

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

RABİA NAZ VATAN BAŞTA OLMAK ÜZERE ŞÜPHELİ ÇOCUK ÖLÜMLERİNİN ARAŞTIRILMASI VE BU KONUDA ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMA KOMİSYONU (10 / 1058, 1071, 1108, 1220, 1288, 1369, 1464, 1559, 1560)

6'nci Toplantı 18 Aralık 2019 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cengiz Aydoğdu'nun Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

III.- ARAŞTIRMA KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Rabia Naz Vatan başta olmak üzere şüpheli çocuk ölümlerinin araştırılması ve bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesine ilişkin görüşme

IV.- SUNUMLAR

1.- Doç. Dr. Ş. Gülin Evinç'in, şüpheli çocuk ölümleri, tanımada ve önlemede yaşanan zorluklar ile çocuk ölümlerini en aza indirmek için kurum, kuruluş ve topluma yönelik müdahale önerileri hakkında sunumu

2.- Prof. Dr. Hakan Kar'ın, çocuk ölümleri ve olay yeri inceleme boyutu, eksiklikler ve çözüm önerileri hakkında sunumu

3.- Prof. Dr. Çağlar Özdemir'in, olay yeri incelemelerinde yaşadıkları ve karşılaştıkları sorunlar hakkında sunumu

4.- Emniyet Genel Müdürlüğü Kriminal Daire Başkan Yardımcısı Oğuz Tüzün'ün, Kriminal Daire Başkanlığının yapısı, neler yaptıkları ve yapmayı planladıkları hakkında sunumu

**RABİA NAZ VATAN BAŞTA OLMAK ÜZERE ŞÜPHELİ ÇOCUK ÖLÜMLERİNİN
ARAŞTIRILMASI VE BU KONUDA ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN
BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
(10 / 1058, 1071, 1108, 1220, 1288, 1369, 1464, 1559, 1560)**

6'ncı Toplantı

18 Aralık 2019 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Rabia Naz Vatan Başta Olmak Üzere Şüpheli Çocuk Ölümünün Araştırılması ve Bu Konuda Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu 13.05'te açıldı.

Komisyon Başkanı Cengiz Aydoğdu, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklama yaptı.

Rabia Naz Vatan başta olmak üzere şüpheli çocuk ölümlerinin araştırılması ve bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesine ilişkin görüşme yapıldı.

Doç. Dr. Ş. Gülin Evinç tarafından, şüpheli çocuk ölümleri, tanımda ve önlemede yaşanan zorluklar ile çocuk ölümlerini en aza indirmek için kurum, kuruluş ve topluma yönelik müdahale önerileri,

Prof. Dr. Hakan Kar tarafından, çocuk ölümleri ve olay yeri inceleme boyutu, eksiklikler ve çözüm önerileri,

Prof. Dr. Çağlar Özdemir tarafından, olay yeri incelemelerinde yaşadıkları ve karşılaştıkları sorunlar,

Emniyet Genel Müdürlüğü Kriminal Daire Başkan Yardımcısı Oğuz Tüzün tarafından, Kriminal Daire Başkanlığının yapısı, neler yaptıkları ve yapmayı planladıkları,

Hakkında sunum yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 16.44'te toplantıya son verildi.

18 Aralık 2019 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.05

BAŞKAN : Cengiz AYDOĞDU (Aksaray)

BAŞKAN VEKİLİ : Osman MESTEN (Bursa)

SÖZCÜ : Zeynep GÜL YILMAZ (Mersin)

KÂTİP : Ahmet ÖZDEMİR (Kahramanmaraş)

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Evet, başlayalım arkadaşlar.

Araştırma Komisyonumuzun kıymetli üyeleri, değerli milletvekili arkadaşlarım, uzman arkadaşlarımız, görevliler, basın mensupları; Komisyonumuzun 6'ncı toplantısını açıyorum. Hepinize hoş geldiniz diyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cengiz Aydoğdu'nun Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Komisyonumuzun kurulma amacı gereği -adından da belli zaten- ilk 5 toplantısında münhasıran Rabia Naz olayıyla ilgili tanıkları dinledik, o konudaki uzmanları dinledik, en son geçtiğimiz hafta Adli Tıp yetkililerimizi dinledik. Bugün, biraz daha açığı genişletiyoruz. Komisyonumuzun adındaki “diğer şüpheli çocuk ölümleri” konusunda Türkiye’deki hem teorik çerçeve hem yasal çerçeve hem de genel olarak uygulama ve sorunlar bağlamında üniversitelerimizden ve bir iki resmî kurumumuzdan genel çerçeveyi konuşmak üzere bugün uzman bilirkişi arkadaşlarımızı, öğretim üyelerimizi dinleyeceğiz.

Ülkemiz de elbette bu, bütün şüpheli ölümlerden, faili meçhullerden ayrı düşünülemez ama çocuk ölümleri ayrıca bir yürekleri yaralıyor. Bilhassa ilk 5 toplantıda üzerinde durduğumuz Rabia Naz olayı anneler, babalar, aileler, bütün Türkiye’nin gündemine oturdu. Onunla ilgili Komisyon üyelerimiz dâhil, benim, basın mensuplarının, bütün Meclisin, kamuoyunun, taraf herkesin gerekli hassasiyeti gösterdiğini; kırk düşünüp bir konuşmak zorunda olduğumuz bir konu olduğunu... Çünkü bir aile söz konusu; bir baba, bir acılı anne söz konusu, orada bir mesafeye geldik. Onu önümüzdeki günlerde tekrar genel bir değerlendirmeye -belki yeni dinlemeler, yeni incelemeler, belki de sonuca doğru- arkadaşlarımızla görüşüp konuşacağız. Ancak bugünkü toplantımızda, dediğim gibi, ülkemizde, şüpheli çocuk ölümlerinde olayın başlangıcından itibaren öncelikle yasal çerçeve ve daha sonra “Burada uygulamamız nasıl, teori nasıl, diğer dünya ülkeleri nasıl?” o konuyu bir masaya yatıracağız.

Ben bütün arkadaşlarıma iyi çalışmalar diliyorum. Basın mensuplarımıza çok teşekkür ediyorum. Geçtiğimiz toplantıdaki usulümüze devam edeceğiz. Görsel basına teşekkür ederek müsaade isteyeceğiz. Yazılı basın ve diğer danışman uzman arkadaşlarımız salonda kalabilirler. Hepinize iyi çalışmalar diliyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, sunumdan önce, baştan söylemek istediğim bir iki şey var çünkü toplantının sonunda yorgun oluyoruz. Bütün arkadaşlar bilgi sahibi değil. Ben dilekçeyi geç atabildim Komisyona.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Evet, Filiz Hanım buyurun.

III.- ARAŞTIRMA KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Rabia Naz Vatan başta olmak üzere şüpheli çocuk ölümlerinin araştırılması ve bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesine ilişkin görüşme

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Şimdi, her hafta toplandığımız için tabii, gündem hemen sunuluyor, biz de bazen yetişemiyoruz gerçekten, öneride bulunmaya gecikebiliyoruz ama sonuçta, aslında, hepimizin yaptığı değerlendirmede az çok neye ihtiyaç duyulduğu konusunda biraz da özellikle geçen toplantımızdan da daha fazla bilgilendik ve ihtiyacı daha fazla tespit ettik.

Şimdi, hakikaten Adli Tıpta çağın ihtiyaçlarına göre bir durum olmadığı ortada ve buna ilişkin başka şeyler yapmamız gerekiyor. Yani en azından bize burada görsel sunum yapabilecek birilerinin olması gerekiyordu, bunu bizim iletmemiz gerekiyordu, işte belki animatif bir şeyler yaparak bize sunulması çok daha açıklayıcı olabilirdi hani durdurarak bakmak... Çünkü bugün artık yeni teknolojide, yeni çağda biraz görsel hafıza da var ve ona göre de daha iyi anlıyoruz hepimiz. Ben bir kere daha bunu dile getiriyorum yani bu kurumdan başka bir kurumda bilmiyoruz açıkçası sizler biliyorsanız bilemeyeceğim. Forensic Architecture bu, yabancı bir kuruluş.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Dilekçenizde belirttiğiniz kurum evet.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Evet, dilekçemde belirttiğim, daha ilk dilekçemde de belirttiğim aslında, sadece bugün belirtmedim onu.

Bir kere, bu kurumla ilişki kurulması, iletişim kurulması... Çünkü onlar bu tür olaylarda gerçekten istekle çalışan bir kurum. Biraz da yurt dışından olması, yurt içi spekülasyonlara çok da açık olmaması, etkilenmesi açısından da daha objektif olabileceği düşüncesiyle oraya başvurulması gerektiğini düşünüyorum.

Bunun dışında, başta ODTÜ fizik bölümü olmak üzere... Bunu da şundan söylüyorum: Yüksekten düşünme vakalarında daha önce vaka incelemeleri olduğu için... Ben avukat dosyalarından biliyorum hatta görüşüm de birisiyle bu arkadaşlardan ama maalesef tabii, her şey Türkiye’de hemen basına sızıp manipülasyonlar yapıldığı için açıkçası, mesela birisi geri durdu “Ben iki olayda rapor verdim, ondan sonra çıkan raporlar... ‘ODTÜ fizik cinayeti aydınlattı.’ gibi laf ediyorlar. Biz cinayeti aydınlatmıyoruz, biz sadece mütalaa veriyoruz.” dedi, geçen toplantıda Ali Rıza Bey’in söylediği gibi. Ama herkes hemen kendine göre bir yere çekiyor olayları. O yüzden de yer almak istemeyeceğini söyledi aslında çok değerli birisi olmasına rağmen ama başkaları olabilir. Buna özellikle Komisyon vasıtasıyla girişimde bulunulursa... ODTÜ, İTÜ gibi biraz da yerleşik üniversitelerden olmasında fayda var gibi geliyor ama daha gençler belki daha yeni yapanlar vardır ama bunları araştırmaya pek meylimiz var mı bilmiyorum, ondan emin değilim. Ben biraz bu konuda zorlamak istiyorum açıkçası.

Şimdi, buralardan hem fizik hem adli mimari alanında... Adli mimari de yok bu arada Türkiye’de ben onu da gene gelmeden epey bir araştırdım, maalesef adli mimari de yok, sadece bir iki davada mimarlarla ortak çalışılarak yine animasyon yapılmış, avukatların çabalarıyla olmuş bunlar. Hakikaten bizim Komisyon umarım vesile olur bunların kurulmasına ve geliştirilmesine, biz bunları tespit etmiş oluruz. Bunların dinlenmesini rica ediyorum yani buralardan insanların dinlenmesini.

Olay gününe ait koordinatları da tespit ettik, zaten herkes etmiştir, o dosyada da var. O güne dair uydu görüntüsü varsa istenmesine... Ama sadece TÜRKSAT değil yani dediğim gibi, dünya artık ortak kullanıyor her şeyi, belki o güne dair başka uydu görüntüleri de olabilir, bunu istemek de mümkün.

Daha önce bir uzmanın dinlenmesini istemiştik yine Adli Tıptan -olabilir de olmayabilir de ama biz çok uzun yıllardır değerli çalışmaları olduğunu düşünüyoruz, Adli Tıp Uzmanı Profesör Ümit Biçer’in. Dosya ve ifadeler elimize sonradan ulaştığı için -sizler de herhâlde o şansını yeni buldunuz- ancak inceleyebiliyoruz yani gerçekten ben Genel Kurulda da oturuyorum, okuyorum. Hakikaten de

desteğe ihtiyacımız olduğu bir zamandayız. Bu nedenle yani sonradan okuduğumuzda daha farklı şeyler de olabileceğini düşündüğüm ve tanıklıklarımı çelişkili bulduğum; Mürsel Küçük'ın, Güler Vatan'ın, Muhammet Vatan'ın, Berkay Vatan'ın ve Mehmet Ali Somuncuoğlu ile Şermin Dede'nin yeniden dinlenmesinin ya da bizim olayın geçtiği Eynesil'de bir inceleme ziyareti daha yapmamızın gerekli olduğunu düşünüyorum.

Son olarak da Komisyonumuzun bu yüklü bütçe görüşmeleri sonrasında yine yüklü dosyaları düzgün inceleyebilmek için en azından kısa bir ara verip Komisyon süresinin de uzatılmasını yani asgari bir ay olmak üzere uzatılması gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Zaten evet, İç Tüzük'e göre bir ay uzatabiliyoruz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Evet, doğru.

Bunu değerlendirmeleriniz sunuyoruz çünkü sonrasında hem kendi aramızda oluyor hem biraz yorgun oluyoruz, sorular sorulmuş oluyor. Yani en azından bunu baştan değerlendirip bir yolunuzu bilir ve görürsek bu kadar emeğimiz birazcık bir sonuca ulaşmış olur. Yani şuradan en ufak bir bulgu bile çıkartabilirse bu Komisyon... Tabii ki, başka şeyler çıkaracak, ne incelemeleri eksik, nelerin aslında giderilmesi lazım, yapılması lazım; bunları tespit edeceğimiz muhakkak ama olay örgüsüyle ilgili "Niye bu böyle çelişkili?" veya "Niye buna bakılmamış?" gibi bir şeye de bizim de katkımız olabilir. Mecliste daha önce de başka komisyonlar kuruldu; Susurluk Komisyonu gibi, faili meçhuller gibi... Bu bire bir aynıdır demiyorum ama önemli katkıları olabilir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Teşekkür ederim.

Başka görüş bildirmek isteyen var mı arkadaşlar?

Buyurun.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Şimdi, az önce de sizin bahsettiğiniz gibi, tabii, Komisyonumuzun görevi sadece Rabia Naz olayını incelemek değil, diğer şüpheli çocuk ölümlerine ilişkin de inceleme ve araştırmada bulunacağız. Bu sebeple bu Komisyon kurulduktan sonra bize de ulaşan acılı aileler oldu. Bunlardan birisi, ben daha önce Meclis gündemine de taşıdım, 8 aylık Ali Emir bebek. Sema ve Emir Şahin çiftinin 8 aylık bebekleri Ali Emir'i, geçen ağustos ayında sadece öksürük ve ateş şikâyetiyle götürdükleri Halkalı Acıbadem Hastanesinde kaybettiler. Tabii, bütün toplumu olduğu gibi, bizi de bu derinden üzdü ve yaraladı. Ben Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın yanıtlanması istemiyle soru önergesinde de bulundum. Burada süreci takip ederken, zaman zaman, tabii annesi Sema Hanım da bizimle iletişime geçiyor ve bilgilendirmelerde bulunuyor.

Bunun dışında 2010 yılında İstanbul Sultançiftliği'ndeki askerî alana kaçak hafriyat dökmeye giden kamyon, parkta oynayan 10 yaşındaki Volkan Beyhan'ı da ezerek öldürdü. Volkan'ın babası İbrahim Bey de o tarihten sonra sorumluların cezalandırılması için bir hukuk savaşı verdi, maalesef bir sonuç elde edemedi.

Ayrıca -belki birçok vekil arkadaşımıza da ulaşmıştır- 2011 yılında Tekirdağ Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi 3'üncü sınıf öğrencisi 16 yaşındaki Burak Oğraş da staj yaptığı Antalya'da Fetullah Gülen'e verdiği destekle bilinen Fettah Tamince'ye ait 5 yıldızlı otelin havuzunda şüpheli bir şekilde öldü. Baba Murat Oğraş oğlunun ihmal sonucu öldüğünü ifade ederek "Çocuğuma kıymış olabilirler, otel yetkililerinden davacı olacağım." diyerek bir hukuk mücadelesi başlattı fakat maalesef o da sonuç alamadı.

Tabii, Rabia Naz'ı incelemeye devam edeceğiz ama bunlar da bize ulaşan diğer acılı ailelerin illettikleri. Bunlara ilişkin de herhâlde uzman görüşü aldıktan sonra genel bir değerlendirme yaparız diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Ben teşekkür ederim.

Hayrettin Bey, buyurun.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben, öncelikle Rabia Naz'la ilgili, bir hayli zaman geçti, bütün üye arkadaşlarla beraber ben de görüşümü belirtmek istiyorum. Bir sonuca varmak açısından değil, belki raportör arkadaşların da hazırlığına bir faydası olur diye kısaca bir görüşlerimizi belirtelim; kesin olanlar olabilir, olmayanlar olabilir. Bu, bir şekillensin, ondan sonra da diğer şüpheli ölümlere geçelim. O konuda benim iki tane isim önerim vardı, birisini zaten hanımefendi vekilimiz söyledi, Burak Oğraş; diğeri de benzer şekilde, Onur Özkan. Bu 2'sini de mutlaka araştırmamız lazım o da çünkü düşerek ölümlerle sonuçlanan bir olay, aynı yaşlarda ama öncelikle şu Rabia Naz'la ilgili bir hiç olmazsa sona yaklaştığımızı belirleyelim, hiç olmazsa.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – “Bir kanaate ulaşalım.” diyorsunuz. Anladım, tamam.

Peki, teşekkür ederim.

Jale Hanım, buyurun.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, ben birkaç konuda özellikle görüş belirtmek istiyorum.

Şimdi, birincisi: Bu İçişleri Bakanlığının gelen raporunda özellikle...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Mülkiye müfettişi...

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Evet, mülkiye müfettişlerinden gelen raporda, Komisyonumuz hakkında, işte, konuyu yıpratığıyla ilgili birtakım söylemler var. Bilmiyorum sizlerin de dikkatinizi çekti mi. Yani o konuda ben özellikle müfettişlerden bunun nedenini sormak istiyorum. Yani neden böyle ibareler yer alıyor? İki üç yerde yer alıyor bu ibare özellikle. Gerçi, İçişleri Bakanının da Plan ve Bütçe Komisyonunda öyle bir açıklaması var. Hani bu biraz yanlış geldi bana açıkçası. Sonuçta biz milletin vekilleriyiz ve yaptığımız araştırmayı millet adına yapıyoruz ve tüm partilerin de oy birliğiyle kurulmuş bir Komisyon bu. O şekilde ibareler beni rahatsız etti, özellikle raporda geçen.

Filiz Hanım'ın söylediklerini ben de destekliyorum. Özellikle bu Forensic Architectur'le ilgili bir dosya hazırlamıştım ben, daha ilk başta, ne tür olayları aydınlattığı, ne tür çalışmaları yaptığıyla ilgili. Bu Londra'da zaten bir üniversite, Londra Üniversitesine bağlı bir birim ama özel çalışıyorlar ve gönüllü olarak, gerçekten Filiz Hanım'ın da anlattığı gibi, her tür olayın aydınlatılmasında destek oluyorlar. Çünkü anladığımız kadarıyla Türkiye'de bu konuyla ilgili çalışan bir birim yok, ufak tefek böyle simülasyonla ilgili çalışma yapan kişiler var. Ben onları da araştırmıştım, özellikle sinema televizyonculardan bu tür simülasyon yapan arkadaşlar var. Ama tabii, çok bilimsel olarak yapılması için böyle bir şey yapabiliriz miyiz, onu soracaktım. Yani böyle bir imkânımız var mı? Komisyon olarak böyle bir istekte bulunabiliyor muyuz böyle bir ekiple çalışmak üzere?

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Bakalım, değerlendirelim bir.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Yapabilir miyiz onu? Yapabilirsek aslında çok iyi olur en azından hani bilgiler, bulgular sunulur; ondan sonra çalışmaya başlarlar.

Ayrıca bu Komisyon sonunda, dosyalarda tabii, çelişkili ifadeler çok fazla, onlarla ilgili yapılan bazı şeyler var, yapılmayan şeyler var, ben onları da özellikle not olarak tek tek çıkarttım. Daha önce söylediğim gibi şema üzerinden de çalışıyorum, bir olay örneği hazırlıyorum; onu da sunmak istiyorum en kısa zamanda Komisyona, belki birkaç hafta sonraki toplantımızda yapabiliriz onu. Ama özellikle de mesela yapılan en son işlemi 11/11’de görüyoruz bizim elimize ulaşan belgelerde. Mesela ondan sonra da yapılanlarla ilgili bir bilgi isteğinde bulunsak... Yani bir dilekçe mi yazacaksınız Başkanlık olarak? Yani yok bizim elimize gelen bulguların hepsi...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Son zamanlarda yapılanları isteyebiliriz.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Evet, 11/09’da bitiyor. Dolayısıyla o süreçten sonra...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Yani şuan hangi aşamalarda?

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Evet, ne yapıyorlar, şimdi onu da bilmiyoruz tabii.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Onu bir soralım.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Mesela savcılık bir iddianame mi hazırlıyor ellerindeki belge, bilgi, bulgulara göre yoksa o şekilde kaldı mı? Başka araştırmalar yapıyor mu? Çünkü bu son bize gelen dosyaların tarihlerinden itibaren bir buçuk ay gibi bir süre geçti. Bu süreç içinde ne yapıldığından da haberdar olursak iyi olur diye düşünüyorum.

Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Teşekkür ederim.

Sadece bir hususu tekrar dikkatlerinize arz ederek dinlemeye geçelim. Biz yargılama yapmıyoruz. Biz yargılama usulüne; hazırlık soruşturması nasıl yapılmış, tespitler nasıl yapılmış, ona bakıyoruz. İsterseniz sonra bunu bir tartışalım. Olayın yargı olarak tam aydınlatılması... Biz mahkeme değiliz.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Kanaat bildirirsek Şaban Vatan mahkemeye veriyor, onun için kanaat bildirmeyelim. Şaban Vatan hemen mahkemeye veriyor, mesela beni verdi yani.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Ona bakalım. Filiz Hanım tahmin etti ne diyeceğimi.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ben evet, tahmin ettim. O, sizin Mülkiye geleneğinizden gelen bir şey.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Yok, efendim, milletvekili geleneğinden de geliyor. Kuvvetler ayrılığına çok dikkat etmek gerekir diye düşünüyorum.

Gülin Hanım, hoş geldiniz. Efendim, Komisyonumuz hakkında kamuoyundan bilgi sahibi olmuşsunuzdur; Rabia Naz olayı hakkında da meraktan bilgi sahibi olmuşsunuzdur. Bize öncelikle kendinizi tanıtarak; daha sonra, uzmanlık alanınız ve bize yapacağınız sunumun içeriğiyle ilgili bir ön bilgi vererek başlayabilirsek memnun oluruz.

Buyurun.

IV.- SUNUMLAR

1.- Doç. Dr. Ş. Gülin Evinç’in, şüpheli çocuk ölümleri, tanımada ve önlemede yaşanan zorluklar ile çocuk ölümlerini en aza indirmek için kurum, kuruluş ve topluma yönelik müdahale önerileri hakkında sunumu

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri, değerli basın mensupları; ben Hacettepeden klinik psikolog, öğretim üyesiyim. Hacettepe Üniversitesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Hastalıkları Anabilim Dalında çalışıyorum. Tabii ki çocuk istismarıyla ilgili on beş on altı yıldır çalışıyorum; pek çok sayıda projede, görevde yer aldım ama belki burayla daha ilgili olabilir diye bazılarına sunumumda yer verdim.

Çocuk İstismarı Değerlendirme, Araştırma ve Tedavi Komisyonumuz var bizim, Hacettepede; pediatrişter, Adli Tıp uzmanları, psikolog, çocuk psikiyatristi ve ilgili bazı -işte, bazen beyin cerrahı da katılıyor o toplantıya- diğer meslek gruplarının katılabildiği bir Komisyon. 2005 yılından bu yana o Komisyonun üyesiyim. Kendi ana bilim dalımda adli kurul üyesiyim ve adli bilirkişilik yapıyorum aynı zamanda. Çocuk izlemleri projesinde o ekipte ve çocuk izlem merkezleri kurulmasında yer aldım ve aynı zamanda çocuk izlem merkezlerinde görüşmeci eğitimleri veriyorum. UNICEF destekli, Hastane Temelli Çocuk Koruma Merkezi Projesi, Ankara Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüyle yapılan birtakım çocuk ihmal ve istismarı programları, projeleri... Adliyelerin içerisinde -belki duymuşsunuzdur- adli görüşme odaları devreye girdi; o görüşme odalarının nasıl olacağıyla, yapılmasıyla ilgili, o görüşme odalarındaki görüşmecilerin el kitabının hazırlanmasında yer aldım. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen Sağlıklı Hayat Merkezlerinde çalışacak uzmanlara verilecek eğitimin içeriğini hazırlayan bir projede de şu an yer almaktayım.

Konuyla ilgili en temel yaptığım şeyler bunlardı. Bütün akademik yayınlarımın çoğu bu konu üzerine ama onlara yer vererek sizleri çok fazla bunaltmak istemedim. Sunumum içerisinde bazen bulgularıma yer vereceğim.

Ben kırk dakika diye anlamıştım sunumu, kırk dakikaya göre şekillendirdim ama mümkün olduğunca kısaltmaya çalışacağım.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Kırk dakika çok efendim. Tam olarak ne anlatacaksınız?

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Mümkün olduğunda kısaltmaya çalışacağım. Sunum içeriğimi şimdi vereceğim. Şüpheli çocuk ölümleri üzerine anlatacağım. Tanım üzerinde çok kısa duracağım. “Hangi durumlarda biz çocuk ölümünde şüpheleniyoruz?”u konuşacağım biraz. İhmal ve istismara bağlı olan çocuk ölümleri ve bunları tanımada ve önlemede bazı zorluklar yaşıyoruz. Hastanede çalışan birisi olarak, alanda çalışan birisi olarak zorlukların çok içerisindeyim; bu zorlukları paylaşmak istedim bu ekiple, çözebilecek bir ekip olduğunu düşündüm.

Çocuk ölümlerini anlamak için model önerisi getirmek istiyorum eğer sizler için de uygunsa. Bundan sonrası için hep birlikte uygulayabileceğimiz bir model. Bundan sonraki çocuk ölümlerini önlememize yardımcı olabilir, anlamamıza da yardımcı olabilir diye düşünüyorum. Çocuk ölümlerini en aza indirmek için meslek grupları, kurumlar ve topluma yönelik müdahale önerilerim var. Bunların detayına girmeden belki başlık olarak geçebilirim eğer sizin için de uygunsa.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Bunların hepsi detay olarak da bize lazım ama yirmi dakikaya sığdırırsanız çok teşekkür ederiz.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Sığdırmaya çalışacağım.

Başka bir zaman da, ne zaman çağırırsanız ya da bu Komisyon olur, başka bir çalışma grubu olur, her zaman da...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Bize yazılı bir metin vereceksiniz değil mi?

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Yazılı metin de veririm. Bu konuda ben on altı yıldır çalışıyorum. Çok gönüllü bir konu, tahmin edersiniz çok zorlayıcı bir konu, gönüllü olmayan biri bu konuda çalışamaz. Çocuklarımız ölüyor yani ve biz onlarla çalışıyoruz bir grup olarak. Ben ve ekip arkadaşlarım da bu konuda çok gönüllüyük, ne zaman isterseniz elimizden gelen desteği veririz.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – O zaman siz gönüllü olursanız, raporumuzun sizin uzmanlık alanınızla ilgili kısmının yazımında da sizden faydalanmak isteriz.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Ben elimden gelen desteği her konuda veririm.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Peki, efendim, buyurun.

Teşekkür ediyoruz.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – “Hangi durumlarda şüphelenmeliyiz?” diye başlayalım. Aslında bunun cevabı biraz basit gibi, her durumda şüphelenmeliyiz. Ani, beklenmedik tüm çocuk ölümleri durum netleşene kadar şüpheli çocuk ölümü olarak kabul edilmelidir ve detaylı araştırılmalıdır. Burada biraz sorun olabiliyor. Basit gibi görünüyor bu cümleyi söylemek ama aile getiriyor “Kaza oldu, bir yerden düştü.” ya da “Kaza oldu, kardeşi şunu yaptı, öldü.” Sebep netmiş gibi görünüyor ama bizim sebep net gibi görünmesine inanmamamız ve detaylı olarak bütün çocuk ölümlerini araştırmamız gerekiyor. Sadece kronik hastalık var ve ölüm beklenen bir şey ya da buna benzer araç içi bir sürü aracın karıştığı bir trafik kazası var ölüm beklenen bir şey, böyle durumlarda şüphelenmeyebiliriz ama onun dışında bütün ölümler, çocuk ölümleri şüpheli çocuk ölümü kabul edilmeli ve hepsi sanki faili bilinmeyen bir cinayet araştırılıyormuş gibi detaylı araştırılmalıdır aslında.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Çok güzel.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Daha şüpheli olanlar var mı yani hangileri bizi daha şaşırtan ve daha soru işareti koyduğumuz ölümler? Ani bebek ölümleri bunlardan bir tanesi. Doğal, spontane, ani bebek ölümleri olabiliyor ama bunun dışında, ani bebek ölümünün bazen sebeplerinin de yüzde 10’unun aslında aile eliyle yapılan ölüm olduğunu biliyoruz. Bunun dışında, çok büyük oranda spontane ani bebek ölümü var ya da duruşa bağlı, yatış pozisyonuna bağlı, çocuğun kalp rahatsızlığına bağlı ya da nedeni açıklanamayan pek çok ani bebek ölümü olduğunu biliyoruz ama bazen aile eliyle yapılabiliyor, bunu unutmamız gerekiyor.

Öyküsünde daha önce sık hastane başvurusu olan çocukların dosyalarının ayrı bir detaylı incelenmesi gerekiyor çünkü -biraz sonra anlatacağım- “munchausen by proxy” bakım verenin yapay bozukluğu gibi, “filisid” gibi anne babanın eliyle yapılan çocuğu öldüren, ölümle sonuçlanan istismar türleri var. Onun için, çok ciddi hastane başvurusu, çok sık hastane başvurusu varsa hem bu anlamlarda hem de “Acaba çocuk ihmal edilen bir çocuk mu ya da fiziksel olarak istismar edilen bir çocuk mu?” bunları anlamak için ya da hiç bunlar olmayabilir, gerçekten çocuğun başka bir rahatsızlığı vardır, o fark edilmemiştir ve o nedenle ölmüştür, o zaman da o açıdan netleştirmek için önceki hastane başvuruları anlaşılmalı.

Erken yaşta intihar bizim için şüphe uyandıran bir şeydir; özellikle 15 yaş öncesi intihar bizim için şüpheli bir durumdur. Neden? Çünkü -intihar verilerini ayrıntılı verdim ama sürem de kısa hepsine girmeyeyim isterseniz- 5-14 yaş arası yüz binde 1 diyen çalışmalar da var; 10-14 yaş arası yüz binde 0,3 diyen çalışma da var; 2,3 diyen de var. Ne yazık ki ülkemizde bu yönde bir tespitte gidemiyoruz çünkü -az sonda önerilerimde söyleyeceğim- bu anlamda iyi tutulmuş bir ulusal veri tabanımız yok. O yüzden, erken yaşta intiharla ilgili çok net iyi bir veri veremiyorum ama şunu söyleyebilirim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Bu veriler uluslararası veriler mi?

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Bu söylediklerim uluslararasıydı. Şimdi Türkiye’de çok net ve iyi tutulan bir veri tabanımız olmasa da yine de bir veri söyleyeceğim. İntiharların yüzde 3,8’i 15 yaş altı yani çocukların yüzde 3,8’i intihar etmiyor, öyle anlaşılmasın, olan intiharların yüzde 3,8’i 15 yaş altı gerçekleşiyor, geri kalanın yüzde 82’si 20 yaş üstü, yüzde 13’ü 15-19 yaş arası gerçekleşiyor. Uluslararası veri de aslında -Türkiye’de öyle aslında- bu aralık 15-24 diye alındığında en çok o grupta intihar gerçekleşiyor. TÜİK’in verisinin bu kısmını aldığım için şu an 15-19 ve 20 üstü diye görünüyor ama 15-24 alındığında en fazla sıklık 15-24’te görülüyor.

Bir de şu var: Belki ben Rabia Naz’la ilgili konuşmak için gelmedim, o dosyayı da ben sadece dışarıdan sizler gibi inceleyebildim. Ben psikologum, normalde belki başka bilim alanlarında sadece kâğıt incelemek yeterli olabilir ama benim Rabia Naz’la ilgili bir şey söylemem için dosyanın bana gelmesi ve benim aileyi davet etmem, aileyle görüşmem, ailenin de izniyle öğretmenle konuşmam, okuldan bilgi almam, Sosyal Hizmetlerle çalışmam, çevreden bilgi almam lazım. Bunları yapmadığım için Rabia Naz’a özel bir şey kesinlikle söylemiyorum. Ama daha genel bir şey olarak -bunlar hep ölümle sonuçlanan intiharlar, intihar girişimi bunun 10 ila 20 katı- ölümle sonuçlanan intiharlarda 15 yaş üstünde ası, ateşli silahla intihar ya da kendini yüksekte atma çok sıkken 15 yaş altında genelde -hiç yok demiyorum, kesinlikle bunu söyleyemem- çoğunlukla intihar, ası gibi ölümle sonuçlanacağı daha kesin olan intihar yöntemleri görünmüyor çünkü o yaş grubunda çoğunlukla amaç intihar etmek olmuyor, amaç aileye kızgınlık oluyor, gidiyor 2 tane aspirin içiyor. Ha, kazayla aspirin değil de kötü ilaç ederse ölebiliyor, yetiştirilemeyebiliyor; kazayla fazla içerse ölebiliyor ama genellikle 15 yaş altında intihar daha yardım isteği ya da kızgınlık sonucu yapılan...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Dikkat çekme filan.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Dikkat çekme, yardım çağrısı genellikle oluyor. Onun için 15 yaş altında ası, kendini atma ya da teşhisler çok beklediğimiz bir şey değil ama imkânsız demek de söz konusu değil.

Önlenebilecek tüm kazalarda şüphelenmeliyiz. Basında da bazen duyuyoruz. İnşaat makinesinin altında kalmış çocuk, ta evinin bilmem ne kadar uzağında boş havuza düşmüş, şu olmuş bu olmuş, hepsi çok acıklı, aileler için çok üzücü, kesinlikle daha iyi bilgileri olsa belki daha fazla kontrol etmek isterler. Tabii bazen çocuklar iki saniyede de gözden kayboluyor ama baktığımızda bazen o ailelerde uzun süre çocuğun gözetim altında olmadığını görüyoruz ne yazık ki. Tabii ki bilerek, isteyerek kimse çocuğu ölsün diye bunu yapmıyor ama bu da bizim için önemli ki diğer çocukları koruyabilelim. O zaman o aileye müdahale etmemiz gerekiyor diğer çocukları gözetebilmeleri için.

Ebeveynin akıl sağlığı, problemleri, bağlılıkları önemli; daha önce sosyal hizmet müdahalesi var mı, adli bildirim var mı, bunlar bizim açımızdan önemli. Akıl sağlığı problemlerine örnek olarak belki bir vakadan verebilirim, nasıl bir akıl sağlığı problemi böyle bir şey yapabiliyor diye. Örneğin, psikotik bir hastamız vardı, aslında bebek, çocuk düşmeyle gelmişti yani bir koltuktan düşmüş ve gerçekten kliniği de uyumlu, koltuktan düşmüş ama biz eğer sadece ondan öldüğünü düşünseydik, eğer bir şeyden şüphelenmeseydik diğer çocukların hepsi risk altında olacaktı çünkü çocuk aslında en temelde düşmeden değil, çok uzun süre aç ve susuz kalmaktan ölmüş. Burada da eğer hemen anne babayı suçlasaydık yine başka bir hataya düşmüş olurduk. Orada da gördük ki aslında annenin psikotik bir rahatsızlığı var; gerçeği değerlendirme, fark edebilme güçlüğü var; çocuğunun neyden öldüğünü bile tam olarak anlayamadı. Dışarıdan çok organize görünüyor, işini gücünü yapıyor gibi görünüyor ama aslında daha özele girdiğinizde, konuştuğunuzda fark ediyorsunuz ki çok ciddi bir güçlüğü var. O yüzden, diğer çocukları hemen koruma altına almak zorunda kaldık.

Daha önce sosyal hizmet müdahalesi olması, adli bildirim olması bizim için önemli. Yine, bir vakamızda -Karadeniz Bölgesi'nden geliyordu yanlış hatırlamıyorsam- çocuk cinsel istismar nedeniyle ailenin elinden alınıyor, babanın cinsel istismarı nedeniyle babanın elinden alınıyor; hem erkek çocuk hem kız çocuk alınıyor ve bütün raporlar bizden önce de pek çok bilirkişiye gidiyor, hepsi "Cinsel istismar vardır." diyor. Çocuklar çok net tarif ediyor. Çocuklar kuruma veriliyor. Sonrasında baba ikide bir erkek çocuğu geri istiyor, kız çocuğu istemiyor ama erkek çocuğu geri istiyor. O arada bir şekilde kurumda bir istismar söylentisi çıkıyor ve kurum elemanlarının hepsi değişiyor. Yeni gelen kurum elemanları: "Ya bu babaya çocuğu niye vermiyoruz? Yazıktır, iyi bir adamcağız gelip gidiyor." deyip erkek çocuğu babaya veriyor. Bize gelme sebebi: Mahkeme "Babayla görüştürelim biz çocuğu?" diyor ve çocuğu baba getiriyor zaten yani babada kalıyor aslında çocuk. Daha önceki raporların çok ayrıntılı olması, adli bildirimlerin olması bizi çok aydınlattı bu konuya cevap vermemizle ilgili.

Cinsel istismar ve tecavüz sonucu dünyaya gelme önemli bir unsur karşılaşılan şüpheli durumlarda. Eğer ölen bebek, ölen çocuk cinsel istismar sonucu yani annenin cinsel istismarı ya da tecavüzü sonucu ortaya çıktıysa orada da şüphelenmek lazım. Çünkü annenin travmasını hatırlatan bir çocuğu kabullenememesi söz konusu olabilir, iyi bakım verememiş, ihmal etmiş olabilir, kendisi bilerek zarar vermiş olabilir hatta bilmeyerek de zarar vermiş olabilir. Örneğin, yine bir vakamızda 14 yaşında bir genç kızımız doğum yapmış, bir sene öncesinde 13 yaşındayken tecavüze uğramış ve tecavüz sonucu hamile kalmış. Doğumun olduğu, gerçekleştiği güne kadar hiç kimse hamile olduğunu fark etmemiş, sağlık elemanları dâhil, gidilen doktor dâhil. Komşular, herkes "Belli olmuyordu." diyor -çok merak ediyorum, ben bilemiyorum yani nasıl olabileceğini- ama anne baba da fark etmiyor. Sancısı tutunca hastaneye, bir hastanenin çocuk aciline götürüyorlar. Doğumun olduğu gün çocuk acilde "Gaz sancısıdır." diye lavman veriliyor. Tuvalette anne lavman uyguluyor çocuğa ve tuvalete çıkmaya çalışıyor; giriyor tuvalete, tuvalete çıkmaya çalışırken bebek çıkıyor. Ondan sonra anne -tuvalette hani kabin var bir de dışarı var ya tuvaletin tamamen dışında- tuvaletin o dış kısmına geliyor, kabinin hemen kapısının önüne geliyor "Bebek sesi geliyor." diyor; bebek sesi gelmesin diye kız, bebeğin ağzını burnunu eliyle kapatıyor; ondan sonra uzun süre annesini dışarı çıkmaya ikna etmeye çalışıyor "Git sen, ben geleceğim arkandan." diye. Anne gidince kız elini bir acıyor ki morarmış bir bebek. "Eyvah! Bunu ne yapacağım, nasıl yok edeceğim, tuvaletin içine mi koysam çöpün içine mi atsam, ne yapsam nasıl yok etsem?" diye panik oluyor ve diğer tuvalete fırlatıyor sonrasında ve o bebek ölüyor. Bize bu çocuk, böyle küçücük, böyle incecik kızcağız koca koca jandarmalarla -nitelikli çocuk öldürme suçundan tutuklu olarak yargılanıyor- geldi ama aslında ne yaptığını, birini öldürdüğünü hiç fark etmeyen sadece kendini kurtarmaya çalışan bir genç kız. Hatta o gün evine gidiyor, duşunu alıyor, sonra küçük kardeşine sarılarak uyuyor. Duygusal olarak da bu konuda o kadar zorlanan bir çocuğumuz ama nitelikli adam öldürme suçundan yargılanarak bize geliyor.

Yine, ihmal, istismar bulguları önemli.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Gülin Hanım sürenizi hatırlatayım mı?

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Tamam, hemen hızlıca geçeyim o zaman bu kısmı.

İhmal, istismar ve çocuk ölümünün ilişkisini anlatayım. Vücudun çeşitli yerlerinde farklı morluklar olması, cinsel istismar bulguları ya da "munchausen by proxy" bakım verenin yapay bozukluğu ya da "filisid" şüphesi, çocuk öldürme şüphesi ya da ihmal bulguları da bizi şüpheli çocuk ölümüne götürüyor. İhmal, istismar... İhmali tanımlamıyorum öyleyse, kötü muameleyi, ortalama yaşı; bunları sorularda belki konuşuruz gerekirse.

Anne babayla ilgili, çocukla ilgili ihmal istismar için risk etkenleri var. Bakım verenin yapay bozukluğunu kısaca bir tanıttayım size. Bir başkasına bedensel ya da ruhsal, yanıltıcı taklit edilen belirtiler ortaya çıkarma, yaralanma ya da hastalığa yol açma tutumudur. Kişi, bir başkasını diğerlerine hasta iş göremez ya da yaralı olarak sunar. Dışarıdan bir teşdid olmaksızın yanıltma davranışı belirgindir. Yardım aramak için yapabilir ya da doktorla bağlantıyı sevdiği için, doktor bağımlısı olduğu için yapabilir anneler ya da babalar bunu.

16 yaştan küçük çocuklarda ölümün bir araştırmada yüz binde 2 ila 2,8 olduğunu, bir diğer araştırmada yüz binde 4 olduğu görülüyor. Burada da yine aileler ilaç verebiliyorlar çocuklara ya da kan bulaştırabiliyorlar. Bir annemiz diğer hastaların kanını çalarken kameralara yakalandı çocuğuna bulaştırmak için. Bir diğeri, mesela en sık yaptıkları şey, yastıkla bebeği boğmak, sonra en nefessiz kaldığı noktada acile yetiştirmek. Amaç burada öldürmek olmuyor, amaç sürekli olarak bir hastalık sürdürmek ve iyi bakım veren anne görüntüsünü elde etmek çünkü kimse onu yaptığını bilmiyor ama sonrasında çocuğun ciddi bakıma ihtiyacı oluyor. Sürekli hastanelerden çıkmayan, doktorla çok iyi ilişki kuran, çocuğuna çok iyi bakan, fedakâr bakım veren anne ya da baba görüntüsü genellikle ama çoğunlukla annelerde görülen bir rahatsızlık.

“Filisid”e geçelim. “Filisid”de bilerek öldürmeden “munchausen by proxy” farklı. “Munchausen by proxy”de yanlışlıkla ölebiliyor çocuk yani yastığı fazla tutuyor ya da defalarca yapılmasından artık çocuk dayanamaz hâle geliyor ve yanlışlıkla ölebiliyor ama “filisid”de bilerek öldürme eylemi var. Bunun kendi aile dinamikleri var, pek çok sebebi var. Önceki çocuk ölümleri burada önemli oluyor onu söyleyeyim. Mesela basına çok yansıyan bir vaka vardı, belki hatırlarsınız -tabii ki isim veremeyeceğim ama- evde büyü olduğunu iddia ediyordu ve bayağı bir yardım toplandı o vaka için, evini değiştirebilmesi için. “Evde büyü var ve 5 yaş altı çocuğum bu yüzden öldü.” diyordu, “Şeytanlar var, cinler var, büyü var.” vesaire. 5 yaş altı 3 çocuk ölmüştü, 1 büyük çocuk daha kalmıştı. O büyük çocuğu takip etmek için adli makamları, sosyal hizmetleri bayağı bir ikna etmek için uğraşmak zorunda kaldık. Sırf bu yüzden, enfeksiyon riski çok fazla olmasına rağmen güvenip teslim edemediğimiz için çok uzun aylar boyunca “Biraz çocuk kendini ifade edebilir hâle gelsin de öyle aileye verelim.” diye hastanede yatırdık başka gerekçelerle çünkü ikna edemedik. “Bir anne yapar mı? Böyle bir şey söz konusu olamaz. Anne, baba kendi çocuğunu niye öldürsün?” anlayışı olduğu için.

Çocuğun yaşı küçük oldukça “filisid”de risk artıyor; çocuğa bakmak zorlaşırsa, bir rahatsızlığı varsa artıyor. Çok çeşitli istatistikler var ama sonuç olarak kısıtlılığı bilinemeyecek bir durum çünkü öyle olarak getirebiliyorlar.

Cinsel istismarda ne olduğunu... Zaten en iyi bilinen istismar türü cinsel istismardır. Niye ölüme yol açabiliyor? Travmatik stresin etkileriyle çocuk pek çok rahatsızlığa, pek çok kazaya, pek çok şeye açık hâle gelebiliyor; intihara yatkın olabiliyor. Olayı gizlemek amaçlı öldürülebilir. Yine bir vakamızın metabolik hastalığı vardı, Sosyal Hizmetler Kurumuna alındı, aileyle götürüldüğünde öldürülebileceği riskini belirtmemize rağmen aileyle görüşürdüğü gün hastalığını tetikleyen yemekler yedi ve hastaneye çok ağır bir tabloyla gelip öldü. Ensest kurbanı bir vakamızdı, aile tarafından öldürüldüğünü düşündüğümüz bir vaka.

Fiziksel ihmal ve istismarda ihmaller genelde kazaya yol açıyor. İstismarın çok çeşidi var ama en sona gelecek olursak kliniğimizde bu konuda yaptığımız pek çok çalışma var. Genellikle “Bir tokattan bir şey olmaz, eğitim yöntemi, disiplin tutumu” diye aileler başlıyorlar ama gene öfkenin sonu yok. Bir tokatla başlayan bir fiziksel istismar başka şeylerle sonlanabiliyor. O yüzden disiplin

tutumları, kültürel disiplin tutumlarıyla çalışmak gerekebiliyor. Aileler çaresizlik içerisinde, bazen ne yapacaklarını bilemedikleri için de bazen nasıl eğiteceklerini bilemedikleri için de istismar içeren yöntemlere başlayabiliyorlar ama sonrası çok kötü gelebiliyor.

Düşük gelirli ülkelerde fiziksel istismara bağlı çocuk ölüm oranı yüz bin de 2,58; yüksek gelirli ülkelerde ise 1,21 olarak görülmekte. İhmalde genellikle kaza ya da çok beslenmeyle ilgili sıkıntılar nedeniyle ölüm olabiliyor. Çocuğa karşı kötü muameleye bağlı tüm ölümler içerisinde ihmale bağlı çocuk ölümü yüzde 38 oluyor ama ölümler içerisindeki oran bu yani bütün popülasyondaki değil. İhmale yol açan etmenler: Ailenin eğitimsizliği, bazen zihinsel yetersizlikleri, bazen psikolojik sorunları -az önce anlattığım olgu buraya da uyabilir bu anlamda- kişilik özellikleri olabiliyor ya da ebeveyninden şiddet görüyor olması olabiliyor. 3 aylık bebeğinin kafasına yumruk attığı için bebeği acilde görmüştük ama aslında anne ses çıkardığında yani bebek gürültü yaptığında kendisi şiddet görüyordu. Onun için, kendi şiddet görmemek için bebeği susturmaya çalışmış ve sonra fiziksel şiddet de ortaya çıkmış bu anlamda.

Sarsılmış bebek sendromu genellikle 3 yaşın altında görülüyor, 1/3'ü ani ölümlerle sonuçlanıyor. İstismardan kaynaklanan ölümlerin yüzde 10 ila 12'sini de sarsılmış bebek sendromu oluşturuyor. Bu konuda da bilgilendirmek çok önemli. Yine, disiplin, daha doğrusu sinirlendikleri için susturmak amaçlı bebeği şöyle sarsabiliyorlar ve bu -Adli Tıpçı arkadaşlar ya da pediyatrist arkadaşlar daha iyi anlatabilir ama- sonuç olarak çok ciddi ölümcül sonuçlara yol açabiliyor. Aslında sarsılmış bebek sendromuna benzer bir başka sıkıntı -tam aynı şey olmasa bile- şöyle çocuğu hoplatmanın da bunun da çok ciddi riski var aslında. Bazen hiç farkında olmadan, hiç öyle niyet etmeden bu nedenle de ölüme ya da büyük yaralanmalara yol açabiliriz düşme bile çocuk çünkü kafanın şöyle gidip gelmesi var. Aynı zamanda göğüs kafesi de çok ince o çocukların, onun için ciddi yaralanmalara yol açabiliyor.

Önleme sürecindeki zorluklarımız neler? Adli bildirim süreçleriyle ilgili ciddi zorluklarımız var. Yani "Anneler yapar mı?" Yapmaz. "Babalar yapar mı?" "Niye öyle dediniz?" vesaire. Aynı zamanda, bazen nöbetçi hâkim bulmak ve işlerinizi halletmek, siz gece onda hastanede oluyorsunuz o vaka için ama hâkimle ya da bir sosyal hizmetler uzmanıyla temas kurup da -yani hastanenin sosyal hizmet uzmanı oluyor ama- bazı işleri yapmak güç olabiliyor.

Sosyal Hizmetlerle ilgili güçlükler deyince aslında burada Sosyal Hizmetlerin içinde bulunduğu daha çok güçlükler de var çünkü yatak kapasiteleri çok sınırlı ve çok az çocuğu barındırabiliyorlar. Zaten hedef, barındırmaktan çok, aslında aileye döndürmek olmalı ama ciddi ihmal ve istismar söz konusu olduğunda ve bu risk ortadan kalkmadığında geri döndürmemek gerekiyor ama bazen alamıyorlar bile geri döndürmenin dışında. Biz diyoruz ki: Ne yapacağız bu çocuğu? "Hastanede tutun." diyorlar, "Bize ne? Sizin sorumluluğunuzda şu anda." deniliyor. "Siz de bırakamazsınız, sonuçta eve gittiğinde öleceğini düşünüyorsan -sen de bırakamazsın- hastanede tut o zaman." diyorlar ki biraz önce anlattığım vakayı öyle hastanede tuttuk ve o tek vaka değil hastanede tuttuğumuz. Alıyor Sosyal Hizmetler yani ölüm riski var, aslında hayati riski var, cinsel istismar riski var, fiziksel istismar riski var ama geri veriyor bir süre sonra "Çok doluyum, yapamam, edemem, aile de iyi göründü, düzeldiklerini söylediler." diye.

Toplumun bilgi eksikliğine bağlı birtakım güçlükler oluyor, toplumu bilgilendirmek lazım. Bir vakada -haberlerde yıllar önce görmüştünüzdür belki- 7 çocuğu ölen bir vakada -7'nci bize geldi- fark ettik ki babaannenin insülin iğnelerini anne alıp vuruyor çocuklara ve 7 çocuk da aynı belirtilerle öldüğüne göre büyük ihtimalle -7 çocuk da aynı şekilde öldü- anne tarafından öldürüldü aslında. Medya bütün köyü dolaşiyor "Sizce bu anne yapar mı? Böyle bir iddia var, Hacettepe böyle iddia etmiş, sizce bu anne böyle biri mi?" diye. Herkes "Yok canım, o anne öyle yapar mı?" falan diyor tabii ki. Gerçi biz buna sevindik yani toplumun o kişiyle ilgili bu şekilde olumsuz bir yargı sahibi olmasını

zaten istemezdim ama bu anlamda da bilgi sahibi olmayınca fark etmek de güç oluyor. Onun için, toplumun da bazı bilgilere sahip olması gerekiyor genel olarak, vakalar üzerinde değil yani bu tarz şeyler olabildiğiyle ilgili.

Hastaneler arası bir veri tabanının olması lazım. Az önce anlattığım bakım verenin yapay bozukluğu “munchausen by proxy” sendromu aslında tek bir hastanede olmuyor yani her rahatsızlığımı aynı hastaneye getirmiyor. O hastanede şüphelenildiğinde bir süre meydan okuyor hastane “Hadi bakalım bunu da açıklayabilecek misin, hadi bakalım bundan da şüphelenecek misin?” diye ama iş ciddiye vardığında o hastaneden alıyor başka hastaneye götürmeye başlıyor ve en baştan bütün tetkikler o hastanede yapılıyor. Bir çocuğa yapılan tetkikleri bilemezsiniz, sadece bir röntgen ya da sadece bir MR’dan bahsetmiyorum. Kolonoskopiler, endoskopiler, orasından burasından iğneler girmesi -bir bebeğe bazen- bir hastanede bütün tetkikler tamamlanıyor, alıyor başka hastaneye götürüyor en baştan, alıyor başka hastaneye götürüyor en baştan. Hastaneler arası bir veri tabanı olsa bunu engelleme şansımız olur. Buna dayanamayan bebek de ölebiliyor. Bazen sadece annenin yaptığından değil, bu tetkiklere dayanamayarak da ölebiliyorlar.

Fiziksel istismar ve “filisid” için de benzer bir kayıt, öldürme için de aynı şekilde fiziksel istismar... 3 kere morlukla “Orası kırıldı, burası kırıldı.” diye gidiyorsa 4’üncü de başka hastaneye gidiyor, “Yakalamasınlar beni.” diyor insanlar da o anlamda akıllılık ediyorlar yani. Onun için hastaneler arası bir kayıt olursa aileleri etiketlemek değil ama anlamak... “Daha önce şu kadar sefer bir yerleri kırılmış bu çocuğun ve 2 kez Hacettepeye gitmişsiniz, 5 kez Ankara Üniversitesine gitmişsiniz, şimdi niye Şehir Hastanesindeyiz? Yine bir yeri mi kırıldı?” diyebilmek gerekiyor.

İstismar fark edilmediğinde otopsi raporunda ölüm nedeninin gerçekçi bildirilmemesi bizler açısından bir sıkıntı oluyor. O büyüdü ev dediğim, ölen 3 kardeşin otopsi raporunda bir sebep yazıyordu ama aslında o Adli Tıpçılarla, inceleyen kişilerle konuştuğumuz zaman çok da emin olunan sebepler olmadığını anladık onların da.

Korumak için, çocuk ölümü olduğunda acil değerlendirme ve ilk kararı veren bir ekibin bir araya gelmesi bir çocuk ölümünde, sonra psikolog, pediatrist, çocuk hekimi, Adli Tıpçılar, bu konuyla çalışan avukat, hâkim, sosyal hizmet uzmanları, ilgili diğer tüm bilim alanlarının bir araya geldiği multidisipliner bir ekiple toplantı yapılmalı ve en sonunda çocuk ölümü gözden geçirme toplantısında da o dönemde olan bütün ölümler konuşulmalı. Bizim hastanemizde böyle bir model var ama bunun bir üstünün de olması gerekiyor. Sonra her hastane bunları kurumlar arası bir üst modele, bir veri tabanına aktarmalı; bağımsız bir değerlendirme yapılmalı, ulusal bir veri tabanı oluşturulmalı ve bu bilgi bütün ülkede çocuk ölümlerini önlemek için kullanılabilir hâle getirilmeli. Bunu Sağlık Bakanlığı üç aydır kadına şiddet için yapıyor aslında, çok benzerinin çocuk ölümü için yapılabileceğini düşünüyorum.

Aileyle çalışmak çok önemli bir durum, ayrıntılarına girmeyeyim. İyi bilgilendirmek, empatik olmak, sürece dâhil etmek; eğer onlarda da çelişki varsa, şüpheleneceğimiz durumlar varsa fark etmek ama “Bu fark ettiğimiz şeyle yüzleştireceğim.” derken aileyi de -zaten yas dönemindeler, eğer kendileri de öldürmedilerse- bir de böyle bir şeye sokmamak gerekiyor. O iş birliği de hassas bir denge, o yüzden meslek elemanlarının bunu yapması gerekiyor.

Toplumla yönelik eğitimlerin artırılması gerekiyor; aile eğitimleri, ailelerin çocukları daha iyi koruyabilir hâle gelmesi gerekiyor.

Ekip çalışması çok önemli. Tek kişiden bilgi alarak, tek kişinin çalışmasıyla yapılabilir işler değil bunlar ne yazık ki.

Detaylı araştırma çok önemli. Bu araştırmalara sadece tıbbi araştırma işte “Şu izi var mı? Bu izi var mı?” diye olay yeri araştırması değil, bir şey daha önemli aslında: Eğer hastanede doğmadıysa o çocuğa gerçekten belki de DNA testi de yapmak lazım. Çünkü bizim ülkemizde bir çocuğu alıp nüfus müdürlüğüne gittiğinizde “Hastanede doğum belgem yok.” diye para cezası ödeyerek o çocuğu nüfusunuza kaydettirebiliyorsunuz. Ben buradan herhangi birinin çocuğunu, eğer küçük yaştaysa bir bebeğini alıp bugün nüfus müdürlüğüne gidip üstüme kaydettirebilirim, sadece bir para cezası öderim. Onun için, eğer hastanede doğmadıysa bazı özellikle riskli, daha riskli durumlarda, daha şüpheli durumlarda “Ailenin biyolojik çocuğu mu?” diye bakmakta da fayda olabilir. Ölümün arkasında herhangi bir ihmal, istismar var mı, bu detaylı araştırılmalı.

Kurumlar arası iş birliği çok önemli. Adli makamlar, hastaneler, Sosyal Hizmetler Kurumu, Adli Tıpla -“Adli Tıp” diye bizde geçiyor, yurt dışındaki ismiyle Adli Bilimler Kurumuyla- birlikte çalışmamız, iş birliği yapmamız çok önemli oluyor. İş birliği olmadığı zaman bizim... Yine bir vakamızda, annenin çocuğu boğduğu vakada biz rapor verdik “Bu anne çocuğu boğuyor, alın hemen.” vesaire diye ve çocuk hayattaydı, önceki 3 çocuk ölmüştü, o çocuk hayattaydı; çok akıllı, çok keyifli, neşeli, gülen, oynayan bir çocuktur. Daha o ana kadar herhangi bir sekel kalmamıştı. Bize de mahkemeden miydi, savcıdan mıydı, hangi düzeydeydi hatırlamıyorum, bir cevap geldi “Bir anne çocuğuna bunu yapmaz.” diye. Arkasından da bizimle ilgili soruşturma açıldı “Siz, nasıl, bir anneyi bununla ilgili...” Hepimiz gittik ifade verdik. Çok kısa bir süre içerisinde, iki üç ay içerisinde o çocuk ağır sekelli olarak hastaneye geldi ve hastanemizde de üç dört ay tamamen komada kaldı -zaten hayata dönseydi de bitkisel hayat gibi yaşayacaktı, çok ağır sekelle yaşayacaktı- sonra vefat etti.

Tüm verilerin, kurumların üstünde bir sisteme aktarılması, bu durumda hem ulusal veri tabanı oluşur hem de kurumların farkındalığı olur.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Son birkaç cümleliz diye uyarayım.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Tamam, bitti zaten son slaytım.

Her ay benim kurumuma “Sizde bu ay kaç tane çocuk ölümü oldu? Nelerden şüphelendiniz? Neydi sizce sebepleri?” diye sorulursa o zaman benim farkındalığım bu konuyla ilgili artar.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Çok teşekkür ediyoruz.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Evet, Hayrettin Bey...

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Gülün Hanım’a da çok teşekkür ediyorum. Kafamdaki birçok şeyi netleştirmiş oldum o açıdan.

Ayrıca, olayı anlatmaya başlarken ben bir tarafa da Rabia Naz’ı koydum. Tabii, o bitti ama genelleştirdim faili meçhul bütün çocuklar için.

Çok kısa 2 tane sorum var. Bir tanesi: On beş yıldır orada görev yaptığınıza göre, yıllar itibarıyla nasıl bir dağılım var? Bir trend var mı?

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Çok zor bir soru aslında çünkü artış oldu mu bilmiyorum. Artış olmamış olmasını bekliyoruz ama biz daha çok görüyoruz. Bunun bir sebebi artış olabilir ama bir sebebi, biz daha iyi tanyor olabiliriz artık çünkü on beş-on altı yıl önce orada çalışmaya başladığımda çocuk ihmal ve istismar değerlendirme kurulumuzu biz birlikte kurduk, ben de zaten yeni psikologdum. Diğer kıdemli hocalarımız vardı ama daha o zaman Türkiye’de de ihmal, istismar yeni konuşuluyordu, çocuk ölümlerinin arkasında başka şeylerin olabileceği yeni konuşuluyordu, farkındalık daha düşüktü. O yüzden, bizim farkındalığımız arttığı için mi sayı arttı? Çok arttı, çok çok arttı sayı yani ihmal,

istismar sayısı da çok arttı, ölüm oranları da çok arttı buna bağlı olarak ama bizim farkındalığımız arttığı için biz mi artık daha iyi tanıyoruz yoksa oranlar mı arttı, onu bilmek çok zor. Sadece şunu söyleyebilirim belki: Genel olarak, savaş gibi, ekonomik krizler gibi ülkeleri zorlayan durumlarda o ülkelerdeki ihmal, istismar, intihar vesaire gibi şeyler artar ama bunun dışında normalde artmasını değil azalmasını bekleriz yani bu konuyla ilgili aydınlanmanın, farkındalığın artmasıyla aslında gerçek sayının azalmasını bekleriz. O yüzden büyük ihtimalle bizim farkındalığımızın artmasının da bu sayının yüksek görünmesinde katkısı var düşünüyorum.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Evet, ikinci sorum da: Gelişmiş ülkelerin 2 katından daha fazla bir oran verdiniz.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Ne için?

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Bu çocuk vakalarının içerisindeki çocuk ölümlerinin, bu 15 yaş altında intiharların kendi içerisindeki oranı olarak, bizim gibi ülkelerde...

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Yok, yanlış olmuş o, bir dakika...

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – “Gelişmiş ülkelerde 1,28.” dediniz. “2,78” galiba bizim gibi ülkeler.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Tamam, anladım, pardon.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Yani bu konuda da sebepler arasında bir araştırma yapıyor musunuz? Yani gelen örnekler içerisinde “genellikle hepsinin ekonomik durumu çok kötü, öğrenim durumu çok düşük” vesaire gibi bir araştırma, bir inceleme yapıyor musunuz?

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Yapıyoruz tabii ki çok yapıyoruz yani bu konuyla ilgili akademik anlamda çok çalışıyoruz zaten ama bunu akademik anlamdaki çalışmalarla, sadece bir üniversitenin ya da bir ekibin çalışmasıyla belirlemek, ülke çapında belirlemek çok zor. Aslında bu anlamda yapılmış ama çok eski olan... Bütün 78 uzman tarafından, bütün ülke çapında yaptık, verilerimizi birleştirdik. Böyle bir çalışmamız da oldu ama o zaman daha az sanıyorduk ihmal ve istismarı. Şimdi öyle bir çalışmayı aslında güncellemek gerekiyor belki de o kadar insanla. Yapıyoruz ama genel olarak şöyle değil: Yani düşük sosyoekonomik düzeyde daha fazla insan cinsel istismara uğramıyor. Daha fazla çocuk fiziksel istismara uğrayabiliyor. Fiziksel istismar, birazcık dayak yoluyla, terbiye konusu, kültürel disiplin tutumları olarak, o anlamda daha fazla olabiliyor ama cinsel istismar sıklığı aslında tüm sosyoekonomik düzeylerde benzer görülüyor. Ülkenin kendi cinsel istismar konusunda yüzdemiz çok öyle değil, ani bebek ölümünde söylediğim yüzdeyi söylüyorsunuz galiba siz. Cinsel istismarla ilgili veya diğer fiziksel istismarla ilgili daha çok toplumun tutumu belirleyici oluyor yani kendi içindeki sosyoekonomik düzeyinden çok toplumun genel tutumu belirleyici oluyor. Yani “Kızını dövmeyen, dizini döver.” tutumu olduğu zaman kız dayak yer yani dayak yiyor ya da ne bileyim işte “2 tokat at, 2 tane poposuna vur, 2 tane eline vur, 2 tane ayağına vur, geçer.” gibi bir şey olduğu zaman çocukların dayak yeme ihtimali artıyor. Çünkü biz biliyoruz ki aslında bir şekilde şiddete başladığımız zaman o şiddetin bir sonu yok yani sonu kolay kolay olmuyor. Vaka örneklerime girmedim ama girseydim oradaki ifadeleri görebilirdiniz. Fiziksel istismarla ilgili bir çalışma yaptık ve nitel bir çalışma yaptık, çok sayıda aileyle görüştük. Aileler şöyle başlıyorlar lafa: “Ya döverim ne olacak işte, arsızlık yapınca döverim.” “Hocam, vallahi dövmemeye çok çalışıyorum. Vallahi ne yapacağımı hiç bilmiyorum. Konuşuyorum, anlatıyorum, anlamıyor.” diyorlar. Tabii, oradaki “Konuşuyorum.” ya çok artistik cümleler ya da işte “Ne diyorsunuz?” deyince çok büyük büyük cümleler oluyor. 7 yaşında çocuğa “Dersine çalışmazsan üniversitede mühendisliği kazanamazsın.” falan gibi cümleler ya da ikinci bir seçenek “Geri zekâlı, aptal, salak, beni öldürecek misin?” gibi cümleler oluyor oradaki

“Konuşuyorum.”un içeriği ama yani kendince konuşuyor aslında. ”Konuşuyorum, anlamıyor. Ne yapacağımı da bilmiyorum? 1 tane eline vurayım dedim ama sonra eline vurdum güldü, poposuna vurdum, işte sırtına vurdum, baktım daha beter.” Ama o iş yani burada verdiğim örnekte vardı aslında “Ben bir keresinde kendimi kaybettim, yüzüne defalarca tokat vurmuşum. Benden aldı, babası tekme attı.” falana gidiyor yani. Çünkü eskiler, şiddet sanki... “Bir yastık yumruklayın.” derlerdi öfkeli insanlara eskiden, ben mesleğe ilk başladığım dönemlerde ama anlaşıldı ki şiddet aslında öyle azalmıyor, şiddet öyle artıyor. Agresyon ne kadar şiddete dönerse o kadar dozu artan bir şey. Onun için, bir tokat ikinci tokadı, o üçüncüyü, dördüncüyü, tekmeyi, vurmaya, askıyla dövmeyi, hiç aklınıza gelmeyecek şekilde kovayla dövme gibi şeyleri getiriyor.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Evet, teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Buyurun Filiz Hanım.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Çok teşekkürler geldiğiniz için, sunumunuz için. Aslında, biz de hem acı verici şeylerle ne kadar muhatap olduğunuzu ya da toplumumuzun muhatap olduğunu öğreniyoruz hem de kendimiz de çok şey öğrendik anlattıklarınızdan.

Şimdi, dosyayı siz incelemediniz tabii, aslında bunu da sormak istiyorum ben. Yani bunu belki sonra da değerlendirmek mümkün ama bu konuda da bir inceleme yapmak ister misiniz? Belki Komisyon, Başkan ve diğer üyelerle değerlendirerek ilişki kurulabilir. Şüpheli çocuk ölümlerinde intihar olasılığının değerlendirmeye alınması için bir dosyadaki başat bulguların ne olması gerekir? Siz veri verdiniz, Türkiye’de 15 yaş altı ya da dünyada belki... Ama Türkiye’yi verdiniz değil mi?

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – İkisini de verdim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – İkisini de verdiniz ve...

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Türkiye’de daha çok... Şuradan bir karışıklık oldu galiba: Türkiye’de var olan intiharların dağılımını verdim, dünyada popülasyonda intihar oranını verdim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Evet, bu çok düşük bir oran.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Çünkü Türkiye’de popülasyonda intihar oranı çok net değil gibi sanki. Yani TÜİK verileri var aslında, belki de iyi verilerdir de ama ben o anlamda bazı verilerden çok emin olmadım, o yüzden onu vermedim, popülasyona oranını vermedim, var olan intiharın dağılımını verdim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Anladım ama genel olarak, aslında bunun o yaş altında çok düşük bir oran olduğunu ifade ettiniz, yanlış hatırlamıyorsam.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Evet.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Burada, bu bulguların ne olması gerekir hakikaten? Bunun değerlendirmeye alınması için başat bulgular nedir; bir, bunu sormak istiyorum, sonra 1-2 sorum daha var.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Şimdi, ben eğer bu çocuğu, bu vakayı, Rabia Naz’ı ya da benzer vakaları değerlendirecek olursam, öncelikle tabii ki dosya bilgisi çok önemli, önce onu çok iyi incelemek gerekiyor.

Yaş grubu çok önemli bir bilgi yani intihar riskinin azaldığını gösteriyor ama tabii ki olmaz diye bir şey yok. Sonrasında, aileyle yakın zamanda yaşanan yani hatta o gün içerisinde -bir hafta önce değil, çoğunlukla öyle olmuyor- yaşanan büyük bir tartışma var mı? Ya da başka sebepleri olabilir mi? Böyle bir eğilimi var mı? Daha önce çocuk aileye “Böyle yapmazsan intihar ederim.” diye tehditte bulunuyor muymuş? Bunu gördüğü birisi var mı? İntihar bulaşıcı bir şeydir yani yakın aile üyelerinde ya da

arkadaş grubunda, okulda intihar varsa o zaman bunun olma olasılığı artar. O yüzden -asında burada onu vermedim konumuz intihar olmadığı için- biz hep deriz ki: Eğer bir okulda bir çocuk intihar ediyorsa hemen o okula müdahale edilmeli çünkü birkaç çocuk arkasından intihar eder ve yaş grubu küçük olsa da bu olabilir. Bunlar var mı? Aileyle bu anlamda çok iyi bir görüşme yapmak lazım, çelişkileri de fark etmek lazım. Bazen aile de isteyerek yanılmaz, aile bir şüphesi olmadan isteyerek böyle yas olayını uzatmaz ama ailenin algısı o yönde olduğu için yanıltıcı bir bilgi verebilir, yanlış bir bilgisi olduğu için yanlış bir şey söyleyebilir. Onun için, oradaki çelişkileri de fark etmek lazım, empatik de olmak lazım, iyi bilgi toplamak lazım ama sadece ailenin verdiği bilgiyle kalmamak lazım, eğer mümkünse öğretmenden, sınıf öğretmeninden, okuldan, komşulardan bilgi almak lazım ve çocuğun genel ruhsal durumunu, öncesindeki hâlini, genel eğilimini, mesela dürtüsel bir çocuk mu, hiperaktif mi, topu kaçtı ona uzanır mı o çocuk ya da bir anda kızdı, çat diye kendini atar mı ya da kenarlarda yürümeye çalışmak gibi riskli şeyleri yapar mı, düz duvara tırmanan bir çocuk mu yoksa daha tedbirli bir çocuk mu bunları anlamak lazım. Ama bunları, bu bilgileri çocukla ilgilenen diğer kişilerden de almak lazım. Ben, bir öğretmenin çocuğu bu anlamda biraz olsun tanıyor olmasını beklerim mesela.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Peki, şüpheli bir ölümle ilgili çocukların ifadesi alınırken uyulması gereken prosedürler neler? Yani çocuğun hukuki, pedagojik açıdan korunması için olduğu kadar bu davanın selameti açısından da bunu değerlendirir misiniz?

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Aşlında orada uyulması gereken çok şey var ama temel olarak şunu söyleyebilirim: Ekipte çocukla çalışan, deneyimli bir psikoloğun olması gerekiyor kesinlikle. Öyle olmadığı zaman “Uyulması gereken kurallar sadece şu kurallar.” dediğinizde o öyle işleyemeyebiliyor. Yani mesela empatik olmak, çok empatik olmak bir kural ama empatik olmak sadece karşı tarafa “Üzölmüş olabilirsiniz.” deyip istediğiniz soruya geçmek değildir. Onun için, gerçekten, çocukla çalışan deneyimli bir psikoloğun olması çok önemli bir unsur böyle bir durumda.

Genel olarak, çocuğu örselememek çok önemli. Bilgi almak istiyoruz, başka bir çocuk ölmüş, çok üzüntölüyüz, aydınlatmak istiyoruz, evet ama hiçbir şey o çocuğu örseleme hakkını bize vermiyor. Onun için, örselemememiz gerekiyor, çocuğun dağarcığında olmayan bilgiyi çocuğa vermememiz gerekiyor. Mesela o çocuk bilmiyor... Rabia Naz’dan söz etmeyim de şimdi dosyayla ilgili yanlış bir şey söylemekten çekiniyorum; diyelim ki cinsel istismar sonrasında öldürölmüş bir çocuk... “Sen biliyor muydun, arkadaşın, bilmem kim beyin cinsel istismarına uğramış?” O ne biliyor onu anlamamız lazım, dağarcığında olmayan bir bilgiyi çocuğa vermemeye dikkat etmemiz lazım. Çocuğun ağzına kelime vermemeye dikkat etmemiz lazım çünkü çocuklar aynı zamanda anıları oluştururlar yani anıları vardır ama aynı zamanda oluştururlar da. Sizin söylediğiniz şeyler özellikle küçük yaş çocuğunda -ergenlik çok öyle olmaz ama- bir süre sonra anı hâline gelir. Yani bir kişi, bir uzman sorar: “Sen arkadaşını çok üzgünken görmüş müydün?” “Evet.” der. Diğeri sorar “Hayır.” der. Biri daha sorar “Evet.” der. Sonra “Ya hakikaten bir gün çok üzgündü.” diye hatırlamaya başlar, anlatabiliyor muyum? O yüzden çocuğun spontane anlatımına çok izin vermek lazım. O görüşen, anlatan çocuğun kendi kelime kapasitesi nedir, becerileri nedir, doğruyu aktarabilen bir çocuk mu, doğru ile yanlış ayırt eden, yalan söylememeye çalışabilen bir çocuk mu, dürtüsel bir çocuk mu, yanlış yorumlayan bir çocuk mu, çevreyi iyi gözlemleyen bir çocuk mu; o çocuğu iyi tanımak gerekir.

Daha pek çok prensip sayılabilir, bununla ilgili ayrı bir toplantı da yapabiliriz, ben her zaman her konuda açığım ama en temel şey, orada, ekipte çocukla çalışan deneyimli bir psikoloğun olması diyebilirim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Son olarak da akran şiddetiyle ilgili ne düşünüyorsunuz? Yani o tarz olaylarda ya da çocuklar arasındaki o ilişkilerde ölüme sebebiyet verme nasıl olabiliyor? Ya da böyle bir şüphe varsa bununla ilgili bir sorgulama yöntemi...

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Akran şiddeti önemli ölüm sebeplerinden biri olabiliyor aslında, önemli çocuk ölümleri sebeplerinden biri olabiliyor; küçük yaş grubundan çok, ergenlerde özellikle daha fazla oluyor. Ama burada “ergen”den kastım, aslında 12 yaş üzerinde arkadaş önemi artmaya başlıyor, anne babadan çok arkadaş önemli oluyor. Biz “ayna görevi” deriz anne baba için de. Artık ergenlikte arkadaşlar ayna görevini devralıyor “Ben nasıl biriyim?”i size yansıtmaya başlıyor ve genel olarak eğer arkadaşlarından zorbalık görürse kişi kendini çok değersiz hissediyor. Bunun iki sonucu olabiliyor: Birincisi, regresyon yani anne karnına kadar geri dönme; bu, intiharla vesaireyle de yok olma ve anne karnına geri dönme. İkincisi, ağır depresyon ve depresyon sonucu intihar gibi bir şeyi olabiliyor. O yüzden, gerçekten sık görülen sebeplerden biri oluyor akran zorbalığı.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Son bir şey, hazır sadece çocuk ölümleri değil de genel bir şeye de... Özellikle, hep annelerle ilgili örnekler verdiniz. Şimdi, bu, herhâlde daha çok anneler ilişki kurduğu için mi oluyor çocuklarla? Bunun bir bulgusu var mı? Çünkü ben buradan “Anneler çocuklarını öldürüyor.” diye de çıkmak istemiyorum.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Öyle çıkmanızı hiç istemem, iyi ki sordunuz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yani bununla ilgili de bizi biraz aydınlatırsanız... Babalar ne yapıyor o arada mesela?

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Babalar maç izliyor o sırada.

Sizin tespitleriniz çok doğru, bunu “Munchausen by Proxy” için annelerle ilgili verdim. Aslında fiziksel istismar daha çok babalarla ilgili. Fiziksel istismarda da anneye ilgili anlattığım bir söylem vardı ama orada da şu var: Babalar daha normalize ediyor, fiziksel istismarı uygulayan anneler daha çok yardım istiyor fiziksel istismarda yani “Ben çocuğumu dövmek istemiyorum.” diyen taraf daha çok anne oluyor. Yani “Ne yapabilirim dövmemek için?” diyor. Babaya geliyorsunuz, siz “Dövmemeniz lazım. Ne yapıyorsunuz? Olur mu? Bakın, çocuğunuz da şiddete meyilli olur. Bakın, sizi dövmüşler siz de zaten o yüzden dövüyorsunuz.” vesaire diyorsunuz. Baba “Ben gayet iyi bir adam oldum işte, gayet mükemmelim; beni de öyle döverek büyüttüler, gayet de iyiyim.” falan diyor yani. Ama anne diyor ki: “Ben başka ne yapabilirim?” O yüzden annelerle ilgili şey bu. Ama literatür, fiziksel istismarın babada daha fazla olduğunu gösteriyor. “Munchausen by Proxy”le ilgili literatür anneye ilgili, bütün dünyada literatür anneye ilgili. “Filisid” değil yani “filisid” babada çok var ama “Munchausen”de anneye ilgili literatür daha fazla. Orada da büyük ihtimalle bütün dünyada hâlâ daha yoğunluklu bakım veren kişi anne olduğu içindir. “Filisid”de de anneye daha fazla ama baba örnekleri “Munchausen”e göre daha şey. “Filisid”de de anneye daha fazla olmasının sebebi “filisid”in kısmen tecavüz sonrası doğumlarda da olabilmesi, istenmeyen doğumda da olabilmesi, annelerin babalara göre daha sık depresyonda olması ve depresif bir dönemde çocuğu doğurması ya da “postpartum” depresyon geçirmesi gibi sebepler de olabildiği için yine annelerde daha sık ama babalarda da görülebilen bir durum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Teşekkürler.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Evet, Jale Hanım...

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Teşekkür ediyorum.

Öncelikle, Hacettepe Üniversitesi bünyesinde böyle çocuk ihmal ve istismarını önleme ve araştırma kurumu gibi bir kurum olmasından çok büyük memnuniyet duyduğumu ve sadece bugünkü sunumunuz için değil tüm çalışmalarınızdan dolayı da teşekkür ettiğimi belirtmek istiyorum özellikle.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Ben teşekkür ederim.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Şimdi, aslında Filiz Hanım biraz değindi soracağım sorulara ama belki biraz ayrıntılandırma açısından sorabilirim. Şimdi, özellikle, ben de akran şiddetiyle ilgili soru soracaktım. Özellikle, aile içinde akran şiddetiyle ilgili veriler var mı elinizde?

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Kardeş gibi mi?

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Kuzenler filan.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Kardeş, uzak, yakın herhangi bir akraba şeklinde. Onunla ilgili veriler var mı? Nedenleri genelde ne üzerinde oluyor? Yani neden dolayı akran şiddeti... Arkadaştan çok ev içinde, aile arasındaki akran şiddetiyle ilgili düşünceleriniz, böyle bir araştırma varsa onu özellikle dinlemek isteriz.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Çok ilginç bir araştırma konusu diye düşündüm, bunu buradan çıktığımda yapabilirim diye düşünüyorum şu anda ama dünyada “aile içinde” diye böyle bir araştırma var mı onu bilmiyorum çünkü zaten onlar da çocuğun gördüğü akran şiddetine dâhil ediliyor. “Aile içinde ve okulda” olarak çok ayrılmayabilir diye düşünüyorum daha çok çünkü bir çocuk akran şiddetine uğruyorsa genellikle aslında başka yerlerde de uğruyor. Bir kez kurban olduktan sonra -yani çocuktan kaynaklanıyor gibi bir şey değil bu- kurban psikolojisine giriyor çocuk da. Onun için bu diğer yerlere de genellenir hâle geliyor. Bazen çocuğun bazı özellikleri de bunun sebebi olabiliyor. Örneğin, hiperaktif çocuk gerçekten çok sataşıyor, rahatsız ediyor, çok hareketli oluyor, o yüzden hedef olabiliyor. Zekâ geriliği olan, herhangi bir engeli olan çocuklar hedef olabiliyorlar, sosyal becerileri daha düşük olan çocuklar hedef olabiliyorlar, alıngan çocuklar hedef olabiliyorlar. Bu kişilik özelliklerini başka yerlerde de sergiledikleri için onlar zaten hep hedef olabiliyorlar. Bir de herhangi bir neden olmaksızın da bir çocuk hedef olabiliyor ama o da o dakikadan sonra “Ben arkadaşlarımla geçinemem, ilişki kuramam, bana kötü davranırlar.” gibi bir duyguya kapılıyor. Psikolojide “kendini doğrulayan kehanet, yeniden kurban olma davranışı” diye unsurlar vardır. Bir konuda kurban olduğunuza inanıyorsanız eğer “Ben bu konuda hiç yapamam ve bana kötü davranırlar, başıma kötü bir şey gelir.” diye inanıyorsanız gider, o kötü şeyin içine kendinizi atarsınız, kötü şeyin geleceği koşulu oluşturursunuz çünkü zihniniz bir yandan bilinçaltı düzeyde “Bu sefer olmayacak, ne yaparsam yapayım, ben hareketli de davransam, ben insanları rahatsız da etsem bana bu sefer kötü davranmayacaklar, buna ben izin vermeyeceğim.” ya da “Onlar bana kötü davranmayacaklar, bu sefer beni sevecekler.”i size göstermeye çalışır. O yüzden, cinsel istismara uğrayan çocukların da bir kısmı, tekrarlayan bir şekilde kurban olurlar. Mesela, bize bir dönem sorulurdu “Etkilenmiş midir?” diye. Bazen çocuklar gerçekten o dönem için, bozukluğu karşılayan bir tablo -çünkü bozukluk soruluyordu o zaman da- göstermiyorlardı ama biz biliyorduk ki bu gelişimsel bir süreç ve hayatının bir noktasında -evlendiğinde aklına gelebiliyor, etkilenebiliyor- yeniden kurban olma davranışı sergileyebiliyor yani gidiyor, kendini cinsel olarak istismar edecek adamla baş başa kalacağı bir ortama giriyor çünkü bilinçaltında “Ben bu sefer kendimi koruyabileceğim.” ya da “Herkes kötü değil, bu sefer olmayacak bu.” gibi bir şeyi kendine ispat etmeye çalışabiliyor. O yüzden, biz, akran zorbalığının da genelde tek bir ortamda olmasını çok beklemeyiz. Yine de güzel bir soru, araştırmaya değer.

Uluslararası verisi hiç var mı bilmiyorum. Ben aslında yakın zamanda akran zorbalığına ilişkin bir yazı yazdım; veri olsaydı görürdüm diye tahmin ediyorum ama yine de özel olarak araştıracağım, bakacağım. Eğer e-mailiniz olursa size yollarım.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Çok sevinirim.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Ama ulusal veriyi soruyorsanız, ulusal verimiz zaten her konuda o kadar sıkıntılı ki... Akran zorbalığı zaten okullara sorularak tespit edilen bir şey. Bizde gidin bir okula sorun “Akran zorbalığı var mı?” diye sorun. Yardım etmek için sorayım ben yani bir okula gideyim “Size destek olayım, sizde akran zorbalığı var mı? diye sorayım. “Ne münasebet efendim?” diye cevap alırım yani “Olur mu öyle şey bizde?” diye cevap alırım.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Evet, ev içinde hele hiç gelmez Hocama.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Onun için bizde o biraz zor yani.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Evet, biz, tabii, akran zorbalığı sonucunda intihara yönelim eğilimi ya da cinsel istismar değil... Sizin araştırmalarınızda ya da sizin rastladığınız, araştırdığınız vakalarda bir akranın ona zarar vererek ölümüne neden olması da yok değil mi?

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Daha çok öyle olmuyor, şöyle oluyor: Tehdit ve psikolojik baskı sonucunda kişi dayanamıyor ve intihar ediyor. Ama tabii ki...

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Şöyle: Biz, intihara yönelme eğiliminden söz etmiyoruz. Diyelim ki bir kardeş bir kardeşi öldürüyor ya da bir zarar veriyor da öldürüyor ya da akraba öldürüyor. Akranlar arası zarar vererek öldürme ya da intihara yöneltme...

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Zarar vererek öldürme, evet. Daha az sayıda ama tam sayısını bilmiyorum, bakıp yollarım size. Tam sayısını bilmiyorum, daha az sayıda. Genellikle öldürmüyorlar, sürdürüyorlar yani genellikle psikolojik baskıyla sürdürmeyi tercih ediyor ergenler ama o daha azdır.

Kardeşler arası kaza oluyor. Mesela bize gelen vakalardan birinde 5 yaş altında 2 çocuktan –anne, çok kısa yalnız kaldıklarını iddia ediyor, mümkün yani ihmal de olabilir, olmayabilir de- biri diğerinin kafasına poşet geçirmiş ve o poşetten kurtulamadığı için öbür çocuk ölmüş yani. Böyle çok vaka var, aklıma gelenleri söylüyorum sadece. Kardeşler arasında daha çok kaza oluyor. Gelenlerden, izlediğim bir ikiz vardı, biri diğerini kör etmiş mesela. Kardeşler arasında kaza, bilerek yapılan şeyden daha çok oluyor.

Öldürme... Yani şöyle de mümkün tabii: Benim gördüğüm vakalarda öldürme hiç olmadı, literatürde de hiç rastlamadım ama muhtemelen kardeşlerden biri diğerini öldürse de kaza diye gelir.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Evet, öyle bir itiraf olmaz.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Yani evet, büyük ihtimalle öyle gelir.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Bir soru daha sormak istiyorum.

Şimdi, özellikle, çocukların anı yaratma, hikâye yaratma eğilimlerini hepimiz biliriz. Böyle önemli şeylerde, burada da... Tabii, siz dosyayı bilmiyorsunuz ama son gören kişilerin 2 çocuğumuz olduğu söylenerek ifadesi alınıyor evine yakın olarak. Mesela orada, o ifadelerde birtakım çelişkiler var. Belki onları verip bir incelemesini sağlayabiliriz çünkü ben o ifadeleri çok önemli buluyorum. Yani bir anda işte ölen bir arkadaşı olduğunda “Şöyle şöyle görmüştüm.” şeklinde çocuklar anı, hikâye oluşturabilir değil mi?

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Yani çocuğun kaç yaşında olduğu önemli, çocuğun kapasitesi de önemli. Çocukla görüşmem lazım yani bazı çocukta oluşturamaz, o çocukla görüştüğüm zaman ben anlarım ama olasılık var, evet. Farkında olmadan da oluşturabilir yani bir kez öyle söyler, sonra aklında öyle kalır “Galiba görmüştüm.” falan der. Onun görseliği bile... Hepimizin küçüklüğüne ilişkin anıları yok mudur? Hani “Sen orada değildin ki ya da sen küçüktün hatırlayamazsın.” derler ama böyle

canlanır gözümüzde, anlatılmayla bile görseiliği bile eklenir ona yani. Ama eğer 10 yaşta, gerçekten ben çocuğu... Çok beklemem 10 yaşta bunun olmasını ama olabilir, o yüzden konuşan her çocuğu görmek gerekir. Okul öncesi dönemde daha çok hikâye oluşturma var.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CENGİZ AYDOğDU – Zeynep Hanım, buyurun.

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Merhaba Gülin Hanım, teşekkür ederiz verdiğiniz bilgiler için.

DOÇ. DR. Ő. GÜLİN EVİNÇ – Ben teşekkür ederim.

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Aslında kafamdaki Şeylerin bir kısmını Jale Hanım sordu ama bir haber okumuştum, çok da etkilenmiştim. Böyle, biraz psikolojik sorunları olan bir anne, bir oğlu var 13 yaşında, bir de küçük kız çocuğu var 5 ya da 6 yaşındaydı yanılmıyorsam. Anne, kız çocuğuna çok düşkün tabii o küçük olduğu için de onu çok seviyor. Biraz da büyük oğlan ihmal edilmiş izlenimini yakaladım ben o okuduğum haberde. Annesi işte olduğu bir esnada 13 yaşındaki oğlan kız kardeşini çok vahşice öldürtüyor annesinden intikam alma duygusuyla. Bu beni çok etkilemişti. Şimdi, bu durum -tabii ben mevcut dosyayı da düşünerek, gözümün önüne alarak- bir yanda çok ilgilenilen, böyle çok “top” bir çocuk, bir yanda da ihmal edilmiş bir psikoloji yaşayan bir çocuğu kardeşine zarar vermeye itme duygusuna götürebilir mi kafamda bunu oturtmaya çalışıyorum.

Bir de Şu vardı: Daha çok kısa süre önce yaşandı, kardeşini öldürüp bahçedeki ilaç tankerinin içine atmıştı 17 yaşında bir ağabey. Orada da sorulduğunda, delikanlının, çocuğun ifadesi “Kardeşim bana hakaret ediyordu, benim sözümü hiç dinlemiyordu.” gibiydi. Yani bu tip Şeyler, ihmal edilmiş bir çocuğu böyle bir Şeye sevk edebilir mi? Gerçi “Böyle bir Şeyle karşılaşmadım.” dediniz ama olabilir mi? Ya da burada, böyle bir Şeyle karşılaştığında, güçlü bir yapısı varsa kurban mücadeleyi mi seçer yoksa kendisi bu sıkıntıya son vermeyi mi seçer, kolay olan yolu yani intiharı mı seçer? Aslında kafamda dönen iki soru var. Biri: Bir akrana, kardeş ya da akraba -neyse- böyle bir baskı uygulayabilir mi ihmal edilmişlik duygusunda? O uygularsa, öbürü güçlüye de güçlü yapı bununla mücadeleyi mi tercih eder yoksa kurtulmayı mı tercih eder ilgi çekmek maksadı var ise amacı da var ise?

DOÇ. DR. Ő. GÜLİN EVİNÇ – Şimdi, Şöyle: Çok zor ve geniş bir soru yine aslında. İhmalin boyutu çok önemli yani ağır bir ihmalde gerçekten çocuğun nasıl yetiştiğini... Çok ciddi kişilik sorunlarına yol açabilirsiniz, çocukta çok ciddi davranış sorunlarına yol açabilirsiniz. Ağır bir ihmal bir çocuğu gerçekten çok olumsuz bir noktaya getirebilir. Onun için, ihmalin boyutu çok önemli, çocukların yaşları çok önemli, aralarındaki yaş farkları çok önemli. Ben sonuçta sadece gazeteden okuduğum ya da haberde dinlediğim vakaları çok iyi bilemiyorum ama gerçekten, bir tarafı çok iyi görüp de diğer çocuğu hiç görmeyen bir anne varsa, biyolojik çocuğu mu ya da başka ne gibi bir sorun olabilir, pek çok Şeyi araştırmam lazım. Yani o annede de o zaman kişilik düzeyinde bir problem olması lazım. O zaman, bu anlamda genetik bir yatkınlık mı var acaba, bir kişilik problemine bir genetik yatkınlık mı var ya da çocuğu davranış sorunlarına yönlendiren başka problemleri mi var ya da psikotik bir durum mu var diye benim araştırmam lazım.

Diğer çocukta da öyle. Yani “Benim sözümü dinlemiyordu.” diye o çocuk da ayağından bir yere asılan bir çocuk mu, kemerle dövülen bir çocuk mu acaba? O zaman bu daha yapılabilir bir Şey hâle geliyor ya onlar için yani. O yüzden, o çocuk neye maruz kalıyor, onları çok iyi anlamam gerekiyor. O zaman mümkün tabii. Ama bunlar, işte, daha az gördüğümüz, belki de daha az fark ettiğimiz, belki kardeşi öldürdü diye demedikleri, “kaza” dedikleri vakalar bilemiyorum. Ama dediğiniz gibi, anlamak önemli, korumak açısından önemli, fark etmek açısından önemli.

Kurban açısından, kurbanın kendini koruması genel olarak çocuk olduğunda çok zor, özellikle yetişkin karşısında daha zor yani biraz daha büyük çocuk karşısında da daha zor bir kurbanın kendini koruması. Akranı karşısında korumasında da güçlükler var, özellikle 1'den çok kişi olduklarında korumasında güçlükler var. Çünkü sosyal becerileri daha yeterince gelişmemiş, kişiliği daha tam oturmamış, büyüklerden yardım istediğinde ispiyonculukla suçlanıyor. Pek çok açıdan çoğunluğa karşı da kendini koruması zor, yetişkine karşı da çünkü yetişkin de bir otorite figürü oluyor karşısında ve çocukların anne baba sözünü dinlemeleri üzerine biz çocukları büyütüyoruz. O zaman, otorite figürü karşısında da bir çocuğun başkaldırması çok zor. Yani tabii ki anne baba söz de dinleyecek, o da bir gerçek. Ama bir otorite figürü gördüğünde, bir yetişkin gördüğünde çocuk çok kandırılabilir. “Bilişsel beceri” “bilişsel gelişim” dediğimiz bir şey vardır yani zekâdan farklıdır aslında bilişsel gelişim. Bir çocuk 130 IQ, 160 IQ zekâ puanına da sahip olsa, biz 3 yaşındayken ona “Sen evlenmek ister misin? Araba kullanır mısın?” diye sormuyoruz çünkü bilişsel becerileri gelişmemiş oluyor. Akıl yürütme becerileridir bu. Dolayısıyla, akıl yürütme becerileri gelişmediği için daha kolay kandırılabilir oluyorlar, riskleri daha az görebilir oluyorlar, daha cesur davranışlarda, cesur tercihlerde bulunabiliyorlar; o yüzden kolay risk altında oluyorlar. Bir erişkine karşı, gücü bile olsa yani diyelim ki 10 yaşında bir erkek çocuk ve karşısındaki de 18 yaşındaki bir kız -10-12 yaşındaki erkek çocuklar bazen çok kuvvetli olabiliyor- fiziksel gücü bile olsa kendini savunamayabilir karşısındakine karşı.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Filiz Hanım, buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Çok detaylı değil belki ama gene de kafama takılan iki soru var. Mesela ağır bir sonucu olan bir kazaya sebep olan bir ergen çocuğun refleksi ne olabilir, nasıl refleksler gösterir?

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Ağır bir...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yani sonucu ağır bir kazaya sebep oldu, kasıtlı bir şey değil belki ama sonucu ağır bir kazaya sebep oldu.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Onun sonrasındaki psikolojik durumu mu?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sonraki psikolojik durumu, bir de görmemesi gereken bir şeyi gören bir çocuğun aslında davranış biçimine bu nasıl etki eder?

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Yani birinci soru için söyleyeyim -aslında her ikisi için de biraz geçerli ama- çocuğun yapısı çok önemli.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Tabii ki, doğru.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Ondan önceki oluşturulan şey çok önemli, dayanıklılığı çok önemli. Davranış sorunları olan ve umursamayan bir çocuk da olabilir zaten, öyle bir çocuk da olabilir ama eğer akıllı, normalde gerçekten böyle bir şey yapmayacak, uyumlu, belirli bir zekâ düzeyinde bir çocuksa ağır bir şeye sebep olduğu zaman tabii ki arkasından çok ciddi bir suçluluk psikolojisi başlar. Suçluluk ve bu suçluluğun olduğu yerde öfke, öfkenin olduğu yerde suçluluk çok ciddi bekleriz. Muhtemelen kendine yönelir öfke, kendine yönelen öfke depresyonla ortaya çıkabilir ya da kendine zarar verme davranışları, intihar gibi şeylerle ortaya çıkabilir. Çok ciddi problemler ortaya çıkabilir tabii ki ağır bir şeye sebep olduysa. Zaten suçluluk duygusu başlı başına insanın enerjisini yiyen... Ben suçluluk hisseden ergenlerle ya da ailelerle çalışırken genelde bilgisayara benzetirim, bilgisayar benzetmesi yaparım yani “Çok ağır bir program yüklediğinizde aynı anda da internete girmeye çalıştığınızı düşünün, her şeyi yavaşlatır.” derim. Suçluluk öyle geri planda çalışan ama her şeyinizi yavaşlatan, etkileyen, bütün psikolojik durumunuzu çökerten bir şeydir. Diğeri neydi, suçluluktan sonraki?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Görmemesi gereken bir şeye tanık olan çocukların...

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Ne gibi? Mesela anne baba arasındaki ilişki gibi mi ya da birinin bir suç işlediği gibi mi?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Evet, her şey olabilir yani o ikisi de olabilir.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Yani olayın yapısına göre değişir ama eğer gelişimsel olarak buna hazır değilse travmatize olma olasılığı yüksek.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Teşekkürler.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Peki, teşekkür ediyoruz.

Gülün Hanım, sizi dinlerken düşündüklerimi paylaşmak istiyorum. Beşerî bilimlerin yani insana dair bilimlerin asıl fonksiyonunun, işlevinin bizi peşin hükümlerimizden, ön yargılarımızdan uzaklaştırmak olduğunu bir daha anladım, teşekkür ediyorum.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Hiçbir soruya kesin cevap vermediniz, bilimsel tavır da budur esasen, ihtimalleri sıraladınız ama.

Çok teşekkür ediyoruz.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Ben teşekkür ederim.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Bir de bir şey sorabilir miyim, son aklımda... Mesela bu kriminal konularda da size hiç başvuruluyor mu? Yani, diyelim ki...

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Adli bilirkişilik yapıyorum.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Efendim?

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Adli bilirkişilik yapıyorum, evet.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Adli bilirkişilik yapıyorsunuz. Konuşmanın başında söylemişsiniz, pardon.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Estağfurullah.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Hakan Bey'i alalım.

Hakan Bey, hoş geldiniz.

PROF. DR. HAKAN KAR – Merhabalar, hoş bulduk.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Hakan Bey, salonda mıydınız?

PROF. DR. HAKAN KAR – Salondaydım.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Dinlediniz, o zaman konuyu biliyorsunuz. Kendinizi tanıtarak ve sunumunuzla ilgili kısa bir ön bilgiyle başlarsanız memnun olurum.

PROF. DR. HAKAN KAR – Memnuniyetle.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Buyurun.

2.- Prof. Dr. Hakan Kar'ın, çocuk ölümleri ve olay yeri inceleme boyutu, eksiklikler ve çözüm önerileri hakkında sunumu

PROF. DR. HAKAN KAR – Sayın Başkan, sayın Komisyon üyeleri, değerli milletvekilleri, değerli basın mensupları; öncelikle, bizleri dinlediğiniz için, bilim insanlarının görüşüne bu komisyonlarda had safhada yer verdiğiniz için teşekkür ederek başlamak istiyorum.

Ben adli tıp uzmanıyım, Hacettepe Tıp Fakültesinden mezun olduktan sonra adli tıp ihtisasını Adli Tıp Kurumunda yaptım. Adli Tıp Kurumundaki ihtisası tamamladıktan sonra dört yıl Adli Tıp Kurumunda değişik illerde çalıştıktan sonra üniversiteye geçtim, akademisyen oldum. Şu an Mersin Üniversitesinde Adli Tıp Ana Bilim Dalında Profesör Doktor olarak görev yapıyorum. Benim asıl uzmanlık alanım, adli tıp uzmanlığının üstüne uzmanlaştığım konu; çocuk istismarı, kadın hakları ve cinsel şiddet değerlendirmesinin teknik boyutu. Bu konuda yayınlanmış birçok ulusal, uluslararası makale, kitap, kitap bölümüm mevcut. Bir de Avrupa'daki ve Amerika'daki kongrelerde cinsel şiddet, çocuk istismarıyla ilgili deneyimlerimizi ve önerilerimizi paylaşıyoruz.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Mahkemelerle iş birliğiniz oluyor mu zaman zaman?

PROF. DR. HAKAN KAR – Tabii, adli bilirkişilik yapıyorum. Aynı zamanda, cinsel saldırı değerlendirme birimine mahkeme ve savcılıklarca gönderilen bütün olguları Mersin Üniversitesi Cinsel Saldırı Değerlendirme Birimimizde değerlendiriyoruz. Aynı zamanda, Şule Çet davasında, cinsel saldırıyla ilgili uzman mütalaasını veren kişiyim.

Bunu söyledikten sonra, ben bugün bu konuyla ilgili arandığımda, çocuk ölümlerinin olay yeri incelemesi boyutu, olay yeri incelemesindeki mevcut durum, eksikler ve çözüm önerileri söylendi ama anladığım kadarıyla Kriminal Daire Başkanımız da burada, olay yeri incelemesiyle ilgili kendi iç akış şemalarını benden çok daha iyi anlatacaktır; dolayısıyla, ben daha ziyade çocuk ölümleriyle ilgili birkaç cümleyle giriş yaptıktan sonra olay yerine geçeceğim.

Otopsi istatistiklerine göre, çocuk ölümlerinin çok büyük bir oranı kazalardan oluşuyor, daha sonra cinayet ve intiharlar görülüyor. Ben tekrar durumuna düşmeyeyim, gerçekten belli bir yaşın altındaki intiharlar çok az görülüyor.

Şimdi, biz de Rabia Naz dosyasıyla ilgili elimize geçen kısıtlı verilerle kendi çapımızda değerlendirmeler yaptık. Ancak bu olay nezdinde değil, bu gibi olaylar nezdinde, elimizdeki verilerin kısıtlı olduğu durumlarda psikolojik otopsi yapılması öneriliyor. Psikolojik otopsi fiziksel, somut verilerin çok düşük olduğu olgularda aileyle, yakınlarıyla, görgü tanıklarıyla, doktor, medikal kayıtlarıyla hepsini bir arada değerlendirip olayın daha ziyade kaza mı intihar mı olduğunun ayrımına yarayan önemli bir delil. Özellikle -dediğim gibi- fiziksel deliller kısıtlı ve az olduğunda gerçekten işe yarıyor intihar ve kaza ayırıcı tanısında.

Bu olaylarda kavram kargaşası yaşıyoruz gibime geliyor. Mesela, yüksekte düşme. Adli tıp dilinde “yüksekte düşme” diye bir kelime kullanıldığında bu, kendi kendine kazara yüksekte düşme olabileceği gibi, yüksekte itilme olabilir; bu, intihar nedeniyle kendini yüksekte atma olabileceği gibi, kazara yüksekte düşme de olabilir. Bunların tamamına biz “yüksekte düşme” diyoruz. Yani bir adli tıp uzmanı “yüksekte düşme” dedi mi işte “Bu yüksekte düşme eşittir intihar diyor.” demek değildir. Bunun ayrımını iyi yapmak gerekir çünkü raporların basında yorumlanmasında bu gibi yanlışlıklar görüyoruz.

Ben müsaadenizle sunumuma başlamak istiyorum. Şimdi, görev yaptığımız yerlerde yüzlerce, binlerce defa ölü muayenesi ve otopsiye gittik, savcılarımızla beraber ölü muayene ve otopsi ekiplerine katıldık. Orada gördüğümüz, delil toplamada birtakım eksiklikler müşahade ettik ama her defasında bu eksiklikleri müşahade ettik. Şimdi, buraya çağrılmışken ve bizden istenilenler bunlarken ben bu eksikliklerden bahsetmek istiyorum. Bu eksikliklerin kaynaklarından da bahsetmek istiyorum. Çok zaman almayacağım.

Olay yeri incelemesi, meydana gelen adli bir olayın aydınlatılması amacıyla olayın meydana geldiği yer ile olayla bağlantılı olan diğer yer veya yerlerde olayın faili, olay yeri ve mağdur arasındaki ilişkinin net olarak tanımlanabilmesi için hukuka uygun olarak yetki verilmiş olan birimlerce, bilimsel, teknik yöntem ve metotlar kullanılarak yapılan, olaya yönelik adli inceleme ve delil toplama işlemine deniliyor. Bu, kaba bir tablo. Ülkemizde ikiye ayrılıyor: İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı olay yeri incelememiz, Kriminal Daire Başkanlığının altında, bir de Jandarma Genel Komutanlığı ama o da İçişlerine bağlı olduğu için aslında bütün olay yeri inceleme ekiplerimiz İçişleri Bakanlığı bünyesinde.

Ben, yönetmelik ve genelgelerden fazla bahsetmeyeceğim ama özellikle, bu yönetmeliklerde çok güzel yazılıyor; delillerin korunması, kaybolmaması, bozulmaması, yerlerinin değiştirilmemesi; her şey çok ideal. Açıkçası, bu yönetmelik ve genelgelerin ne kadar özenli hazırlandığını da biliyoruz. Cumhuriyet savcısı bu anlamda Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre burada olay yeri incelemesinin şefi. Görev yapan cumhuriyet savcısı şüphelinin lehine, aleyhine olan delilleri toplayarak muhafaza altına almakla ve şüphelinin haklarını korumakla yükümlü. Bu konuda her türlü araştırmayı yapma yetkisi verilmiş. Yani olay yeri inceleme takımının şefi aslında savcı; aynı zamanda otopsinin de şefi, ölü muayenesinin de şefi.

Ben kendi internet sitelerinden alıntı yaparak Olay Yeri İncelememizin neler yaptığını; kimlik tespit çalışmaları, parmak izi, adli görüntüleme, felaket kurbanlarının kimliklendirilmesi gibi işler yaptığını... İlk olarak, laboratuvarlarının bulunduğu illeri ve hangi yıllarda kuruldukları, aynı zamanda parmak izi laboratuvarlarının ne kadar yaygın olduğunu gördüm. Jandarma Kriminal Daire Başkanlığımızın da laboratuvarlarını gördük. Bu laboratuvarlarda balistik, grafoloji, sahtecilik, kimyasal patlayıcı maddeler, teknik fotoğrafı gibi incelemeler yapıldığını görüyoruz. Aynı zamanda, bizim laboratuvarlarımız yani Türkiye'de 4 laboratuvar ENFSI yani Avrupa Adli Bilimler Enstitüsü Ağı üyesi. Teorikte hiçbir sıkıntımız yok. Jandarma Kriminalimiz de Polis Kriminalimiz de Adli Tıp Kurumumuz da Adli Tıp Enstitümüz de aslında ENFSI üyesi. Bu bir standardizasyon getiriyor, aslında.

Peki, Türkiye'de nasıl olay yeri inceleme uzmanı olunuyor? Sıkıntı burada başlıyor, şahsi görüşüm. Birinci yol, yüksek lisans yapılabilir, ilgili biyoloji, kimya ya da herhangi bir genetik bölümü ya da ilgili bir bölümde yüksek lisans yapıp, KPSS sınavında kadro açılıyor, kadrolara başvuruyor kişiler, aldığı puana göre yerleşiyor. Bunda çok büyük bir sıkıntı görünmüyor. İkinci yol da önce polis olup, sonra Emniyet teşkilatı tarafından düzenlenen branş kursu olan olay yeri inceleme kurslarına katılıp, orada yeterli seviyede olduğunu kanıtladıktan sonra birtakım prosedürlerden geçip olay yeri inceleme uzmanı oluyor. Branş Yönetmeliği var, burada da çok net yazılmış.

Aynı zamanda, Olay Yeri İnceleme ve Kimlik Tespit Şube Müdürlüğümüzün yurt içi eğitim bilgilendirme broşürüne göre, birçok kişi bu kursu almış zaten. 3.100 kişi bu kursu almış, eğitim gören personelin rütbelere göre dağılımı da verilmiş. Bakarsak, aslında, branş eğitimi de alan personel sayısı 1.352 yani eğitim de verilmiş. Ancak yine de niye biz olay yerinde sorunlarla karşılaşıyoruz o zaman? Neden? Madem yönetmelikler çok güzel, Avrupa Ağına üyeyiz, hizmet içi eğitimler ve branş eğitimleri de alıyoruz, olay yeri incelemede neden bu kadar delillerin bozulmasına, kaybolmasına müsaade ediyoruz ve bu davalar daha olay yerinde çözülebilecekken bu kadar karmaşık hâle geliyor?

Bence kriminalistik çalışmalarda yeterli düzeyde bir standardizasyon sağlayamadık ve birimler arası koordinasyon eksikliği var. Yani olay yerine ilk intikal eden ekip ile sonradan gelen olay yeri inceleme ekibi arasında belirgin bir koordinasyon eksikliği var. Savcılık ile ekipler arasında, Adli Tıp bilirkişisi ile ekipler arasında belirgin bir koordinasyon eksikliğini ben müşahade ediyorum.

Kişisel bilgi ve beceriler ön planda, başarılar kurumsal standardizasyona bağlanmadan personelin kişisel yeteneğine bağlı. Yani bir personel kendini o alanda ne kadar iyi yetiştirmişse onun bilgi ve beceri düzeyine kalıyor davanın çözümü. Aynı kurumda aynı işi yapan 3 kişinin iyi yapanı bir olay yerine gidiyor, orta derecede yapabileni başka bir olay yerine gidiyor ve elinden daha az geleni öbür yere gidiyor ve bu, davaların çözülme sürecini bence etkiliyor.

Olay yerine varan ilk kolluk kuvvetlerinin yani bu eğitimi almamış olan ilk kolluk kuvvetlerinin olay yerini muhafaza altına alamadığını görüyoruz.

Olay yeri fotoğraf ve videolarının usulüne uygun çekilmediğini görüyoruz. Biliyorsunuz, adli fotoğrafçılık ve adli animasyon bambaşka bir adli bilimler alanı. Ancak bu kamera ve video eğitimi verilmeden sadece “Olay yerinin fotoğraflarını çeker misin?” dediklerinde bu fotoğrafların standardizasyona uygun olmadığını görüyoruz.

Olay yeri incelemede en fazla dikkat etmemiz gereken şeyler kontaminasyonlar. Yani olay yerinde bizlerden oraya bulaşan, karışıklığa neden olan, transfer olan dokular. Bunlara uyulmuyor.

Delillerin muhafaza edileceği yer ve nakillerde sorun yaşanıyor. Yani aramızda çok değerli hukukçular var, bilirler; eskiden galvanize tenekelerle gönderilirdi deliler, saklayamazdık, hastanemizin ya da Adli Tıp Kurumumuzun buzdolabının sebzelik kısmında korumaya çalışırdık delilleri, çok uzun yere gidecekse buz akülerine bağlardık ama dünya çok gelişti. Şimdi, hukuksal davalarda delillerin bu kadar ön plana çıktığı durumda delil transfer zincirinde, özellikle soğuk delil transfer zincirinde dünya şartlarını yakalamamız gerekiyor.

Olay yerinde tutulan, el yazısıyla çalاکalem yazılan tutanakların yazım dilinde ve tarifinde sıkıntılar var. Yani gördüğümüzü kâğıda tarif etmemizde, dilimizde sıkıntılar olduğunu düşünüyorum.

Toplanan delillerin nitelendirilmesinde karışıklıklar var.

Olay yeri inceleme ekibi bulunmayan ilçelerde olaya müdahalede yaşanan zaman kaybı nedeniyle delillerin kaybolması ve niteliğinin değişmesi var.

Olay yerine ilk önce gelen adli kolluk görevlileri tarafından yeterli güvenlik önlemi alınmadığında, yapılan her şeyi kayıt altına almadıklarında, olay yerine sık sık girip çıkmalarında problem var. Bence -bilmiyorum olay yeri inceleme uzmanlarımız bana katılacak mıdır- orada bulunan, aslında yetkisi olmayan kişilerin olayla ilgilenmek için, olayla ilgilendiğini göstermek için olay yerinin ortasına kadar girmelerini engellemede olay yeri inceleme uzmanlarımızın zorluk yaşadığını düşünüyorum.

İlk müdahale eden kolluk görevlilerinin olay yerinde materyallerin yerini değiştirmesi; eldiven, bone, galoş takmamaları; olmaz diye düşünüyorsunuz ama özellikle, olay yerinde sigara içmek, yiyecek içecek tüketip artıklarını çöplere atmak, olay yeri tuvaletini, banyosunu kullanmak... O kadar sık görüyoruz ki yani altın değerinde deliller mesela tuvalette ya da çöp kutusunda, üzerine olay yerine ilk gelen ekip tuvaleti kullanıyor.

Olay yeri inceleme konusunda teknik uzmanlığı bulunmayan amirler, amir konumundaki görevliler teknik konulara müdahale ediyor ve yönlendirme ve eleştiri yapıyor. Eğer burada her şeyi konuşacaksak, olay yeri inceleme uzmanlarımız bazı savcılarımızın yetkinliğinin çok ötesinde müdahalelerde bulunduğunu teyit edeceklerdir muhakkak.

Olay yerine hareket etmeden önce olay yeri inceleme biriminin yeterince bilgilendirilmediğini görüyoruz. Bazen malzeme eksikliğimiz oluyor ama son yıllarda malzeme konusunda eksikliğimiz olduğunu düşünmüyorum, dünya standartlarında teknik malzemelerimiz olduğunu düşünüyorum.

Koordinasyon eksikliği, bir de savcılarımızın bazı önemli ve nitelikli olaylarda olay yerine gitmediklerini de görüyoruz açıkçası.

Ben bir davadan, çok önemli bir davadan, olay yeri incelemesi esnasında olay yerinin olduğu yer... Yani Şule Çet davasında olay yerinin olduğu yerde eldiven, bone takmamış, galoşu olmayan, telefonla konuşan ve koltuklara temas edip kontaminasyon yapan, masanın üzerindeki yiyeceklerin üzerine konuşup saçılan tükürükler nedeniyle yiyeceklere de kontamine eden bir polis memurunu görüyoruz. Tamam, o büyük ihtimalle olay yeri inceleme ekibinden değil ama sağ altta ise olay yeri inceleme ekibimizden birinin, eldiveniyle, galoşuyla olay yerindeki koltuklara oturduğunu, raporunu orada hazırladığını; oradaki deliller, biyolojik deliller henüz tespit edilmeden, örnekler alınmadan, rapor hazırlamak üzere olay yerindeki masalara, sandalyelere oturduğunu görüyoruz.

Ben sadece bir davadan örnek vereceğim, sonrasında Çağlar Hocam olay yerinde yaşanan eksikliklerle ilgili bir sürü örnek verecek ama buradaki amacımız lütfen şöyle anlaşılmasın... Nasıl daha iyi yapabiliriz? “Eksikliğimiz yok.” diyerek bu işin içinden çıkamayız. Nasıl daha iyi hâle getirebiliriz? Eleştirilerimizin ya da kritiklerimizin tamamının bir kişi, kurumla ilgili olmadığını “Sistemimizi nasıl daha iyiye getirilebiliriz?”in çabasında olduğumuzu belirtmek isterim.

Şule Çet davasında -ayrılarımızı aldı bizim- çok önemli bir delil iç çamaşır. Ben, bütün kimlik bilgilerini gizleyerek sadece iç çamaşır kısmını mahremiyet kurallarına uygun olarak gösteriyorum. Olayda, ölü muayenesinde üzerinde olan iç çamaşırı, ayak bileklerinde olan iç çamaşırı ve ped yok ortada. En önemli delilimizdi cinsel saldırıyı destekleyecek yada ekarte edecek. Yani hem mağdur hakları hem de sanık hakları için bu kadar önemli olan bir delili videoda gözümüzle görüyoruz ama sonrasında yok; Adli Tıpta da kriminalde de incelemesi yapılmamış. “Biz babaya verdik.” deniyor. Baba diyor ki: “Elbiseler bana verildi, iç çamaşırı yok.” Şimdi, kim haklı kim haksız bilemeyiz. Amacımız zaten haklıyı haksızı ortaya çıkarmak değil, amacımız üzüm yemek; keşke inceleyebilseydik bu iç çamaşırını ve pedi.

Altta bir videom ver, ses veriliyor mu bilmiyorum ama verilse de önemli değil. Bu videoda ise Çağlar Hocanın yüksekte düşme mekaniğiyle ilgili yaptığı bilirkişilikte kritik öneme sahip, yüksekte düşme mekaniğini açıklayacak olan spor ayakkabı için, adli tıp teknikerine ilk müdahale eden ekip polis memurunun “Ne yapıyım bu ayakkabıyı?” diye sorduğunda “At at, tamam, onu at.” dediğini duyuyoruz yani. Ses verilecek mi bilmiyorum ama ben oynatmaya çalışayım.

(Video gösterimi yapıldı)

PROF. DR. HAKAN KAR – “Şunu atabiliriz, sağ ayakkabı, tamam.” Yani bu kadar kritik bir delil... Şimdi “Şunu atabiliriz.” lafını duyduktan sonra ben, iç çamaşırlardan da şüphe etmeye başladım, ispatlayamayız bunları. Dediğim gibi amacımız kimseyi suçlamak değil. Bunları, bu kadar kritik delilleri çöpe atmamalım o zaman; amacımız sadece bu.

Peki, nasıl yapabiliriz? Ben kendi çapımda model önerileri sunacağım. Bir kısmı iyi karşlanır, kötü karşlanır bilemiyorum ama olay yeri inceleme ekibinin tüm üyelerinin kendi branşlarında en az yüksek lisans eğitimi almış kimselerden oluşması gerektiğini düşünüyorum yani adli toksikoloji, adli genetik, adli antropoloji, adli psikoloji gibi birazdan sayacağım alanlarda en az yüksek lisans mezunu olmaları gerektiğine inanıyorum. Olay yeri inceleme ekiplerimize yüksek lisans, doktora eğitimlerinde kolaylıklar sağlanması gerektiğini düşünüyorum, üniversiteler ve enstitüler tarafından öncelik verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Lisans mezunu olmayan yani biyoloji, genetik, kimya, psikoloji gibi olay yeriyle ilgili bir lisanstan mezun olmayan Emniyet mensuplarının branş kursu ve hizmet içi eğitimlerle olay yeri inceleme uzmanı olarak görevlendirilmelerini ben uygun bulmuyorum; karşıt görüşlere de saygılıyım. Sertifika eğitimlerini veren kişilerin de aynı sertifikasyon eğitiminden geçmiş

kişiler olmasını uygun görmüyorum. İleri derecede teknik bilgi ve uzmanlık gerektiren bu konularda eğitimlerin eğer illa verilmesi gerekiyorsa, özellikle, üniversitelerde görev yapan ilgili akademisyenler, adli tıp uzmanları, adli toksikologlar, moleküler genetik uzmanları, adli seroloji ve genetik uzmanları, farmakologlar, patoloğlar, biyokimya uzmanları, psikiyatrlar, psikologlar, klinik psikologlar, fizik, kimya uzmanları tarafından verilmesi gerektiğini düşünüyorum; zaten böyle veriliyor ama bunların yüzdesinin çok daha artması gerektiğini düşünüyorum. Yani aynı eğitimi alan kişilerin bir anda eğitmen olup başkalarını eğitmesini uygun bulmuyorum.

Cumhuriyet savcılarımızın, hizmet içi ve olay yeri inceleme eğitimi alması gerektiğini düşünüyorum. Yani cumhuriyet savcılarımız madem bu olay yeri incelemesinin şefi, en az olay yeri inceleme ekibindeki bir üye kadar olay yeri inceleme bilmek zorunda o zaman, öyle düşünüyorum.

Ben atamalarda mülakat olmaması gerektiğini düşünüyorum. Olay yeri inceleme ekibi sınav ve görevlendirmelerinde mülakatın kaldırılması gerektiğini, daha objektif, bilimsel ve liyakati ön plana çıkaran görevlendirmeler yapılması gerektiğini düşünüyorum.

Özellikle kritik olgularda mutlaka üniversitelerde görev yapan adli tıp uzmanları ve adli tıp teknikerlerinin... Yani adli tıp teknikerlerimiz artık üniversite mezunu. Otopsi teknisyenliğinin, adli tıp teknikerliğinin çok kritik bir iş olduğunu, bunların üniversite ön lisans mezunu olması gerektiğini düşünüp Türkiye’de ilk defa Mersin Üniversitesinde Adli Tıp Teknikerliği Yüksekokulu açtık. Şu an 4 üniversitede var.

Yani kritik olgularda olay yerine adli tıp uzmanı ve adli tıp teknikerinin mutlaka gitmesi ve ekipte yer alması gerektiğini düşünüyorum. Güncel teknolojik gelişmeler açısından sürekli meslek içi eğitim verilmesi ve ara dönemlerde sınava tabi tutulması, kendini güncelleyemeyen teknik incelemecilerin ekipten çıkarılması ya da eğitimlerini tamamladıktan sonra ekibe alınması gerektiğini düşünüyorum.

Olay yeri inceleme personelinin, özlük hakları ve imkânları açısından çok daha cazip konuma getirilmesi için gerekli önlemlerin alınmasını istiyorum. Şartlarını bu kadar ağırlaştırıp sonra özlük haklarını da cazip hâle getirmesek kimse istemeyecektir.

Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığına bağlı -ikisi de İçişler Bakanlığımıza bağlı birimler- Kriminal Daire Başkanlıkları neden tek yönetmelik, tek genelgeyle aynı standartlarda görev yapmasınlar? Çalışma prensiplerini ortaya koyan ortak bir yönetmelik düzenlenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Model önerim şu: Ben bunların hepsinin her olayda olmasını istemiyorum, dünyada da bu şekilde; özellikle felaket kurbanı kimliklendirmesi ekiplerinde bir koordinatör ve ekibi bulunuyor. Olaya bağlı olarak, mesela bir yangın olayına gidildiğinde bunlardan istediklerinizi çağırabilmelisiniz. Mesela, olayda yangın ve kundaklama var, o zaman cumhuriyet savcısı adli fotoğrafçılık, yangın ekibi, ölüm öncesi incelemeleri ekibi gibi içlerinden seçerek ekibi oluşturabilir diye düşünüyorum.

En sona yazdım ama en önemlisi, olay yeri inceleme ekibinin içinde bir basın ve halkla ilişkiler sorumlusunun mutlaka olması gerektiğini düşünüyorum çünkü asıl sorunlar orada yaşanıyor. Yani olay olduğu anda herkesin ilgisi oraya yöneliyor, hem basınımız hem halkımız toplanıyor; bunu profesyonel düzeyde koordine edecek bir basın ve halkla ilişkiler sorumlusu ve ekibi öneriyorum.

Tekrar ediyorum: Geri kalanların hepsinin olması gerekmiyor, bunların hepsinin olay yerinde olması imkânsız. Cumhuriyet savcısının, olaya özgü olarak, bunların içinden seçerek görevlendirmesi gerektiğini düşünüyorum.

Ben sorularla devam edebilirim ya da Çağlar Hocam anlatsın -çünkü konuşmanın devam olacak-sonra ikimize birden soru sorulabilir.

OTURUM BAŞKANI OSMAN MESTEN – Tamam, Çağlar Hocamızı da dinleyelim o zaman.

Hocam, hoş geldiniz.

Buyurun, sizi dinliyoruz.

3.- Prof. Dr. Çağlar Özdemir'in, olay yeri incelemelerinde yaşadıkları ve karşılaştıkları sorunlar hakkında sunumu

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Sayın Başkan, sayın Komisyon üyeleri, değerli izleyiciler, katılımcılar; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hakan Hoca genel bir perspektif çizdi, ben olay yeri incelemesinde tecrübe ettiğimiz, yaşadığımız, karşılaştığımız sorunları bir parça daha aktarmaya çalışacağım size.

Aslında tanımlar vesaire yapıldı, böyle çok teorik şeylere de girmek istemiyorum ama olay yeri, sadece cesedin bulunduğu yer de değildir, dinamik bir alandır yani deliller neredeyse orası olay yeridir. Mesela, bu ekranda izlemiş olduğunuz Kayseri'de bir olay. Orada asılmış ve yanmış bir ceset var ama olayın orijinini, meydana geliş şeklini aydınlatacak olan ana delillerden bir tanesi kaldığı otel odasında bulunmuş. Ben de adli emanetteki fotokopiden almıştım bu fotoğrafı. Mesela şöyle yazmış, demiş ki: “Benim gibi birisi böyle bir otelde kalacak param hiçbir zaman olmadı, bu yüzden sizin hâlinize gülüyorum. Her şey için teşekkürler.” Yemiş, içmiş, oda servisinden siparişler vermiş. Bu ne demek? “Ben sizin paranızı ödemeyeceğim.” demek. Aslında dolaylı bir intihar motivasyonu bu. Başka delillerle de örtüştü, intihar olduğuna karar verildi cumhuriyet savcılığı tarafından.

Ama olay yeri incelemesi aslında bizim daha sonraki aşamalarda yaşayacağımız sorunların da cevap bulacağı temel çıkış noktası. Biz bir parça bunu mekanik olarak algılıyoruz belki. Hani, evet, bir sistematığı var olay yeri incelemesinin. Bu kitabı bir bilgidir, eğitim materyali vardır bununla ilgili şüphesiz. İşte olay yeri incelemesi sırasında ne yapılır? Deliller tespit edilir, bunlar krokiye aktarılır, fotoğraf çekilir, video çekimi yapılır. Şüphesiz ki bununla sınırlı değil, delillerin uygun bir şekilde toplanması, uygun poşetlere konulması, laboratuvara delil transferi, laboratuvarında bunların çalışılıp diğer delillerin elde edilmesine olanak sağlayacak bir zemin oluşturulması ama bununla da bitmiyor, aslında her şey yargılama başlayınca ortaya çıkıyor. Çünkü taraflar farklı iddialarla farklı konular gündeme getiriyorlar ve geriye dönük olarak bu soruların yanıtları aranmak durumunda kalıyor. İşte biz bu yanıtları nerede arıyoruz? Aslında toplanmış olan delillerde arıyoruz. Gündemde olan olmayan pek çok olayla ilgili Türkiye'nin pek çok yerinden bana dosya gelir, ben bir değerlendirme yaparım tüm dosya verileri üzerinden ve sizlerle bir parça da onları paylaşacağım.

Şimdi, bu slaytı baştan aldım çünkü bu slaytta yazanlar bana ait değil. 2002'nin 17 Ocağı olması lazım -ben Ankara Tıpta asistandım, adli tıp uzmanlığımı tamamlamak üzereydim- bir sempozyum yapıldı, bir olay yeri incelemesi sempozyumu. Bu ekranda izlemiş olduğunuz “olay yeri incelemesinde sık yapılan hatalar” -işte ardından bir slayt daha gelecek- o gün o konuyu anlatan bir Emniyet amiriydi, Raşit Poyraz diye hatırlıyorum, şu an hâlâ Emniyet mensubu mu onu da bilemiyorum, iletişimimim kopmuştu ben Kayseri'ye gittikten sonra.

İşte, ben tekrar etmeyeyim, kabaca göz attınız, sunumum kalabilir dolayısıyla elinizde bir materyal olarak da bulunabilir ama burada tam on yedi yıl önce yazan şeylerin büyük bir kısmı hâlâ bugün sorundur. Yani burada, yansıda izlemiş olduğumuz şeyleri hâlâ biz bugün sorun olarak yaşamaya devam ediyoruz. Ben bir parça... Evet, krokisini çizdik mi? Çizdik. Fotoğraflarını çektik mi? Çektik. Videosunu aldık mı? Aldık. Ama “Bu acaba bizim daha sonra ortaya atılacak sorulara yanıt verecek düzeyde mi?” noktasında maalesef ciddi sorunlar olduğunu düşünüyoruz.

Şimdi, aslında bu aşamada toplayacağımız deliller, veriler daha sonraki canlandırmamızın... Sayın milletvekili konuşmasında “forensic architecture” dan bahsetti. Siz belki “forensic architecture”la Tahir Elçi olayıyla tanıştınız ama 2007-2008 den beri aslında adli animasyon, olay yeri rekonstrüksiyonu düzeyinde bizim ülkemizde çalışmalar var. Bu anahtar kelimelerle taratarsanız birilerine ulaşırsınız, önce bana ulaşırsınız ama onu söyleyeyim. Türkiye’deki ilk örnekler bana aittir. İyi örnekler de bana aittir. İşte “forensic architecture” ya da işte “forensic animasyon” ya da olay yeri rekonstrüksiyonu, olay yeri yeniden canlandırılması, şüphesiz ki bizim aklımızda yaratmış olduğumuz bir senaryonun bir görsel materyale dönüşmüş hâli de değildir. Keza, biz bir olay yeri canlandırması yaparken ya da bir görsel hazırlarken bunu gene olay yeri incelemesi sırasında elde edilen delillerden, ölü muayenesi, otopsi sırasında toplanan delillerden elde ediyoruz. Yani veri kaynağımız gene olay yeri incelemesidir. Dolayısıyla, bu aşamada eksik varsa işte siz ona “forensic architecture” deyin, işte ben “adli animasyon” ya da “olay yeri yeniden canlandırması” diyeyim, sonuç itibarıyla yetersiz kalacaktır ya da gerçekten bilimsel zeminli bir canlandırma yapmak mümkün olmayacaktır. Dolayısıyla, her şey aslında tam da burada çözüyor.

Şimdi, ben bunları paylaşırım, işte mesela yazmışım: “Neyin delil olduğunun kavranamaması.” Birazdan bir örnek vereceğim, ne demek istediğimi daha iyi anlayacaksınız. On altı yıl önce yazılan şeyler bunlar.

Şimdi, evet, olay yeri incelemeciler der ki: “Mesela bir patlama olayında yüksek bir yerden olay yerine geniş açıyla bak, en çok hasar neredeyse orası patlama merkezidir.” Zaten burada da onu görüyorsunuz.

Şimdi, bu da mesela olay yeri incelemecilerin efsane hikâyelerinden bir tanesidir. 2000’li yılların başında Yugoslavya’nın dağılma sürecinde sivilleri taşıyan otobüsün bombalanma olayıdır mesela. Bu olayı aydınlatan bir Türk olay yeri inceleme uzmanıdır -hâlen Emniyet teşkilatında mı bilmiyorum- Cem Mehmet Çetin -kendisini de anmış olayım- slaytlar ona aittir. Evet, patlamanın olduğu lokalizasyon ve olay yerini gören bir lokalizasyonda bombacının bulunması gerektiğini düşünmüş ve gerçekten de bir tepede bu izmariti bulmuş, bu izmaritten DNA elde edilmiş ve bombacı yakalanmış,

Şimdi, bu, Diyarbakır-Bingöl yolu olması lazım. Silvan kavşağı diye geçiyor herhâlde. Baktığımız zaman sanırım dikkatinizi çeken bir özellik yoktur. Yani işte, gidiş geliş, çift şeritli bir yol var, bir araç gidiyor orada. Bir kavşak işareti çıktı, bir tehlike algılıyor musunuz acaba? Algılamadığımızı tahmin ediyorum. Şu an bir risk söz konusu mu buradan seyreden bir araçla ilgili? Muhtemelen değil, değil mi? Evet, şu an biraz daha yaklaştık ve bu fotoğraf mesela sizin açınızdan muhtemelen çarpıcı bir bakış açısı sağlayacaktır. Bu geniş açıyı sağlayamazsak ya da bu geniş açıyla bakamazsak biz burada döner dolaşır ve “sürücü hatası” deriz bu kazanın meydana gelişine etken olan temel faktöre. Hâlbuki çok somut bir fiziksel altyapı problemi var. İşte bunun tespit edilmesi sonrasında -bir kişinin farkındalığıyla ortaya çıkıyor- burada ki tabelalar artırıldı, ölümlü kaza sayısı bu kavşakta azaldı.

Şimdi, tabii, çocuk ölümleri, Komisyonunuzun çalışma alanı bu. Ben genel örüntüyü anlatacağım. Çocuk ölümlerinde de aynı sorun var, bunu söyleyeceğim sonunda. Bunlar -Adli Tıp Kurumu 1. İhtisas Kurulu Üyesidir şu an- Doçent Doktor Bülent Şam’ın yıllar önce yapmış olduğu bir sunumundaki verilerdir. Mesela 11 tane ölüm olgusunda çocuk istismarı saptamışlar. Bunların birtakım hikâyeleri var. İşte, birinde beşikten düşme hikâyesiyle ilgili bilgi verilmiş, biri çekyattan düşmüş gibi okuyorsunuz, işte, bayılma nöbeti diye gelmiş; bunların hepsinin ölüm sebebinin aslında bir fiziksel istismara bağlı yaralanma ve kanama olduğu tespit edilmiş sonrasında. Şimdi, acaba bunların kaçında olay yeri incelemesi yapılmış? Bu da o olgulardan bir tanesi, hem fiziksel istismar hem ihmal bulgularının ön planda olduğu bir olgudur bu. Bu 11 olguda çocukların hepsi 5 yaş altındadır. Büyük bir kısmı ilk 1 yaş

içerisindedir ve çok ilginçtir, bu olguların hiçbirisinde olay yeri incelemesi yapılmamış. Yani aslında bir bebek ölmüş; bu, adli makamlara da yansımış, cumhuriyet savcılığının soruşturması kapsamında bir otopsi işlemi yapılmış ve Adli Tıp Kurumu Başkanlığında yapılmış yani Türkiye'nin en gelişmiş otopsi merkezinde yapılmış ama geri planda bir olay yeri incelemesi var mı? Maalesef yok.

Başka düzeyde de sorunlar var ama biraz zaman sorunu yaşayabilirim diye tahmin ediyorum, onun için hızlı geçeyim.

Şimdi, geçeyim bu slaytı, esas odaklanacağım yer bu olguyla ilgili. Aslında güncel ve medyatik bir olay bu. Ben de bununla ilgili bir mütalaa yazdım yani onun için bu fotoğrafları da kullanmakta bir sakınca görmedim. Şimdi, işte burada genç bir kadın var, bu pozisyonda bulunmuş. Diğer elinde bir enjektör var, pardon, intraket var, damar yolu açık şekilde duruyor. Burada da enjektörler var. Ölümüne neden olan ilaç bu, otopside kanında çıkan ilaç. Şimdi, geçiyorum olay yerinde başka özelliklere; burası salondaki sehpanın üstü. Salondaki sehpanın üzerinde yine enjektör ve ampuller var. Mesela bu bir intoksikasyon, bir zehirlenme olgusu, olay örüntüsü itibarıyla da işte, damar yolu açık, olay yerinde enjektörler var, ilaçlar var. Bu arada, şu an sanık olarak yargılanan kişi olay yerinde, onun ihbarıyla gelmiş, bir hikâye anlatmış böyle böyle diye. Yani bunun bir zehirlenme örüntüsü olduğu ya da bir ilaç "overdose"u -yüksek dozu- olduğuyla ilgili aslında kolluğun elinde somut bir bilgi var olay yeri incelemesi sırasında çünkü sanık orada ve bu bilgiyi vermiş.

Şimdi, burada delillerimizin buradaki ampuller, enjektörler olmasını bekleriz değil mi? Acaba şüpheli -şu an sanık olarak yargılanıyor- bu enjektörlere temas etti mi? Mesela bu anlamlı bir soru ve sorun. Bunun işte bu aşamada çözülmesi gerekir. Şimdi, devam ediyorum olay yeri incelemesine, daha yakın çekim fotoğraflar. Tabii, Allah'tan cumhuriyet savcısı yazmış bu ampullerin üzerinde ne olduğunu, yoksa bu ampullerin üzerinde ne yazdığı da bu fotoğraflarda okunmuyor, olay yeri inceleme raporunda da maalesef yazmıyor, hatta hiçbir açıklama yapmamışlar, demişler ki: "Deliller fotoğraflanmıştır." Kapatmışlar. 1,5 sayfa bir olay yeri inceleme raporu var. Şimdi, devam ediyorum. Az evvel, delil değeri olan enjektör ve açılmış ampullere işaret etmişim. Şimdi, numaralar yerleştirilmiş, bunlar fotoğraflanmış, video kaydı yapılmış. Şimdi, az evvel görmüş olduğunuz esas delilleri görebiliyor musunuz mesela? Şu an bardaklar var, içki şişesi var -daha yakın çekim- bakın, kaldırmışlar ampulleri. Onların üzerinde ne bir parmak izi incelemesi yapılmış ne başka bir şey yapılmış. Ama işte, burada bir rakı bardağı var, içinde bilmem kaç tane limon çekirdeği var, inanın onlara kadar kayda geçirmişler. Buradaki viski bardağının üzerinde "Chivas" yazıyor. Olay yeri inceleme uzmanı diyor ki: "Kodluyorum: C, h, i..." Yani, bu, olay yeri inceleme videosunda görünüyor. Şimdi, oradaki uzman buna odaklanmış, bunun delil değerinin olduğuna inanmış ama bunun hiçbir delil değeri yok. Yargılama başladı ve tartışmalar tamamen bu eksiklikler üzerinden yürüyor. Hâlbuki çok basit bir şekilde, temel esaslara ve kurallara uyulmuş olsaydı, neyin gerçekten delil değeri taşıdığı anlaşılabilir olsaydı çözülmüş olacaktı belki, basın önünde de bu kadar ağır ve anlamsız tartışmalara gerek olmayacaktı. Gene, keza öyle, ağırlıklı olarak mutfaktaki ya da salondaki içki şişelerine odaklanılmış ve olayı çözecek olan deliller, maalesef, gözden kaçırılmış. Laboratuvara taşınmamış, laboratuvara taşındıysa bir parmak izi incelemesi yapıp tespitlerde bulunulabilirdi.

Bu, Isparta'da bir olay, bir eğlence yeri. Bir ölüm olayı bu, eğlence mekânının sahibi ölmüş. Şimdi, evet, polisler var, polislerin yeleklerinden kim olduğunu anlayabiliyoruz sanıyorum, trafik polisleri. Trafik polisleri burada bir alan koruma altına almadan dolaşmaya devam ediyorlar, sonra olay yeri inceleme ekipleri de geliyor. Mesela tavanda tam 13 tane mermi çekirdeği geçiş deliği var. Olay yerinde tam 20 tane kovan bulmuşlar, hiçbir tane çekirdek bulmamışlar. Yani kutu gibi bir yer, şimdi burada 20 kere ateş edilse, 13 tanesi tavandan çıkmış olsa 7 tane çekirdek burada demektir ve 1 tane bile çekirdek

bulmadan ayrılmışlar. Aradan iki gün geçmiş, 2 tane mermi çekirdeği, 1 tane kovani orayı temizleyen çalışanlar bulunmuş. Hâlbuki oradan bu çekirdekleri bulmadan ayrılmamanız gerekir ve olayda kullanılan 2 silah var, ölen 1 kişi var ve aslında hedef alınarak gerçekleştirilen bir atış da değil gibi gözüküyor. Ben gene buna bir olay yeri rekonstrüksiyonu, canlandırması yaptım. Sonrasında da raporlama aşamasına gelince, birtakım taleplerde bulundu avukatlar; bu tam iki yıl sonra gerçekleştirilen olay yeri incelemesi. Yani olay anında gerçekleştirilmiş, iki yıl sonra tekrar gerçekleştirilmiş. Şimdi, dikkat edecek olursanız bunlar tavandaki mermi çekirdeği delikleri, hepsi aynı yerde lokalize. Dolayısıyla, adam sabit olarak durmuş ve oradan havaya ateş etmiş. 5 kovan birinden çıkmış, 16 kovan diğer silahtan çıkmış. 4'ünün kovanları tam da burada. Ve sonrasında -bunlar gene iki yıl sonra elde edilen deliller- bir mermi çekirdeği sekme lokalizasyonu saptamışlar. İki yıl sonra saptanmış çünkü kapanmış, sahibi ölünce atıl vaziyette kalmış orası, bir değişiklik de yapılmamış ve yerde sekme iziyle uyumlu bir tespitte bulunuldu. Ben de yerden sekerek bu kişinin öldüğünü yani yerden seken bir mermi çekirdeğiyle öldüğünü düşünüyordum çünkü bacağına biraz daha alt seviyede giriş, dışta, yukarıda, dış seviyede bir çıkış vardı. Yani alttan yukarıya doğru bacadaki bir seyir vardı ve çok ilginç bir şey daha vardı: Girmiş, çıkmış; pantolonunda da bir giriş var ama pantolonunda çıkış yok. Yani vücudu terk ettikten sonra belli ki pantolonla vücut arasında kalmış, taşınırken muhtemelen de olay yerine düşmüş o mermi çekirdeği. Sonuç itibarıyla, enerjisini kaybetmiş mermi çekirdeği, pantolonu delecek enerjisi bile kalmamış, demek ki enerjisini kaybetmesine neden olan bir şey olmuş. Daha sonra da böyle anime ettik bunu, canlandırdık, anlattık. Hukuki sonuçlarını çok takip etme eğilimi göstermiyoruz özel durumlar dışında, ne oldu bilemiyorum.

Şimdi, tabii, sizin temel olarak soruşturmuş olduğunuz konu, trafik kazası iddialarının da olduğu bir konuydu. Dolayısıyla, ben trafik kazalarıyla ilgili de bir şeyler anlatayım dedim buraya gelmişken.

Ben askerlik görevimi yaptığım sırada, 2004 yılı Haziranında -bu muhtemelen Emniyet camiasında gerçekleştirilen ilk ve son olay yeri inceleme kursuydu, bir görevlendirmeye ben askerlik görevim sırasında gittim- trafik kazalarında olay yeri inceleme kursu yapıldı. İki üç gün biz içeriği orada anlattık. O günkü koşullarda trafik kazalarında bu bilirkişi incelemelerini yapacak ekipler de yoktu, işte, oluşturulamayacağı da düşünülüyor muhtemelen, o aşamada kaldı.

Şimdi, tabii, pek çok bulguyla karşılaşmak mümkün. Cesede ya da yaralıya ait bulgular olabilir, yola ve araca ait olan özellikler olabilir.

Şöyle hızlıca geçeyim: Bu mesela Kayseri'de meydana gelen bir kazadır. Olay yeri incelemesine gerek yok, bu fotoğraftan bile... Bu, kayak turizmi için Niğde'den gelen öğrencileri taşıyan otobüs, lastikler kabaktı. Bir kayak turizmi merkezine seyir hâlindeyken oluyor bu kaza. Hemen kazanın gerekçesi hakkında somut bir fikir üretmek ya da bunun üzerinden bir jimnastik yapmak mümkün.

Şimdi, bu, Ankara çıkışında bir trafik kazasıydı. Bu aracın içerisinde 3 kişi var, 2'si ölü, 1'i canlı, yaralı kurtulmuş. Aracın diğer görüntüsü bu. Şimdi, bu olayda bir tanık var. Kırıkkale'ye gitmeden önce bir tanığı indiriyorlar, evine bırakıyorlar gece geç saatlerde. Tanık indiği sırada aracı 1 kişi kullanıyor, A kişisi olsun, B ve C kişisi de ölüyor. İşte, B ve C ölmüş, A en son direksiyonda görülen kişi, bir de alkollüler. Dolayısıyla, bilinçli taksirden çok ağır bir ceza almıştı bu sürücü. O aşamada bana geldiler. Birtakım somut şeyler de vardı. Mesela bu Jandarma bölgesinde olmuş, belki şehir içinde olsa buna olay yeri incelemesi yapmazlardı, trafik kazalarında böyle bir alışkanlığımız pek yok, bazen olabilir. Direksiyonda kan lekeleri var, DNA çalışıldı ve ölen kişilerden birine ait çıktı, dolayısıyla sürücünün o olduğu yönünde bir bakış açısı doğmuş oldu.

Evet, olay yerinde araca ait çeşitli aksamlar, cam kırıkları, ayna parçaları kalabilir. Araç üzerinde kan lekeleri gibi, saçlar gibi -bakın, evet, şu imleçle göstereyim- biyolojik deliller kalabilir; kimliklendirmeyi sağlar bunlar. Yani özellikle vurkaç tipi trafik kazalarında şüpheli araç ile maktul ya da yaralı arasındaki örtüşmeyi sağlar.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Lastik izi mi bu?

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Lastik izi değil; bu, tamponun izi, tampon orası. Lastik izini göstereceğim efendim.

Mesela, biz sadece bu fotoğrafa bakarız ve mutlaka şu fotoğraf üzerinden, olay yerinde tuzla buz olmuş bir cam olması gerektiğini söyleyebilirim ve bu ön camdır. Bu yaralanmaya yan camla temas neden olmaz. Bunun geri planı var, bilimsel bir geri planı var ama kafanızı karıştırmak istemem şimdi.

Şimdi, mesela, bazen böyle, çok basit bir yaralanma, dişi kırılmış, dudağı patlamış; çok mu önemli? Değil gibi gözükür ama eğer olay yeri incelemesi yapılmışsa ve direksiyondaki bu hasar tespit edilmişse o zaman sürücüyü buldunuz demektir. Yani kimin sürücü olduğu cevaplanması gereken bir konuya bu soruşturma açısından, bu önemli bir delildir.

Mesela 17 yaşında bir çocuk bu. İşte, otopsi sırasındaki bulgular. Hemen şununla ilgili bir yorum yapayım: Evet, dairesel şekilli, biz buna “şekilli ekimoz” da diyoruz. Muhtemelen direksiyonla olmuştur diye düşünüyorum ama bunu teyit etmek için o kazaya karışan aracın direksiyonunda bu izlerle uyumlu desenler olduğunun da ayırt edilmesi gerekir. Eğer bu uyum sağlanıyorsa işte aracı kullanan da bu 17 yaşındaki çocuk anlamına gelir.

Evet, bu bir emniyet kemeri izi. Bakın, basit bir iz gibi gelir ama adli tıbbi açıdan anlamlıdır. Bir kere, bu kişi nerede oturuyor. İz soldan gelip karında sağdan sola gidiyorsa solda oturuyor. Eğer aracın içinde 2 kişi varsa 2’si de önde oturuyorsa, evet, aracı kullanan bu kişi.

Geçeyim ayrıntıları. Hava yastıkları çocuklar açısından çok ciddi riskler oluşturabiliyor. Tabii ki Hakan Hoca özellikle çocuk ölümlerinin, ağırlıklı olarak travmatik ölümlerin kaza orijinli olduğunu söylemişti, trafik kazaları da başta gelir. Yanlış kullanımlar, buna yönelik iç hukukumuzda bir düzenleme var, idari para cezasını gerektiren hâllerden bir tanesi. Mesela bu bir “airbag” yaralanması, bir ölüm gerçekleşmiş bu olguda. Bir hanımefendi, bir kadın bu aracın kullanıcısı. Boyun kırığından ölmüş ve aslında neden öldüğü bu yansıda, bu fotoğrafta gizli. Sizin de dikkatinizi çekiyordur, bu aracın içerisine kendiniz oturmaya çalışın, direksiyonu böyle tutabilirsiniz. Dolayısıyla bu yakınlık, güvenli mesafenin korunmamış olması, “airbag”in açılması sırasında kafaya olan darbeye beraber boyun kırığına neden olabilir, yaygın bir mekanizmadır ama bunu yorumlayabilmek için olay yeriyle bütünleşmesi gerekir birtakım şeylerin.

Evet, mesela, ani frenajı gösteren bir şeydir bu. Yani, fren pedalının izi ayakkabının tabanındaysa bu refleks bir frenaja işaret eder, olayın da kaza olma olasılığını güçlendirir çünkü kişinin bir tehlikeyi gördüğüne ve ona refleks olarak hızlı, kontrolsüz bir kuvvet uygulayarak frene bastığına işaret eder. İşte bu iz eğer bir gaz pedalı iziyse ve olay örüntüsü, diğer özellikler de destekliyorsa belki intihar açısından anlam taşıyabilir.

Şimdi, tabii, yaya yaralanmalarında temas sıklıkla tamponladır. Ben size bir film sahnesinden bir alıntı göstereyim. Bu bir film sahnesidir “Joe Black” filminden alıntıdır ama gerçek yaşamda da gerçekten bir çarpışma sonrasında yayalar tam da böyle hareket ederler. Basit hızlarda daha çok şiddetli savrulmalar ortaya çıkar, yüksek hızlı çarpışmalarda metrelerce havaya fırlar ve ileriye giderler mağdurlar. Binek otomobiller, düşük tampon seviyeli araçlar kişiyi kaldırma eğilimindedir, yüksek tampon seviyeli araçlar -işte, otobüs gibi kamyon gibi- kişiyi altına alma eğilimindedir.

Bu, ekranda izlemiş olduğunuz kırıklar çok tipik yaralanmalardır yani tamponun temasıyla ortaya çıkan, kişinin boyuna göre sıklıkla biz “tibia fibula” diyoruz yani bacak bölgesinde, ayak ile diz arasında bölgede ortaya çıkan kırıklardır. Seviye farkı bile bulunur iki taraflı. İki taraflı olur, tek taraflı olur ama iki taraflıysa ve seviye farkı varsa bu, kişinin hareket hâlinde olduğunu gösterir gibi.

Bu kırıklarda biz zaman zaman çarpmanın yönünü de tespit edebiliyoruz. Mesela, ekranda izlemiş olduğunuz kemik kırıklarının hepsinde çarpma sağdan sola doğrudur. Keza burada üçgenin tabanı çarpmanın geldiği yönü gösterir bize. Mesela burada çarpma nereden gelmiş? Okla işaret etmeye çalışayım, buradan gelmiş, yani sağdan sola doğru gelmiş gibi. Eğer böyle bir kırık varsa trafik kazaları açısından anlamlı bir kırıktır bu.

Şimdi, bu “sürtünme sıyrığı” diye tanımladığımız çok tipik bir özelliktir. Bu çarpışma sonrasında kişi fırlar, yere temas eder ve yerde de o fırlamayla beraber bir miktar mesafe kateder. Zemin ne kadar pürütlüyse bu birbirine paralel olan çizgilenmeleri biz o kadar yoğun şekilde izleriz.

Şimdi, bazen araç kişinin üzerinden geçer ve tekerleğin rotasyonel kuvvetiyle beraber, tekerleğin döndürme kuvveti geniş dokuları kaldırır. İşte bu mesela bir kesi değil; bu, bıçakla kesilmiş değil. Bu, tekerleğin rotasyonel kuvvetinden kaynaklanan geniş doku açılmaları. Biz Adli Tıp olarak “avülsiyon” diyoruz ama mesela bu, diğer örüntüyle beraber, kişinin üzerinden geçmiş olabileceğine işaret eden bir bulgu.

Bu bir ezilme yaralanması, bir motosiklet yaralanması ama araç kişinin üzerinden geçerse, bu tip yaralanmalarda, özellikle böyle ince doku bölgelerinden -bacak gibi vesaire- bu tip şeyler kalabilir.

Evet, lastik izleri olabilir. Mesela bu olguda bir lastik izi var ve şüpheli araçla da -görmüş olduğunuz gibi- örtüşmüş. Yani bu, üzerinden geçen kamyon lastiği ve şu hatlar, orta zaten kabak olduğu için orta hatta yok. Bu, ölçümle de eşleştirilebilir, onu da söyleyeyim yani bire bir buradaki izlerin çocuğun üzerindeki izler olup olmadığı da ayırt edilebilir. Lastik izleri bizim açımızdan kişinin üzerinden araç geçtiğini göstermesi açısından önemli.

Geçeyim bunu, sanıyorum bir zaman sorunu yaşıyoruz, ben de süremi doldurdum diye tahmin ediyorum.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Burayı geçmeden, tam burada, topuk kırılmalarıyla ilgili bir açıklama yapabilir misiniz?

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Çok hızlanmayalım.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Şimdi, şöyle: Nasıl olabilir? Açık kırıktan bahsediyorsunuz yani değil mi?

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Rabia Naz’la ilgili yani trafik kazalarındaki...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bir önceki görüntü çok benziyordu.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Bir önceki görüntüye dönebilir miyiz?

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Burada kırık yok ama.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Burada kırık yok.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Hayır, kırık değil, yara açılması.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Burada, tabii, yara özelliğini göstermeye çalışmışım yani tekerleğin rotasyonel kuvvetiyle...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Burası topuk değil, ayağının üzeri.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Tabii, ama yani çok benziyor.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Şurası diz bölgesi, şurası diz eklemi, şurası ayak bileği, aradaki bölge. Şimdi, burada çok geniş bir doku var.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Yok, bu bizim olayımıza hiç benzemiyor. Topuk kırığı, topuktan açılma...

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Şöyle: Şimdi, ben Rabia Naz dosyasını inceledim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Öyle mi?

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Sekiz on ay kadar önce inceledim ve aslında bir şey görmek istedim, otopsi fotoğraflarını görmek istedim ama bir türlü otopsi fotoğrafları bize gelmedi, dolayısıyla irtibat da o aşamada koymadı. Sonuç itibarıyla bize danışılmak istenen bir konuydu bu, benim açımdan da uygunlaşmıştı ama otopsi fotoğraflarını görmek istiyordum. Otopsi fotoğrafları gelmeyince bir yorum yapma şansım da olmadı ama mesela biz bu tip açık kırıkları nerede görürüz? Bakın, şöyle görürüz: Mesela bakın, burada da açılmalar var, burada her iki tarafta tam bu orta hattaki kemik kırılmış ve ciltte de açılmalara neden olmuş. Bu açılmalara neden olan, kemiğin kırılması ve dışarıya doğru cildi açması. Mesela bu, tamponun temas noktasıyla uyumlu. Daha aşağıda olabilir mi? Olabilir. Ne zaman olur? Araç frenaj yapınca olur. Ama bir çocuğun ayak bileğine bir tamponun inmesi çok beklenen bir şey değil. Yani frenajla beraber, tamponun bir yüksekliği vardır işte 35 santimdir, 40 santimdir, dolayısıyla bu kırık tam da orada olacaktır. Boş bir pet şişe varsa aslında kabaca bir mekanizmayla da size göstermeye çalışayım.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Şimdi, bunda bir de topuklu ayakkabı var tabii, kadında topuklu ayakkabı var, yükselmiş.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Tabii. Mesela biz buradan tampon yüksekliğini ölçeriz. Yani topuktan kırık mesafesini ölçeriz, mesela 35 santimse deriz ki: “Çarpma anında tamponun yüksekliği 35 santim. Peki, tamponun orijinal yüksekliği kaç? 45 santim. Demek ki frenaj yapmış.” Şimdi, ayak topuğunda bu frenin olabilmesi için tamponun yere yapışmış olması gerekir ki bu böyle primer tampon temasıyla olacak olan bir yaralanma değil. Nasıl olabilir?

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Yokuşta olabilir mi?

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Şuradaki mekanizmayla belki olabilir ama orada da -dediğim gibi- geniş doku açılmaları bekleriz, bunu ben bu fotoğraf üzerinden tanımlıyorum. Rabia Naz fotoğrafları üzerinden tanımlama yapma şansına sahip değilim.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Aslında bilekteki çok benziyor. Bu kadar büyük değil ama çok benziyor.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Yok, yeri. Arada mesafe var.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Yeri benzemiyor ama açıklık benziyor, kırığın ortasındaki açıklık çok benziyor.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Efendim, açıklık...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Açıklık benzeyebilir de yeri önemli, burada yeri önemli.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Açıklık olur. Kemik kırılınca orayı da açar. Yani tamponun teması tam şöyle bir şey meydana getirir: Buradan çarparsa mesela bakın, çarpma noktasından kırar. Dolayısıyla, burada bir gerilim hattı oluşur. Kemik tabii buradaki gibi esnek değildir, dolayısıyla bu tarafa doğru kemik kırık hatları gelir.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Bir şey sorabilir miyim?

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Buyurun tabii ki.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Yokuş aşağı ya da yokuş yukarı tampon...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – O zaman, biz de soralım mı?

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Siz bitirdiniz değil mi?

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Efendim, ben bitirmek üzereydim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Bitirin o zaman, ondan sonra sorulara geçelim.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Bitirmiş olayım.

Yani bu benim yıllar önceki, “Cemal Gün olayı” olarak bilinen olaydır, oradaki rekonstrüksiyonum. Mesela burada bir hikâye vardı, vurulma anı. Sonrasında biz onun anlatıldığı gibi değil de böyle olduğunu ispatlamıştık,

Bu da bir olay yeri dokümantasyon aracıdır aslında “3D laser scanner” diye geçer, üç boyutlu lazer tarayıcılar. Mimarlar kullanır ama olay yeri inceleme ekipleri de yurt dışında kullanıyorlar. Olay yeri dokümantasyonu açısından çok iyi bir araçtır. Buraya getirir, kurarız; on beş dakika burada bir tarama yapar ve elimize üç boyutlu bir görüntü ortaya çıkar. Mesela o görüntü üzerinden şu an sizin ile benim aramızdaki mesafeyi geriye dönük olarak tespit edebiliriz. Oradan işte hedef almış olduğunuz bir kişiye ulaşip ulaşamayacağınızı, hangi açıyla ulaşabileceğinizi o görüntüler üzerinden geriye dönük olarak tespit etmek mümkün olabilir. Ülkemizde bu cihazlar var ama mimarlar kullanıyorlar. Olay yeri incelemesinde standart olarak kullanmıyoruz. Benim kendi çabalarımla zaman zaman böyle kullanma şeylerim oluyor, kişisel olarak.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Peki, teşekkür ediyoruz sizlere.

Hakan Bey sizi de alalım.

Jale Hanım, söz sırası önce sizde.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir)– Hayır, önce bir şey sorayım, sonra birkaç şey daha soracağım da. “Tamponun yere yapışmış olması” dediniz...

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Evet.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Yani yokuşta yapışır tabii. Yokuşu çıkarken değil inerken yani şöyle eğimli bir yerde düşünün.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Şimdi, araba yukarıdan aşağıya doğru mu geliyor, aşağıdan yukarıya doğru mu gidiyor diye mi soruyorsunuz?

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Evet. Yukarıdan aşağıya.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Sonuç itibarıyla, her hâlükârda zemin ile tampon arasında, öyle de olsa böyle de olsa bir tampon yüksekliği mesafesi vardır ve ben -bizim ülkemizdeki modifiye araçları dışlayarak söylüyorum, standart bir araç tamponu üzerinden- frenajla beraber bu mesafede bir temas noktası oluşabileceğini düşünmüyorum.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Topukla.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Topukta, evet. Yani ayak bileğinde de değil topukta yani ayağın alt kısmında kırığımız bizim.

PROF. DR. HAKAN KAR - Kaldı ki ayak bileği de -her iki ayak bileği de birden- çok beklenen bir durum değil açıkçası.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Tek ayak, temasın olduğu tek ayakta beklenir diyorsunuz.

PROF. DR. HAKAN KAR – Tek olursa teki ama paylaşılan fotoğraflardan gördüğümüz kadarıyla, somut olgudaki, seviye olarak trafik kazasındaki standart tampon yüksekliğinin çok çok altında.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Ben Twitter’den bir fotoğraf gördüm, babanın paylaşımını.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Araya şu, aynı sorunun devamı olarak, açmadan..

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Tabii, buyurun efendim.

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Bir şey söylüyordu, “Twitter fotoğraflarını gördüm.” dedi. Affedersiniz, onu bir bitirir misiniz?

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – “Twitter fotoğrafı üzerinden gördüğüm kadarıyla” dedim. Yani çok yorumlamaya uygun fotoğraflar değil. Tüm fotoğrafları bir bütün olarak değerlendirmekte fayda olduğunu düşünüyorum. Mesela bu olgu açısından bence ayaktaki özellikler değil, bel omurundaki kırığın özelliği daha etken. Şimdi, mesela yüksekte düşmede, vücut, ağırlığıyla beraber düşer ve sonuç itibarıyla yerle temas gerçekleşir ve o temas noktasına bir yük biner. Mesela şimdi, bu olguda “lomber vertebra’larda yani bel omurlarında kırıklar var. Şimdi, benim merak ettiğim bir şey var aslında adli tıp uzmanı olarak. Siz de mesela bu sorunun cevabını bulursanız olayın meydana geliş şeklini de daha somutlayabilirsiniz. Mesela yukarıdan bir darbe olduğu zaman, bakın bu çökme kırığı, böyle çöker. Şimdi mesela o omurlardaki kırık acaba bir çökme kırığı mı yoksa çizgisel, lineer tarzda kırıklar mı? Bir adli tıp uzmanı olarak bunu ben bu olguda merak ediyorum. Bence değerlendirilmesi gereken temel şey bu. Fotoğraflarda görünür diye tahmin ediyorum. Bu konuyla ilgili beni adli tıp uzmanı hocalarımız, ağabeylerimiz aradılar, danıştık, konuştuk. Ben mesela görmedim ama gördüklerini ve çökme kırığı olarak tanımladıklarını duydum dolaylı olarak.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Öyle ifade ettiler.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Yani Adli Tıp Kurumunun raporuna dayanak olan şey de budur diye tahmin ediyorum. Raporu okudum, ondan sonra ama fotoğrafları görmedim. Eğer çökme kırığıysa, mesela bunun yüksekte düşme olasılığı çok yüksek. Yüksekte düşmeyi o zaman bir parça daha somut bir şekilde ön planda değerlendirmek gerekir diye düşünüyorum.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Özellikle “lomber vertebra”dan söz ediyorsunuz.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Evet, orada 3 omurda kırık var. Bu doküman teyit edilirse daha somut bir yanıt verilebilir ama sonuç itibarıyla Adli Tıp Kurumu bunu değerlendirdi diye düşünüyorum. Yani bir sonuca ulaştılar, bu sonuca ulaşıırken bunu değerlendirdiler diye tahmin ediyorum. Bunu ben görmedim.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – “Lomber vertebra”nın otopsi sırasındaki gözle...

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Tabii ki o fotoğraflanmıştır diye tahmin ediyorum.

PROF. DR. HAKAN KAR – Çekilmiş fotoğrafları ve videoları olması lazım otopsi sırasında, onları gören bir adli tıp uzmanı bunun çökme kırığı olduğuna kanaat getirirse yüksekte düşme olasılığını artıran bir sebeptir. Aynı zamanda da işte, tabandaki, topuktaki şeylerle beraber yüksekte düşmeyi de iyice destekler.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Destekler. Yani otopsiyi yapan kişi bunu çökme kırığı olarak da tarif etmemiştir, bunu önemsememiştir, “Orada kırık var.” diye tanımlamıştır ama fotoğraftan bu geriye dönük olarak tanımlanabilir diye tahmin ediyorum.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Otopsi fotoğrafları bizde de yok. Fotoğraf değil, video var, otopsi videosu var. Mesela videoda görünmüyor.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Video var.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Fotoğraflanmıştır diye tahmin ediyorum, fotoğraflanmış olması gerekir.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Fotoğraflar yok dosyada.

PROF. DR. HAKAN KAR – Bir otopside bir yerde bir lezyon varsa -kırık, yaralanma- bunların tamamının fotoğraflanması gerekir, normalde de fotoğraflanır zaten.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Var var. Onları şu anda gösteremiyoruz ama sizlere gösterebiliriz.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Sonrasında da inceleriz tabii ki, siz nasıl takdir ederseniz. Şimdi, bu olguda bize delillerin ya da dosya içeriğinin akışı kesildiği için bir aşamada, bizim sonrasını yorumlama şansımız olmadı. Prensip olarak basında yer alan haberler üzerinden de bir şeyi yorumlamamayı tercih ediyoruz. Çünkü biz kendi içinde olduğumuz -raporu kendimiz yazmışız ama-basında kendi yazmış olduğumuz şeyin farklı şekilde yer aldığına da şahit oluyoruz. Dolayısıyla çok güvenilir de algılamıyoruz yani eksik olma potansiyelini yüksek görüyoruz medyada yer alan haberlerin.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Birkaç şey soracağım. Mesela sizce şu şey, şöyle bir ekimoz var. Bunlar morg fotoğrafları. Adli Tıp raporunu da görmediniz dolayısıyla değil mi?

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Otopsi raporunu gördük.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Kriminalden gelen arkadaşlar bu olayla ilgili mi kriminal incelemeyi yapan arkadaşlar?

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Yok, bu olayla ilgili çağırmadık biz, genel çağırdık.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Genelde yani...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Bu arkadaşların özellikle bu olayla ilgili...

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Ben şunu soruyorum: Kriminal Daire Başkan Yardımcısı gelmiş ya...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – O da genel.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – O da genel yani bu konuyla ilgili değil.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Lastik izi olup olmadığını mı soruyorsunuz acaba?

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Hayır yani lastik izi olma ihtimali pek görünmüyor değil mi?

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Yani “lastik izi” tanımlaması yapılamaz buradaki ekimozlara, burada künt travmatik bir yaralanma var. Bu yüksekten düşmeyle de olabilir, bir trafik kazası sonrasında da olabilir. Burada spesifik yüksekten düşme, trafik kazası arasında ayırım yapabileceğimiz bir özellik yok.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Yere sürtünme midir o?

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Yok, sürtünme sıyrığı değil bu.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Ne sıyrığıdır?

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Bu, ekimoz. Bu, künt bir travma, çarpma, darbe.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Bu nasıl bir darbe? Yani böyle oluklu bir darbe mi? Bir oluğun üzerine mi düşmüş? Nasıl bir darbe?

PROF. DR. HAKAN KAR – Sert ve künt bir cismin vücuda havalesiyile direkt olarak oluşabilir ya da vücudun sert ve künt bir zeminin köşesine çarpması sonucu da oluşabilir, aralarında da çok ayırım yapılamaz.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Çok fazla ayırım yapılamaz. Şimdi, pantolonunda, sağ kol ve sağ bacakta lastik izleri var.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – “Lastik izi” diyemiyoruz.

PROF. DR. HAKAN KAR – Biz dosyayı hiç bilmiyoruz.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Siz bilmiyor musunuz?

PROF. DR. HAKAN KAR – Hiç bilmiyoruz yani bu dosya bize verilmedi.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Hayır “lastik izi” diyemiyoruz.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – “Lastik izi” diyor Adli Kriminal.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Hayır.

NECATİ TIĞLI (Giresun) – Yok, sonradan değiştirdi görüşünü.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Hayır “lastik izi” diyor, sadece şeyi söylemiyor “Vücudunda onun karşılığı olabilen izler yok.” diyor.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Hayır “lastik izi” diyemiyor.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – “Lastik izi” diyor, Adli Kriminal “lastik izi” diyor. Bakın, ben okuyayım raporu size burada. Ben defalarca farklı yerlerde...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Sizde var mı arkadaşlar bu bilgiler?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Var Sayın Başkanım.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Var, bak bunlar, bende de burada var.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Fotoğraflar var mı?

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Fotoğraf da var, bende var, burada var, hepsi var.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Sayın Başkanım, rapora ait fotoğraflar var, isterseniz bir sunuya verebilirim hemen burada. Önce bir arz edeyim efendim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Önce kendini arz et, sonra...

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Efendim, ben Kriminal Daire Başkan Yardımcısı, İkinci Sınıf Emniyet Müdürüyüm. Emniyet Genel Müdürlüğünü temsilen katılıyorum buraya.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Oğuz Tüzün Bey...

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Doğrudur, ismim Oğuz Tüzün.

Sayın Başkanım, vekilimizin bahsetmiş olduğu konuyla ilgili olarak iki raporumuz var. Birinci raporumuzda, müteveffaya ait eşyalardaki, okul üniforması ve pantolondaki izlerin lastik izi olabileceği değerlendirilmiş ancak bunun için kesin ve net olan sonuca, Adli Tıpta yapılan ölü muayenesi ve otopside çekilen fotoğrafların değerlendirilmesinden sonra karar verilebileceği şeklinde talepte bulunulmuş. Fotoğraflar geldikten sonra ek bir raporla müteveffaya eşyalarda daha önce lastik izi olarak değerlendirilen izlerin ne izi olabileceğinin veya ne şekilde meydana gelmiş olabileceğinin değerlendirilmediği yönünde bir raporumuz da var.

Şu şekilde: Çünkü elbisedeki izler bedene bir iz düşüm yapmamış. Sayın hocalarımızın burada göstermiş olduğu çarpma ve lastik izleri var mesela. Evet, eşyalarda var buna benzer bir iz ama ne olduğu belli değil. Ancak iz düşümü yok, bedene yok, muayenede çıkmamış Sayın Başkanım, onu arz edecektim. Eğer uygun görürseniz fotoğrafları da koyabilirim.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Ya, bende bunu söylüyorum. Yani aslında kıyafetteki izlerin lastik izi olabileceği söyleniyor ama daha sonra savcı soruyor, “Bedende ona karşılık gelebilecek izler yok.” deniyor. Ama kıyafetteki izlerin lastik izi olabileceği...

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Sayın Vekilim, aynı raporun içerisinde, şimdi o bahsetmiş olduğunuz, raporun 4’üncü sayfası yanılmıyorsa, 5 ve 6’ncı sayfası var, devamı...

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Evet, görüyorum, hepsini görüyorum.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Aynı raporun içerisinde, Sayın Vekilim, orada şu şekilde söyleniyor: Bu bahsedilen izlerin tam olarak ne olduğu ve nasıl meydana geldiği konusunda, ancak otopside yani ölü muayenesindeki fotoğraflardan yapılacak olan incelemeden sonra kesin bir kanaatin verilebileceği şeklinde bir beyanda bulunuluyor. Bunun üzerine cumhuriyet savcısı otopsiye resimleri gönderiyor.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Tamam, doğru.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Uzmanlarımızın yapmış olduğu değerlendirmede de bir iz düşüm olmadığından dolayı, vücutta herhangi bir ekimoz, kırık, çıkık yani bu izlere denk düşen bir iz olmamasından dolayı bu izlerin ne şekilde meydana geldiğinin ve ne izi olduğunun belirlenemeyeceği şeklinde ikinci bir ek raporumuz var.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Muallak bir şey yani.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Tamam, ben de tam bunu söylüyorum. Peki, o izlerin nasıl olduğu nasıl saptanabilir?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Sayın Vekilim, şu şekilde olmuş olabilir: Eşya katlanmış olabilir, işte, bir yerde toz birikmiş olabilir yani bu illa lastik izi olacak diye bir şey yok orada. Yani onun için andırmış... Tabii, uzmanlarımız da var burada.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bu kadar tespit edilemez bir şey mi ya? Katlanmayla...

PROF. DR. HAKAN KAR – Tam da bu hususta bir önerim olacaktı kabul görürse. Bu izlerin kıyafete nüfuz etmiş izler olduğu söyleniyor raporda. Sadece UV ışık kaynağıyla bakılmış yani görüntü olarak lastik izine benzeyebileceği söylenmiş. Altındaki vücutta aynı izler bulunmadığından bu hususta bir ayırım yapılamamış. Tam da bu noktada önerim: Madem bu izler elbisenin içine nüfuz etmiş, kimyasal analiz yapıp -bu bir lastiğe ait plastik mi, bir boya mı, bir kir mi, başka bir materyal mi, bir leke mi- ileri bir inceleme yapılabileceğini düşünüyorum. Adli Tıp Kurumunda da Kriminal Daire Başkanlığımızda da bu cihazlarla -GC-MS, LC-MS gibi cihazlar- atomik absorpsiyon ve elektron mikroskopik olarak incelenip onların gerçekten bir lastikten arta kalan partiküller mi, yoksa bir boya mı, toz mu, is mi ne olduğunun ayırt edilebileceğini düşünüyorum.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Çünkü çok belirgin o izler, bir sunuya koyabilirseniz, var burada, isterseniz... Dosyada da görürsünüz, hakikaten lastik izine çok benziyor.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Şimdi, şöyle yapalım mı? Kriminal Daire Başkanımız sunumunu yapsın, hocalarım da yanında olsunlar, birlikte bu işi bitirelim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bir dakika Sayın Başkan... Ben iki sorumu sormak istiyorum çünkü çıkmak zorundayım.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Peki.

Buyurun Filiz Hanım.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – O nedenle sonuna kadar bekleyemeyebilirim. En azından onların cevabını sonra da verseler olur ama ben bire bir iletişimi de tercih ederim tabii.

Kusura bakmayın Jale Hanım.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Yok, yok hayır, rica ederim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Şimdi, bu dediğiniz incelemeler, aslında yapılması gereken incelemeler ve biz de zaten -burada şey gibi görülüyor belki ama, birileri şunu iddia ediyor, birileri bunu iddia ediyor; böyle bir şey yok yani- aslında gerçekliğin ortaya çıkmasını iddia ediyoruz yani hepimizin ulaşmak istediği şey bu hakikaten.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Tabii, tabii.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bunun için de zaten eksikleri tespit etmeye çalışıyoruz ki aslında kafa karıştırmanın biraz da bu eksiklikler olduğu... Hani, sizlerin de ifade ettiği, olay yerinde ilk önce gerçek bir inceleme yapılsa belki çok daha net olarak insanların kafasında canlanabilecek, verilerle desteklenebilecek bir olayın bu noktaya gelmesine neden oldu bu eksiklikler.

Şimdi “Dosya ilk açıldığında yani ilk altı aylık periyotta Adli Tıp incelemesinin yanında bunu destekleyecek başka hangi incelemeler yapılmalıydı?”yı aslında sizler hemen hemen anlattınız sunularınızda. Ama örneğin, geçen hafta Adli Tıp Hocamız Ali Rıza Tümer binanın dikey eğimi, işte ilk çarpışma noktası, bunu takip eden çarpışma noktaları, potansiyel atlayış noktalarının belirlenmesi gibi olguların eksikliğine dikkat çekmişti. Sizin bunları inceleme şansınız olmadı herhâlde değil mi?

PROF. DR. HAKAN KAR – Benim olmadı, dosya bana ulaşmadı.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Tamam. O yüzden “Sizin tespit ettiğiniz eksiklikler ne?” diye sormak istiyorum ama siz bunu incelememişsiniz. En azından...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Dosyayı incelemedi arkadaşlar.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Ben inceledim dosyayı.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ama işte, en azından...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Arkadaşları dosyayla ilgili çağırmadık, genel çağırdık. Burada sadece...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – İşte, o zaman ben şunu rica edeceğim: Yani yine o canlandırmada da olduğu gibi, ilk defa olarak belki bu kadar detaylı ve bu kadar aslında olması gerekenleri işaret eden sunumlar yaptılar her iki uzmanımız da. O nedenle, ben onların da eğer bunu isterlerse kendileri tabii, arzu ederlerse ve Komisyonumuz da buna karar verirse, bir inceleme yapmalarının iyi olacağı kanaatindeyim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Olabilir tabii. Yani o bilgileri sizinle paylaşırız, kanaatinizi isteriz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Evet ama yeterli değil. “Otopsi fotoğrafları yok.” dediniz mesela, değil mi siz de? Yani her şey içinde mi?

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Evet, otopsi fotoğrafları yok.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Anladım da her şey...

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Otopsi ve olay yeri inceleme fotoğrafları yok bizde.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Evet yani dolayısıyla bu tam bir inceleme sayılamaz o nedenle, siz de eksiklerle incelemiş oluyorsunuz.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Şüphesiz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Çantada genel olarak -olay yerindeki çocuğun çantasını biliyor musunuz bilmiyorum ama- bir iz bulunması, aradan zaman geçtikten sonra izler kaybolabilir mi yoksa her şeye rağmen artık gelişmeler bunu tespit edebilecek nitelikte midir? Çünkü maalesef onunla ilgili de doğru dürüst bir inceleme yapılmamış.

PROF. DR. HAKAN KAR – Biyolojik lekelerle ilgili mi?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Evet.

PROF. DR. HAKAN KAR – Parmak izi zaten pürüzsüz yüzeylerde ve olaydan hemen sonra tespit edilmesi mümkünken dışarıda ve dış etkilere maruz kalan şeylerde artık giderek zamanla tespit edilemeyecek şeyler hâline gelir. Ancak ve ancak çok küçük ihtimalle biyolojik sıvılar emilmişse, kurumuşsa, bir ihtimal altı ay sonra, bir yıl sonra bile tespit edilebildiği görülmüştür ama parmak izi, dediğim gibi...

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Çantanın yüzey yapısı parmak izi tutmaya elverişli de olmayabilir. Biz bilemiyoruz şu anda ama...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Plastik ve kumaş denildi.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Kumaş da var, plastik de.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Kumaş mesela uygun bir yüzey değil parmak izi açısından.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ama “Biyolojik kalıntı bırakabilir.” diyorsunuz, olabilir, bir ihtimal.

PROF. DR. HAKAN KAR – Biyolojik bir sıvı varsa, emilmiş ve kurumuşsa araştırılabilir.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Anladım.

Peki, şayet yüksekten bir düşme söz konusuysa bunun bir düşme mi ya da itilme nedeniyle olup olmadığını incelemek için... Şimdi, gene size soramıyorum “Yeterli bulgu var mı?” diye aslında size sormak istiyordum ama onu...

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Genel yorum yapılabilir.

PROF. DR. HAKAN KAR – Genel bir şey söyleyebiliriz bu davadan ziyade.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Genel bir şey söyleyebilir misiniz?

PROF. DR. HAKAN KAR – Ben düşme mekaniği konusunda sözü Çağlar Hocaya vereceğim ama öncesinde bir ısrarla psikolojik otopsi yapılması gerektiği... Çünkü yüksekten düşme -dediğim gibi- kendi atladı, bir; kazara düştü, iki; intihar etti, üç. Şimdi bunların üçünün de psikolojik motifi farklı.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Doğru.

PROF. DR. HAKAN KAR – Dolayısıyla, psikolojik otopsiyle elde edilebilecek bulgular var. Ben düşme mekaniğiyle ilgili Çağlar Hocaya...

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Şöyle: Bu olguda mesela ek travmatik bulgular olur, hani yukarıda bir arbede yaşanmıştır, bir mücadele olmuştur, sonrasında da yerde bulunmuştur, 5 kat aşağıda. Burada mesela yukarıda bir arbede yaşandığına işaret edebiliriz ama bu olguda -otopsi raporu üzerinden söylüyorum- böyle özellikler yok gibi gözüküyor.

Şimdi, düşme dinamiği mekaniği açısından da maalesef elimizde şey yok; yukarıda atladığı yer belli olmadığı gibi, aşağıda düştüğü yer de belli değil. Dolayısıyla, basit düşmede dahi kişi düşme anında son -mesela kendini korumak amacıyla olabilir vesaire- kendini hafif itirmişse havada bir mesafe katedecektir ama bu tamamen kendi uygulamış olduğu kuvvetle ilintili olacaktır. Yani kendini ileriye doğru atmışsa daha yüksek mesafe gidecektir, dönüp tutunmaya çalışmışsa belki de serbest düşme mekaniği olacaktır, tam dibine düşecektir gibi. Ama bunların hiçbirisini şu an bu bulgular üzerinden yorumlama şansına sahip değiliz. Bence fotoğrafları gördüğümüz zaman da değerlendirme şansına sahip olmayacağız. Bu husus açısından söylüyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Peki, siz Adli Tıp raporlarını inceleme şansını buldunuz mu?

PROF. DR. HAKAN KAR – Otopsi raporlarını okuduk.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – 1. İhtisas ve 3. Üst Kurul raporunu... Sizce bu raporlar atlama, düşme ve araç çarpması olasılıklarına eşit ihtimaller olarak yaklaşıp bu ihtimalleri işaret eden, bulguları eşit biçimde ele alıp değerlendirmiş raporlar mı?

PROF. DR. HAKAN KAR – Şimdi, şöyle: Biz Adli Tıp Kurumunda çalıştık, yıllarca çalıştık, asistanlığımı da oradan aldım. Adli Tıp Kurumu köklü bir kurum ama Adalet Bakanlığına bağlı bir kurum. Şimdi, Adalet Bakanlığına bağlı bir bağımsız bilirkişilik kurumunun yanına soru işaretini koyalım bir kere, bu bir. Ancak iş yükü son derece fazla, elini taşın altına koymuş, yıllardır bütün bu işi götüren bir kurum. Biz bir raporumuzu iki hafta ayrıntısıyla yaparken Adli Tıp Kurumundaki arkadaşlar 30 bin dosyayı bir ay içerisinde çıkarmak zorunda kalıyorlar. Bunları bir kenara koyalım.

Adli Tıp Kurumunun bir üniversitedeki adli tıp uzmanı hoca kadar, net bir şekilde “Şu yüzde şu kadar görülür, şu yüzde şu kadar görülür, dolayısıyla şunu görme ihtimali daha fazladır, bu kuvvetle daha olasıdır.” deme ihtimali daha düşüktür. Siz de bilirsiniz bütün olaylarda “Şöyle de olabilir, böyle de olabilir, aralarında tıbben ayırım yapamıyorum.” diye rapor gelir. 12 soru sorar mahkeme, muhtemelen 10-11 tanesi “Böyle de olur, şöyle de olur, bunun ayrımı yapılamaz.” diye gelir.

Adli Tıp Kurumunun kurullarının bir tık daha inisiyatif alıp “Evet, böyle de olabilir, böyle de olabilir ama böyle çok daha olasıdır. Böyle orta olasılıktadır, bu çok nadir görülür.” derse hukuka çok daha fazla yardımcı olabileceğini düşünüyorum. Son günlerde Adli Tıp Kurumu ihtisas kurullarından da böyle raporların yavaş yavaş çıktığını görüyoruz ama bizim raporlarımızın çıktığını görüyoruz.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Rapor içeriğini aslında olumluyoruz, bunu söylemek istedin sanıyorum. Ya, şöyle bir şey oldu: Biz hocayla o rapor çıkmadan birkaç gün evvel beraberdik. Sohbet de ettik konu hakkında. Ben kendi kişisel görüşümü söyledim. Sonra aradan bir süre geçti, birkaç gün geçti, rapor çıktı. Beni aradı, dedi ki: “Bana anlattıklarını kime anlattın?” “Kimseye anlatmadım.” dedim. Ondan sonra dedi ki: “Rapor çıktı. Senin anlattığın şeylerin aynısını yazmışlar.” Yani içerik olarak eksik bilgiye dayanarak söylüyorum bunu. Fotoğrafları inceledikten sonra daha somutlamak mümkün olabilir. Ama bir trafik kazası örneği yoktu benim aklımda. Ta ne zamana kadar? Şu tekerlek izi şeyine kadar. Eğer mesela o bir tekerlek iziyse her şey çok değişir ama değilse, genel

örüntü yüksekten düşmeyle uyumlu gibi gözüküyor. Lütfen, bu böyle kesinlik arz eden bir şey olarak algılanmasın. Basın mensubu arkadaşlardan da rica edelim. Kesinlik arz eden bir söylemiş gibi tanımlamazsanız çok seviniriz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Şimdi, ben onunla ilintili olarak bir şey daha sormak istiyorum. Bu çarpma, işte tampon, yükseklik vesaire bunları anlattınız ama bir de bize gösterdiğiniz videoda havalandı ve düştü. Yani bu bir yüksekten düşme etkisi yaratabilir mi? Aynı zamanda araç çarpması sonucu düşme...

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Kişinin havalanması ve düşmesi, ölümcül kafa travmalarına neden olur, temel ölüm sebebi de bu şekildedir zaten. Yani yaya yaralanmalarındaki en önde gelen ölüm sebebi kafadır, kafa travmasıdır ve sonuç itibarıyla aslında ilk temas anında kafaya bir temas da yoktur, bir darbe yoktur ama havalanır, kafa üstü düşer ve ölür.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – O kırıklara, sadece otopsi raporunda gördüğünüz topuk, bel kırıklarına neden olabilir mi o havalanma ve düşme, ondan bahsediyoruz.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – O havalanma ve düşme çökme kırıklarına neden olmaz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Onu soruyorum, anladım.

Son olarak da düşme, zıplama ve sıçrama yani diyorsunuz ki: “Maalesef, düştüğü yerden biz hâlâ buna tam olarak vâkıf olamayacağız.”

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Bu aşamadan sonra bunun ayırt edilebileceğini zannetmiyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Buradan tabii şuna varıyoruz: Neden böyle olduğunu düşünüyorsunuz? Çünkü “on yedi yıl” dediniz; yani bu yirmi yıl olabilir, yirmi beş yıl olabilir, fark etmez ama hakikaten bir eğitimden bahsediyorsunuz, 2004’te sadece bir tane görmüşünüz trafik kazalarıyla ilgili bir güncel eğitim alınmış, ondan sonra bir daha alınmamış.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Belki alınmıştır, bilemiyorum yani...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Hayır, sizin söylediğiniz öyle ama yani bir şey gösterdiniz ki olgular, o olgular hâlâ ilk olay yeri incelemesi eksikleri olarak on sekiz yıl sonra da devam ediyor. Bu yirmi yıl olabilir, yirmi beş yıl olabilir; eminim ki böyledir; bu ta 12 Eylül’den beri devam ediyordur eminim ki. Bunun neden böyle olduğunu düşünüyorsunuz? Yani insan hayatı mı değersiz bu ülkede? Ya da ne bileyim, çok da emin olunmayan sebepler mesela ölüm nedeni olarak yazılabiliyor çünkü hakikaten, psikolog arkadaşımız da bunu söyledi, bazen öylesine yazılabiliyor ölüm nedenleri.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Şöyle: Hani, otopsi gerçekleştirilen bir olgunun ölüm sebebi biraz daha somut gerekçelerle tanımlanır yani ağırlıklı olarak bu işin lokomotif Adli Tıp Kurumudur. Evet, bazen negatif otopsileri dolaylı olarak yorumlama eğilimi gösterir yani “Travmatik bulgu da yok, zehirlenme bulgusu yok, yaşı da uyumlu; dolayısıyla kendisinde bir hastalık vardı, bunu da böyle kabul et, bundan ölmüş gibi kabul et.” der uygun bir formatla, dille ama sonuç itibarıyla bunun oranı da çok düşüktür. En azından travma dışlanmıştır, zehirlenme dışlanmıştır yani onun da bir geri planı vardır. Dolayısıyla hani hocam bunu tanımlarken neyin üzerinden tanımladı bilemiyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Hocanın tanımlamasından bahsetmiyorum yani gelişmeden ve ilerlemeden bahsediyorum, neden bunun olmadığından bahsediyorum. Çünkü siz o olay yeri şeylerini koydunuz ve dediniz ki: “Bunlarda hâlâ aynı zorlukları yaşıyoruz.” Bunun için ne yapabiliriz? Çünkü biz bu Komisyondan aynı zamanda bunu da çıkarmak istiyoruz. Yani “Belki

bakacaksınız, gene bir süre sonra aynı şeyleri, tekrar bu fotoğrafı çekeceksiniz ama koyacaksınız.” dediniz. Yani bunu yaşayan, bilen, deneyimleyen sizlersiniz ve diğer adli tıp uzmanları, en fazla siz karşılaşıyorsunuz.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Yani Adli Tıp örgütlenmesi nasıl olur, yeni birimler mi kurulur? Onu Filiz Hanım’ın sorusuna ilaveten...

PROF. DR. HAKAN KAR – Benim önerim de o zaten.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sadece yeni birim değil. Yeni birim kurulmadan da...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Yani ne yapılabilir?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – “Ne yapılabilir?”i aslında anlatıyorsunuz bir yerde. Ama neden oluyor bu? Ben “Ne yapılabilir?”i biliyorum, sizde biliyorsunuz, anlattınız. Neden olduğunu düşünüyorsunuz? Nedenleriyle ilişkili bir şeyiniz var mı?

PROF. DR. HAKAN KAR – Söyleyebilirim.

Şimdi bu ülkede neredeyse yüzde 50-50, iki yapılanma var; Adli Tıp Kurumu var Adalet Bakanlığına bağlı ve üniversitelere bağlı adli tıp ana bilim dalları var. Bence hukukumuz üniversitelerdeki adli tıp ana bilim dallarından yeterince faydalanmıyor. Yani hâkim ve savcılarımızın aklında sürekli bilirkişi olarak Adli Tıp Kurumu ve uzmanları var. Bu bir kere baştan tamamen yanlış bir şey. Yargıtayın çok aksi kararları olmasına rağmen, bizim raporlarımızın üzerine birçok hüküm kurulmuş olmasına rağmen hâlâ “Biz bir de Adli Tıp Kurumuna soralım.” diyor. Zaten iş yükü altında bunalmış, bir dosyaya çok az vakit ayırabilen bir kurumun yanında bir o kadar da akademisyen varken akademisyenlerden daha çok faydalanmalı hukuk; bu bir. İkincisi: Olay yerinde de adli tıp uzmanlarından faydalanılmalı. Benim önerim bu, adli tıp uzmanı ve adli tıp teknikerleri olay yeri ekibinde olmalı.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Baştan beri söylediğimiz şeye geldik.

Filiz Hanım bitti mi?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – “Zıplama, sıçrama” diye sordum ama o düşme...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Ahmet Bey siz sorun.

AHMET ŞIK (İstanbul) – Hocam, şimdi bu vakada bir şekilde dışarıdan temaslara ya da kendiliğinden düşme söz konusu olması da bir ihtimal. Şimdi, bulunduğu yerde karşılayan bir yüksekten düşme vakası yok gibi gözüküyor ama binanın yan tarafında bir fındıklık alan var ve benim fotoğraflardan gördüğüm kadarıyla eğimli, bir hayli de eğimli yani ayakta durmanın da zor olduğu bir yer. Kafama takılan şu: Çocuğun oraya düştüğünü, ihtimallerden biri olarak değerlendirsek ve bulunduğu yere bakarsak düşmede ilk temas ettiği noktada bir zıplama etkisiyle kişi yer değiştirebilir mi? Yani buraya düştükten sonra yuvarlanabilir mi?

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Gidebilir tabii ki kesinlikle.

AHMET ŞIK (İstanbul) – Çarpmanın şiddetiyle ve hele ki eğim var ise...

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Kesinlikle.

AHMET ŞIK (İstanbul) – Bir de bu ayaklardaki kırıklara bakarak o eğimli yere düşüp düşmediğini tespit edebilir miyiz? Muhtemelen kırık biçimleri değişik olacaktır.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Bunu çok ayırt edebileceğimizi zannetmiyorum ama... Ben başka bir şey soracaksınız zannetmiştim, önce kendi zannım üzerinden bir cevap vereyim, bu da sizin açınızdan aydınlatıcı olabilir.

Şimdi, şöyle bir şey olsaydı: Mesela bunun böyle olduğunu varsayalım, oraya, fındıklığa düştüğünü, atladığını, atıldığını, her neyse, varsayalım. “Acaba oraya gelebilir mi?” sorusunu soracaksak eğer, yürüyerek gelemez bu kırıklarla, bu açık. Sürünerek gelebilir mi? Evet, gelebilir gibi gözüküyor çünkü şöyle bir şey var: Mesela bu olguda ölüm sebebi aslında bizim “pnömotoraks” dediğimiz bir patoloji. Yani düştüğü yerde ölümüne neden olacak ağır bir şey yok, mesela yaşamla bağdaşmayan bir beyin kanaması yok, işte, ne bileyim, aort ya da kalbinde bir rüptür olur, bütün kan anında boşalır, dolayısıyla 30 santim bile ilerleyemez; böyle bir durum yok. Dolayısıyla, ölümüne neden olan temel patoloji, kişinin bir süre daha hareket etmesine olanak sağlayabilir ama bu kırıklarla anca sürünme düzeyinde olabilir bu.

NECATİ TIĞLI (Giresun) – Bu kırıklarla ne kadar mesafe, bir tahmin yapabilir misiniz Sayın Hocam?

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – “Şu kadar mesafe yürüyebilir.” tanımlaması yapamam çünkü...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – 6-7 metre, 15 metre, ne kadar?

NECATİ TIĞLI (Giresun) – Sürünme, sürünme...

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Ben, bu mesafelerini sürünebileceğini düşünüyorum yani krokilerini biliyorum, eğimi bilmiyordum, siz şimdi tanımladığınız için orada eğitim olduğunu öğrenmiş oldum.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Eğitim var, evet.

AHMET ŞIK (İstanbul) – Ben fotoğraftan bakarak söyledim, olay yerini görmedim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Var var, ben söyledim.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Ben, bu mesafeyi katedebileceğini bunun bir olasılık dâhilinde olduğunu düşünüyorum; kişisel fikrim.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Ama nasıl kırıklarla ve ne sürünme şeklinde? Mesela femur kırık, nasıl oynatıyor?

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Femurunu oynatamaz, kollarıyla ancak hareket ettirebilir.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Yani sürünmeyi görseniz... Gördünüz mü o videoyu?

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Yürüyemez, onu söyleyebiliriz yani. Yürüyemez, emekleyemez yani bacak hareketini yapamaz ama arkadan sürükleyebilir onu.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – O lomber vertebra kırıklarıyla süründüğü söylenen şekilde sürünmesi mümkün değil. Bunu hiçbir bilim adamı söyleyemiyor.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Yok Jale Hanım, ama bilim adamı söylüyor.

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Giresun’da dinlediğimizde otelde söylemişti hatırlarsanız.

PROF. DR. HAKAN KAR – Şunu demek istiyor: Anında ölümü açıklayacak kadar ağır bir travma yok düştüğü anda, dolayısıyla yaralanması ile ölümü arasında belirgin bir süre geçmesine imkân verebilecek “pnömotoraks” dediğimiz düşük bir travması var. Omurgasındaki kırıklar da omuriliğini etkilememiş, otopside öyle yazıyor.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Peki sürünebilir diyelim, o sürünme 6 metre, 7 metre, 15 metre, ne kadarsa...

PROF. DR. HAKAN KAR – Mümkündür yani aksi de mümkündür.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Üzerinde, sırt tarafında herhangi bir kanama, iz olmadan mümkün mü?

PROF. DR. HAKAN KAR – Biz fotoğrafları görmedik var mı yok mu...

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Okudum ama görmedim. Bir olay yeri inceleme raporunda montun ıslak olduğu...

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Su döküyorlar.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Bilemiyorum ben.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Arkadaşlar tam bilmiyor, olayla ilgili soru sormayalım.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Ama çimen lekeleri ve toprak lekeleri olduğuyula ilgili bir olay yeri inceleme raporu okudum. Dolayısıyla sürünmeyi bu açıklayabilir, düşme anımı da açıklayabilir çünkü ayak üzerinde düşüp ayaküstü kalmadı, sonuç itibarıyla ayak üzerine düştü. O sırada da yansıyan travmayla beraber muhtemelen femuru, kalça kemikleri kırıldı ve düştü; bu da ağır bir travma. Nitekim arka hatta yumuşak doku yaralanmaları da var. Dolayısıyla sırtüstü sürünmüş olabileceği gibi, düşme anında da o izler olabilir. Var olduğunu kabul ederek bu izlenimimi söylüyorum.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Sırtüstü sürünürken neresini kullanarak süründüğünü düşünüyorsunuz?

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Dirsekleri olabilir belki.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Sadece dirsek... Nasıl sürünebilir?

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Başka canlandıramıyorum, siz canlandırabiliyor musunuz?

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Video var, gösteriyor, bir gösterelim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Yok hayır, efendim, o video bir fikir vermez.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Ben size bir şey söyleyeyim, bu videoyu gören her ortopedist ve adli tıpcı sürünemeyeceğini yüzde yüz söylüyor. Şimdi “Sürünebilir mi?” dediğimizde “sürünme”yi nasıl tanımlıyorsunuz? Hani, öyle böyle bir sürünme şekli alarak çok kısa mesafe... Öyle bir şey yok arkadaşlar, bir kere ondan çok net emin olalım.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Şimdi, Jale Hanım, 100 metre de sürünür hiçbir iz bırakmayabilir. Buralara girmeyelim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan “Bir beton üstünde, vücudunda, kafasında hiçbir iz olmadan sürünebilir.” diyorsunuz.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Evet evet. Bakın “Olmayabilir.” diyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ama işte olabilir de.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Şimdi burada az önce onu konuşuyorduk.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Ama o kırıklarla mümkün değil, bunu herkes söylüyor ya bu bilimsel bir gerçek.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Efendim, konuyla yirmi yıl uğraşan arkadaşlar bir fikre ulaşamıyor, bir kanaate ulaşamıyor “Olabilir.” diyor, siz ulaşıyorsunuz; tebrik ediyorum.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Hayır ama o sürünme şeklini gördükten sonra olamayacağını söylüyorlar.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – “Olamayacak.” diye bir şey yok bu görüştüğümüz olaylarda. Her şey olabilir, sizin dediğiniz de olabilir, arkadaşların dediği de olabilir.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sonuçta o ihtimali ben...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Burada konunun uzmanı var, resimleri gösterelim, onlar görüşlerini söylesinler.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Şimdi Oğuz Bey’e geçerse resimleri görecekler.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Evet evet, bence de en iyisi kendileri görünsünler, karar versinler.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Ahmet Bey, buyurun.

AHMET ŞIK (İstanbul) – Bir ek olarak...

Bu vakada inceledikleriniz ya da olasılık dâhilinde olan inceleyeceklerinize bakarak bu çocuğumuzun vücut deformasyonundan, sert, beton ya da fındıklık alandaki gibi bir toprak, çakıllı bir alan gibi nasıl bir zemine düştüğünün tespiti yapılabilir mi?

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Ben, bunun ayırt edilebileceğini düşünmüyorum.

AHMET ŞIK (İstanbul) – Düşünmüyorsunuz.

PROF. DR. HAKAN KAR – Yani şöyle: Elbiseler üzerindeki izler üzerinden olabilir belki bu ama anladığım kadarıyla bunu da siz güvenilir değerlendirmiyorsunuz, güvenilir bulmuyorsunuz.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Elbiseler ilk başta değerlendirilmemiş, daha sonra da üzerine çok su dökülmüş vesaire... Yani ilk tespitler yeterli şekilde yapılamamış.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Yani “Bu, beton zemin üzerine düşmüş. Hayır, toprak zemin üzerine düşmüş. Sert toprak zemin üzerine düşmüş.” gibi bir ayırım yapabileceğimizi düşünmüyorum; yapılamayacağımı düşünüyorum.

AHMET ŞIK (İstanbul) – “1,52 metre boyunda, 70 kilo ağırladığında ve yaklaşık 15 metreden düşüşün betona ya da toprağa olacağına yaratacağı deformasyon arasında bir fark var mı?” diye soruyu değiştireyim.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Ama bu tamamen, düşme pozisyonuyla da ilgili bir şey. Şimdi kafa üstü düşmüş olsa...

AHMET ŞIK (İstanbul) – Şimdi bu vakada ayaküstü düşüyor.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Evet, ayaküstü düşmüş ve bu yaralanmalar olmuş. Yani “Olabilir mi?” diye sorarsak -belki doğru soru belki bu olabilir- “Toprak zemine düşünce bu yaralanmalar olabilir mi?” diye sorarsak; evet, olabileceğini düşünüyorum. “Beton zemine düşseydi bu yaralanmalar olabilir miydi?” diye ekleyecek olursak; evet, olabilirdi diye düşünüyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Peki, ben ayrılmak zorundayım. Teşekkür ederim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Biz teşekkür ediyoruz.

Filiz Hanım, siz gitmeden söyleyeyim, iki haftamız yok biliyorsunuz, iki hafta Meclis tatil. Ocak ayının 2’nci çarşambası toplantımız.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Tamam ama Komisyonun süresini de uzatıyoruz değil mi?

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Bakarız ona.

Zeynep Hanım, buyurun.

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Şimdi benim öncelikle değerli basın mensuplarından bir ricam var. Mesela bizim ilk toplantımızda, Divanın oluşturulduğu toplantıda, bir başka arkadaşımızın söylediği bir şeyi ben söylemişim gibi yazılmış, sonra düzeltiler. Kanal B temsilcisi arkadaşımız istemeden bir hataya sebep olmuş. Ben çok rica ediyorum, burada iyi niyetlerle, masum bir yavrunun ölüm şekli konusunda kurulmuş bir araştırma komisyonu bu. Herkes çok iyi niyetli ve gerçekten iyi bir şeyler yapabilme adına burada bulunuyoruz. Lütfen yazdığımız şeylere çok dikkat edin, biz de kafamızdaki bazı soruları giderebilme adına çeşitli, değişik değişik sorular soruyoruz. Bu soruş şekillerimizden falan bir imayla bir haber, bir yazı yazılmasın lütfen. Bu bizi gerçekten yaralar ve bundan sonra oluşturulacak bu tip araştırma komisyonlarını da etkiler. O yüzden sizden gerçekten hassasiyet rica ediyorum ben.

Kıymetli hocalarım, öncelikle, gurur duydum, ilk Mersin Üniversitesinde böyle bir şeyin kurulmuş olmasından, bir Mersin Vekili olarak tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum.

Sayın hocalarım, birinci sorum: Düşme şekli belli, ayaküstüne düşmüş fakat merak ediyorum, sadece kendi atladığımda mı ayaküstüne düşer yoksa bir itilmeden sonra da yani istemsiz bir düşmeden sonra da ayaküstüne düşebilir mi?

PROF. DR. HAKAN KAR – Ben “Düşebilir.” diyorum “2 türlü de ayaküstüne düşebilir.” diyorum. Herhâlde Çağlar Hoca...

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Hatta şöyle bile düşebilir: Kafa üstü birisi atmıştır onu...

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Ha geri dönebilir.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Havada rotasyonel hareket yapar, o atma kuvvetiyle gene ayaküstü de düşebilir. Yani yukarıdaki pozisyon aşağıdaki pozisyonu da zorunlu kılmaz; olabilir.

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Tamam, sağ olun.

Peki “Kan yok.” deniyor, hiç kan yok bir damla bile; ayakkabımın içinde bir damla kan tespit edilmiş, onun dışında bir kan yok. Büyük de bir açık, patlak var topukta. Bu tip yaralanmada kan olmaması normal mi?

PROF. DR. HAKAN KAR – Kan yok mu? Ben bilmiyorum açıkçası. Ama şöyle...

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Kan yok. Bir damla kan tespit edilmiş sadece ayakkabımın içinde. Zaten birçok şeyde olayın kilitlendiği noktalardan biri de bu, böyle bir yaralanmada kan olmaması normal mi? Sizin fikriniz nedir?

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Şöyle: Sonuç itibarıyla, bir büyük damar yaralanması yok orada, bir yumuşak doku hasarı var. Şimdi, mesela bunun bir trafik kazası olduğunu düşünelim bu mantıkla, böyle kurgulayalım, böyle olsun kabul edelim. E sonuç itibarıyla, öyle ya da böyle o çocuk oraya birileri tarafından bırakıldı; bir iddia, bir söylem de bunun üzerine kurulu değil mi? E niye kan yok? Yaşıyordu hâlbuki o sırada, kan pompalamaya devam ediyordu, inliyordu. Yani bu, bizim açımızdan, etiyolojik olarak trafik kazası-yüksekten düşme ayrımını sağlamayacak. Mesela trafik kazası olduğunu kabul edersek de aynı soruyu cevaplamakta zorlanacağız. Evet, olabilir diye düşünüyorum.

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Yani kanama olmayabilir.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Büyük bir kanamadan bahsediyoruz yani sonuç itibarıyla orada bir kanama var anladığım kadarıyla ama boyutunu ben bilemiyorum.

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Küçük bir kanama...

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – İşte bunların hepsi fotoğraflarla...

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Bir tane uzman, adli tıp uzmanı arkadaş “Pelvisteki kırık sebebiyle -orada bir de kan toplanması, dış görüntüye göre morarma var, orada yoğun bir hare var- kan orada toplanır, zaten büyük bir damar yaralanması olmadığı için de dışa vermez, dışa vermek de uzun zaman isteyebilir.” demişti. Onu ben kafamda netleştirmek istedim.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Mekanizmanın böyle olduğunu düşünmüyorum ben. Yani şöyle olsaydı kanama saptamamız çok doğaldı, o zaman rahat açıklardık: Mesela “Kalbinde bir delinme olsaydı, aortu yaralanmış olsaydı, o zaman kalp, bütün pompalama gücüyle kanı o yaralanmadan dışarıya iç kanama şeklinde boşaltacağı için periferde yani ayaklara kan gitmeyebilirdi.” tanımlaması yapabiliriz. Ya da mesela “Yukarıda öldürüldü, aşağı atıldı, dolayısıyla bir kanama olmadı.” falan gibi belki dolaylı bir yorum yapılabilirdi ama burada aşağıda canlı olduğunu biliyoruz biz yani düştüğü sırada aşağıda canlı. Dolayısıyla...

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Hastanede de canlı.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Hastanede de canlı tabii yani sanıyorum kırk beş dakika, bir saat kadar süren bir canlandırma girişimi yapılıyor. Dolayısıyla salt bu mekanizmalarla bunu açıklayabileceğimizi düşünmüyorum; dolayısıyla olabilir diye düşünüyorum. Yani cevabımız, olabilir.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – “Retroperitoneal” bölgede kanama var ama miktarını tespit etmemişler.

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Miktar ayakkabının içinde bir damla diye...

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Litrelerce birikmez retroperitoneal bölgede.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Ama önemli olduğunu söylüyorlar.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Şüphesiz ama işte miktarını biz de bilmiyoruz şu an.

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Peki, yine Kıymetli Çağlar Hocam, Hakan Hocama ne söylemişsiniz kanaat olarak?

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Adli Tıp Kurumu raporunda yazılanları düşünmüştüm işin doğrusu. Kısıtlı bilgilerle, eksik bilgiye dayalı genel düşüncem buydu, hâlâ bu. Ama dediğim gibi eksik...

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Yüksekten düşme, kesinlikle yüksekten düşme...

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Kesinlikle değil, rica ederim.

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Hani o an, o an düşündüğünüzde, onu ilk okuduğunuzda.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Ben, şimdi, ek bir delil çıkmadığı sürece yani trafik kazası... İşte, anlatmaya da çalıştım. Trafik kazası olduğuna işaret edebilecek spesifik bir belirti, bulgu saptamadığım sürece -kendim inceleme şansına sahip olursam- yüksekten düşmeyle uyumlu buluyorum bulguları yani yüksekten düşme bu bulguları açıklıyor. Trafik kazası üzerinden açıklamaya kalkarsak ben şu an yaralanmaların tam lokalizasyonlarını ve boyutlarını bilmiyorum ama kurgulamamız gerekir, bir bilimsel zemine oturtmak için bir şeyleri zorlamamız gerekir diye düşünüyorum.

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Anladım, tamam, çok iyi anladım.

Sağ olun.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Oğuz Bey, kendinizi tanıtarak buyurun.

4.- Emniyet Genel Müdürlüğü Kriminal Daire Başkan Yardımcısı Oğuz Tüzün'ün, Kriminal Daire Başkanlığının yapısı, neler yaptıkları ve yapmayı planladıkları hakkında sunumu

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Emniyet Genel Müdürlüğünde Kriminal Daire Başkanlığında Daire Başkan Yardımcısı olarak çalışıyorum, ikinci sınıf Emniyet müdürüyüm.

Sunumuma başlamadan önce bir iki hususu arz etmek istiyorum Sayın Başkanım. Öncelikle, Hakan Kar Hocam bir tereddüt yaşıyordu; biz, burada verdiği bilgileri kesinlikle kişisel olarak algılamıyoruz, tam tersine, vermiş olduğu yapıcı bilgilendirmelerden dolayı kendisine teşekkür ediyoruz. Hatta bazı konularda da detaylı bir incelemeden sonra beraber çalışabileceğimizi burada ifade etmek istiyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Evet, güzel.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Bunun dışında efendim, yanımda 4 uzman arkadaş getirdim; biyoloji uzmanımız, iz uzmanımız, olay yeri uzmanımız ve aynı zamanda da kimya uzmanlarımızı getirdim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Hoş geldiniz.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Eğer bu konularla ilgili, laboratuvar ve olay yeriyle ilgili spesifik sorular gelirse bu arkadaşlarımız vasıtasıyla cevaplandıracağız.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Arkadaşlarımızın hepsi dosyaya vâkıf mı?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Hepsi bu incelemeyi yapmış arkadaşlarımız olay yeri hariç çünkü Giresun’daki, Eynesil’deki olaya Başkanlığımızdan kimse gitmedi Sayın Başkanım.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Anladım, tamam.

AHMET ŞİK (İstanbul) – En kritik ihmaller de orada olmuş.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Ancak biyolojik, kimyasal ve iz olarak inceleme yapmış olan arkadaşlarımız buradalar zaten.

Sayın Başkanım, bugünkü yapacak olduğum sunumda genel olarak Kriminal Daire Başkanlığının yapısını arz edeceğim efendim. Bunun içerisinde yer alan, olay yeri incelemesi ve laboratuvarların görev ve sorumluluklarından, personel sayılarından, vermiş olduğumuz eğitimlerden bahsedeceğim. Bir de şu an için neler yapıyoruz geliştirmek için, ileriki süreçte neler planlıyoruz; kısaca onları da arz edeceğim efendim.

Kriminal Daire Başkanlığımız aslında 8 şubeden oluşur ancak ben buradaki sunuya olay yeri incelemesiyle ilgili önemli gördüğümüz 3 şubeyi koydum. Bunlar: Olay yeri inceleme şube müdürlükleri, kriminal polis laboratuvar müdürlükleri ve bomba imha ve inceleme şube müdürlükleri. Çünkü bu 3 şubemiz olay yerinde elde edilen bulgu ve delilleri inceleyen yerler.

İlk etapta, 81 ilde ve 304 ilçede kurulu bulunan büro amirliklerimizle birlikte olay yeri inceleme şube müdürlükleri ve büro amirliklerimiz var. Bunlar, meydana gelen bir olayda -ihbar olabilir, bir çağrı olabilir, farklı bir konu gelişebilir- giderler, olay yerindeki delil ve bulguları toplarlar ve daha sonra bunları tasnif ederler. Tasnif ettikten sonra olayın mahiyetine göre, karakteristik önemine göre laboratuvarlarımızda -bize bağlı bir daire içinde farklı illerde 10 tane laboratuvarımız var- biyolojik incelemeler, kimyasal incelemeler, iz incelemeleri, balistik incelemeler ve buna benzer uzmanlık gerektiren incelemeler yapılır. Ancak olay yeri, cumhuriyet savcısının talimatı doğrultusunda toplamış olduğu bulguları muhafaza eder ve savcının talimatı doğrultusunda göndermesi gereken kuruma, ilgili yere gönderir.

Laboratuvarlarımız çeşitli yerlerden gelmiş olan bulguları inceler. Bunlar mahkeme kararıyla olabilir, savcılıktan gelen bir olayla ilgili olabilir, başka bir Emniyet kurumundan olabilir, başka bir kurumdan olabilir veyahut da iş birliği sözleşmesi kapsamında farklı bir ülkeden de gelebilir, örneğin Kıbrıs'tan gelen materyallerimiz, bulgularımız var. Burada, laboratuvarlarımızda belge incelemesi, kimya incelemesi, iz incelemesi, ses, görüntü, data incelemesi, biyoloji incelemesi, antropoloji incelemesi ve balistik incelemeler yapılıyor. Toplamda 878 personelle bu faaliyetleri yürütüyoruz.

Olay yeri inceleme birimlerimiz, meydana gelen bir olayın aydınlatılması amacıyla olay yerinde bulgu, delil niteliği taşıyabilecek her türlü iz, eser ve emarenin bilimsel ve teknik yöntemler kullanarak araştırılması, elde edilen bulguların tespiti, kayıt altına alınması, dokümantasyonu, toplanması, muhafazası ve ilgili yerlere gönderilmesi işlemlerini yerine getirir. Türkiye'de toplamda 81 il, 304 ilçede 3.499 personelle bu faaliyetlerimizi yürütüyoruz.

Son beş yılda eğitim verdiğimiz personel sayısı 1.262.

Eğitim içerisinde neler veriyoruz? Eğitim içerisinde, polis meslek etiği ve insan hakları eğitimi veriyoruz, olay yeri inceleme mevzuatını öğretiyoruz; olay yerinin güvenliğinin sağlanması, delil-bulgu ilişkisi ve güvenliği, bulguların tespiti, toplanması ve paketlenmesi, olay yeri inceleme açısından adli görüntüleme yöntemleri, bulguların sınıflandırılması ve tespitiyle ilgili uygulamalı dersler, gece ve gündüz, kapalı ve açık alanlarda çeşitli olay yeri inceleme uygulamaları, yapılan uygulamayla ilgili dokümantasyon hazırlama, olay yeri krokisi hazırlama yöntemleri veriliyor ve toplamda bu eğitim bir kerede üç ay sürüyor. Bunun bir buçuk ayı teorik uygulama, teorik dersler bir buçuk ayı da uygulama dersi olarak geçiyor.

Olay yeri inceleme görevlileri, kasten öldürme, intihar, şüpheli ölüm vakaları, kimliği belirsiz ceset veya toplu mezar incelemeleri, felaketlerde kimlik tespiti, kasten yaralama, silahla meydana gelen olaylar, cinsel saldırı, çocukların cinsel istismarı, yağma, hırsızlık, bombalama ve patlama olayları, şüpheli yangın ve kundaklama olayları, mala zarar verme, neticesi sebebiyle ağırlaşmış işkence suçlarını, kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma, ölümle sonuçlanan faili meçhul trafik kazaları gibi durumlarda ve cumhuriyet savcılığı tarafından talep edilen diğer suçlarda olay yeri incelemesi yaparlar.

Şüpheli ölüm olaylarında olay yeri polisi öncelikle olay yerinde çevre güvenliğinin ve incelenebilecek alanın güvenliğinin alındığına emin olmak zorunda. Sonrasında olay mahallinin ilk hâlinin fotoğraf ve kamera görüntülerini alırlar. Olay mahallinin incelemesini yaparak bulguların tespitini yapmak, işaretlemek ve numaralandırmak; tespiti yapılan bulguları, işaretli hâliyle fotoğraf ve kamera görüntülerini almak suretiyle tespit etmek; bulguları usulüne uygun olarak toplamak ve paketlemek; cumhuriyet savcısının talimatına göre bulguları, savcılığa ve ilgili birimlere incelemek üzere göndermek konularını... Yani bu "checklist" içerisinde hareket ederler. Tabii ki her olayın kendine göre bir karakteristik özelliği vardır; kiminde bu bakılması gereken şartlar değişebilir, daha fazla da bu yapılabilir, daha eksik de yapılabilir, olaya bağlı olan bir şey ama standart olması, yapılması gereken hareket tarzı burada belirtilen gibidir. Ayrıca, olay yeri inceleme polisi, şüpheli ölüm olaylarında "ex" şahsın yaşını, cinsiyetini, ırkını gözetmeksizin inceleme işlemlerini tek tip yapar yani bu bir çocukla ilgili şüpheli ölüm de olabilir, bir yetişkin şahısla ilgili de olabilir; geneli, yüzde 80'i, 90'ı bunu tek tip yapar.

Bu çalışma sisteminin daha iyi olması için neler yapıyoruz veya neler yapmalıyız? Aslında Hakan Hocam gayet güzel şeyler söyledi burada, ki biz onlarla beraber çalışacağız, ben toplantıda ona karar verdim Sayın Başkanım.

Öncelikle “Kriminal Delil Takip Sistemi (KDTS)” isminde yeni bir delil muhafaza ve takip sistemi oluşturuyoruz. Yani olay yerinden alınmış olan delil barkodlanacak ve işi bitene kadar laboratuvarlarımızda, olay yerinde, savcılıkla işi bitene kadar tek bir isimle, tek bir sayıyla hareket edecek. Bunu yazılımsal bir sistem hâline getiriyoruz. Kısıtense de üç dört ay içinde işleme konmuş olacak. Böylece “Delil orada çok fazla kalmış. Niye orada kalmış?” gibi şeylerden kurtulmuş olacağız KDTS’yle.

Bunun yanı sıra, personel eğitim faaliyetlerinden daha üst seviyede, daha çok randıman alabilmemiz için 20 bin metrekarelik bir alanda, yine Gölbaşı’ndaki yerleşkemiz içerisinde bir olay yeri inceleme kasabası oluşturuyoruz. Burada hem simülasyon eğitimlerimiz olacak hem de daha büyük bir uygulama alanı olduğu için, bina içinde değil açık alanda, kapalı alanda bir polisin ne yapması gerektiğini, olay yeri inceleme görevlisinin ne yapması gerektiğini daha detaylı bir şekilde kendilerine vereceğiz. Genel olarak sunumum bununla ilgilidir.

Arz ederim Sayın Başkan. Sağ olun.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Teşekkür ediyoruz Oğuz Bey.

Şu anda bir oran var mı? Karakollarımızın kaçta kaçında olay yeri kursu almış görevli var?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Arz edeyim hemen Sayın Başkanım.

Öncelikle şöyle arz edeyim: Bizim olay yeri polislerimiz karakollarda çalışmıyor, ilçe emniyet müdürlüklerinde ve illerde şube müdürü olarak çalışıyorlar Sayın Başkanım.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Evet.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Toplamda şu anda Türkiye’de 3.499 görevlimiz var 81 il merkezinde ve ayrıca 304 ilçede büro amirliği olarak faaliyet yürütülüyor.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Karakol sayımızı biliyor musun?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Karakol sayımız hakkında şu an net bir sayı veremeyeceğim Sayın Başkanım.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Net bir sayı veremiyorsun.

Peki, teşekkür ederim.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Arkadaşım 700 civarında olduğunu söylüyor, Türkiye’deki tüm polis merkezlerinin sayısının 700 civarında olduğunu söylüyor.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – 700 civarında mı?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Evet.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – “Polis merkezi” derken kastınız ne?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Bizim “polis merkezi”nden kastımız efendim... Yani eski ismiyle “karakol” şu anda “polis merkezi”dir.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – 700 olmaz, daha fazla olması lazım. İlçelerin hepsinde karakol yok da.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı sorumluluk alanımızdaki tüm ilçelerimizde karakol mutlaka vardır Sayın Başkanım.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Hayır, bazı ilçelerde Emniyet teşkilatı yoktur.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Yok işte, Emniyet Genel Müdürlüğünün sorumluluk alanı içerisindeki ilçelerde mutlaka vardır.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Bazı ilçelerimizde Jandarma teşkilatı vardır.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Jandarma var tabii.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Son sorularımızı sorup toparlayalım.

Jale Hanım, sizde sıra.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Evet, şimdi, şunu soracaktım ben de: Bu kanamanın... Adli Tıpta, otopside yapılması, izlenmesi gereken prosedür belli midir? Var mı böyle protokoller?

PROF. DR. HAKAN KAR – Otopsi protokolleri var, uluslararası otopsi protokolleri var. Dediğim gibi, Adli Tıp Kurumunun işi zor. Mesela, Giresun Adli Tıp Şube Müdürlüğünde kaç uzman çalışır bilmiyorum ya 1’dir ya 2’dir. Bütün ile, gece gündüz, 7/24 bütün ölüm olaylarına bunlar bakar. Otopsiyi yaptığında, standartlara uygun bir otopsi yapması, teknik olarak, fiziki olarak mümkün değil yani saatler sürer mesela Minnesota Otopsi Protokolü’ne uygun dört dörtlük bir otopsi yapılması. Muhtemelen elinden geldiğinin maksimumunca tespit edip, fotoğraflayıp sonuca varmaya çalışırlar. Dolayısıyla ufak tefek eksiklikler olabilir.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Dünya uygulaması nasıldır Hakan Hocam?

PROF. DR. HAKAN KAR – Yani şubelerde biz de görev yaptık, Adana Grup Başkanlığında, Diyarbakır Grup Başkanlığında. Ben eski Adli Tıp Kurumu personeliyim. Olabilir ama sonuca yönelik otopsi yapar adli tıp uzmanı. Böyle, uluslararası otopsi protokollerine çok uygun otopsi yapıldığını düşünmüyorum.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Bütün teferruata girmez yani neye odaklanmışsa ona girer.

PROF. DR. HAKAN KAR – Girmez, sonuca yönelik yapar. Savcı da zaten baskı yapar efendim “Bitirin bir an önce.” diye.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Savcı da olur otopside.

PROF. DR. HAKAN KAR – Savcının muhakkak bulunması gerekir CMK gereği.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Otopsi savcı gözetiminde yapılır.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Peki, hangi savcı bulunmuş acaba mesela Trabzon’da yapılan...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – İlk müdahale eden Görele Savcısı.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Sayın Başkanım, farklı bir ilde otopsi yapıldığı için o ilin nöbetçi savcısı gider yani Görele’deki savcı gitmez otopsiye.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Yok çünkü o.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Trabzon’da yapılıyor değil mi otopsi?

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Trabzon’da yapıldı.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Hayır, ilk otopsi Görele’de olmuş.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Hayır, o, hasta muayenesi, ölü muayenesi o.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Hayır, orada başlamışlar “Biz bunu Trabzon’a gönderelim.” demişler, yarım bırakmışlar, Trabzon’a göndermişler.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Efendim, yarım kalmamıştır da biz ona “harici muayene” diyoruz. Genellikle dış muayene yapılır, sonrasında “Kesin ölüm sebebinin tespiti için Adli Tıp Kurumu Trabzon Grup Başkanlığına sevki uygundur.” denir, öyle kapanır o tutanak; öyle olmuştur.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Öyle olmuş, evet.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – O şekilde düşünmüşler.

Peki, şu lastiklerle ilgili... Bu çok ilginç yani tam olarak vücuttaki karşılığının olmadığını düşünüyoruz lastik izinin. Biraz önce Kriminal Dairesinden arkadaşımız da aynı şeyi söyledi. Peki, bu ne nedenle olmuş olabilir? O baskı ne nedenle olmuş olabilir?

PROF. DR. HAKAN KAR – Öneriyorum, işte söylediğim bu analizler yapıldığı takdirde, bir ihtimal bu izlerin ne olabileceği ortaya çıkabilir yani bunun lastikten mi kaynaklı, kir mi pas mı boya mı...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Elbisedeki izleri diyorsunuz.

PROF. DR. HAKAN KAR – Elbisedeki izlerin madem vücutta karşılığı yok, peki bu izler nedir? Elektron mikroskopide yani atomik absorpsiyon GC-MS, LC-MS, bu cihazlar Adli Tıp Kurumunda da var, polis kriminal laboratuvarlarımızda da var. Elbiselerin gönderilmesini tavsiye ederseniz bence bu izlerin ne olduğu, neden kaynaklı olduğu ortaya çıkabilir bir ihtimal.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Tamam.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Ama bundan daha belirgin bir görüntüsü vardı lastik izinin. Burada var raporda, sizde var mı?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Vekilim, bende şu anda olanlar bunlar. Raporun kendisi de var burada.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Çünkü orada çok daha belirgin. Ha, bakın, şu; o değil de şu.

AHMET ŞIK (İstanbul) – Jale Hanım, yalnız, o fotoğraf siyah beyaz olduğu için bence yanılıyor.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Ben bilgisayarda baktım, değil ama zaten kriminal de araç lastik izi olabileceğini ve bir baskıyla olacağını değerlendiriyor. Araç izi olamayacağını söyleme nedeni vücutta bir karşılığı olmaması, değilse baskı izi uyuyor.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Vekilim, buradaki tabiri aynen okuyabilir miyim efendim, müsaade ederseniz?

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Tabii, okuyabilirsiniz, ben de var o.

Buyurun.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Açıklama ve değerlendirme: “Ayrıca kaba güç yaralanmaları deri üzerinde şiddetli bir şekilde güç uygulandığında, deri altındaki kan damarlarında mikro patlamalara neden olmakta ve deri altında araç lastik deseni gibi güç oluşturan herhangi bir nesnenin şekliyle sonuçlanmaktadır.” Doğru mu hocam? “Kan damarlarının yırtılması sonucu renklenen alanlar derinin yüzeyinde kızarıklıklar şeklinde görülmektedir. İşte, müteveffa üzerindeki araç lastik izi kızarıklıkları daima bütün lastik

desenlerini kapsamayan birkaç santimetre ebadında küçük milimler şeklinde olmaktadır. İnceleme konusu bulgularla belirtilen üniformanın sağ kol bölgesi ile pantolonunun sağ bacak bölgesinde araç lastik izi olabileceği değerlendirilen izlerin, mevcut ise otopside çekilmiş söz konusu bölgelerin fotoğrafları üzerinden tekrar inceleme yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir.” Sonrasında fotoğraflar geliyor Vekilim.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Biliyorum, ben onu anladım. Ben şunu söylemek istiyorum: Yani o elbise üzerindeki izlerin lastik izi olabileceği söyleniyor, sadece “Vücutta karşılığı olmadığı için lastik izi değil.” deniyor. Doğru mu benim tespitim?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Doğrudur.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Hayır, bunu söylüyorum yani ters bir şey söylemiyorum.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Ama “Lastik izi değildir.” denmiyor efendim. Otopside gelen fotoğraflardan sonra bu izin ne olduğu ve ne şekilde oluşmuş olabileceğine dair bir fikir vermiyorlar yani bu iz ne izi belli değil.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Tamam canım, ben de onu söylüyorum. Vücutta karşılığı olmadığı için söylüyorlar bunu.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Evet, doğrudur.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Ama elbisede de neden olduğunu açıklamıyorlar ama “Bir baskı görmüş elbise.” diyorlar. O tespiti yapıyorlar, bunu söylemeye çalışıyorum.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Evet.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Sağ kol ve sağ bacakta yok, ben görüntülere baktım hakikaten öyle bir görüntü yok. Sadece ölüme bağlı şey nedeniyle biraz sağ bacakta morarma var. Burada, hatta getirdim onu. Sadece sol bacakta şu var, bir de o koldakiler.

Şimdi, yalnız otopside, o gelen dosyada -onu soracağım size- otopsi fotoğrafları yok, otopsi video var. Dosyada var mı otopsi fotoğrafları? Bakın, ölü muayenesinden söz etmiyorum.

PROF. DR. HAKAN KAR – Olması gerekir.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Yok yani dosyada yok onlar.

PROF. DR. HAKAN KAR – Çünkü Adli Tıp Kurumu grup başkanlıklarında mutlaka fotoğraf makinesi oluyor. Adli tıp uzmanı bizzat kendi çekiyor mesela Adana Grup Başkanlığında böyle.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Dosyada ayrıca gizlenmediyse yok. Ben size olanı söyleyeyim: Ölü muayene fotoğrafları var, çekilen ölü muayene videosu var, otopsi var, fotoğraf yok.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Videoya aldık diye fotoğraf çekmemiş olabilirler mi?

PROF. DR. HAKAN KAR – Adli Tıp kurumlarının çoğunda video kamera yoktur efendim, normal fotoğraf makinesi vardır.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Burada video olduğu için fotoğrafa ihtiyaç duyulmamış olabilir mi?

PROF. DR. HAKAN KAR – Olay yeri incelemiden arkadaşlar savcının talimatıyla otopsiye katılıp o videoyu çekmiştir ama Adli Tıp Kurumu grup başkanlıklarında o fotoğraf makinesi var ve her lezyonun fotoğrafını normalde çekerler.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Onu sorarız o zaman Adli Tıbbı.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Bize gelen dosyalarda yok.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Yüzde 99 fotoğraf vardır efendim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Tamam, sorarız ama videoda görmediğimiz neyi görebiliriz ki fotoğrafta?

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Kemikleri...

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Efendim, hiç öyle demeyin; kroki, fotoğraf çekimi, video, hepsinin birbirine karşı avantajları vardır, dezavantajları vardır.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Evet “Farklı bir şeyi gösterebilir.” diyorsunuz.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Açık, kameranın tutuluş lokalizasyonu vesaire bunların hepsi farklılık arz eder.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Olabilir, evet.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Dolayısıyla, ben onu sürekli soruyorum ama kemiklerin böyle bir filmi çekilmediği için... Bir de “skopi” herhâlde yapılmamış ya da yapıldı mı onu da bilmiyoruz yani öyle bir rapor yok.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – “Skopi yapıldı.” dediler.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Ama rapor yok.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Ha, raporu yok ama “Yapıldı.” dediler.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Rapor yok değil mi? Rapor var mı?

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Raporlamıyorlar “skopi”yi zaten.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Ne var yani?

PROF. DR. HAKAN KAR – Gözlemliyorlar.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Gözlemliyorlar. Onu saklamışlar mıdır yani?

PROF. DR. HAKAN KAR – Film çekilmiyor, anlık, ekranda görüyorlar.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Şu olabilir: Şimdi burada bir ekran var, işte bir röntgen cihazı var diyelim, cesedi koyup orada ekranda görüyorlar. Bazen, o ekranın fotoğrafını çekiyorlar. Mesela en son bizim bir davada öyleydi. Yani ekranın fotoğrafını çekmiş olabilirler, otopsi fotoğrafları arasında olabilir o.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Anladım.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Yani olağan dışı bir şey olunca mı onu fotoğraflıyorlar?

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – “Skopi” bizim işte kırık ya da vücutta metalik bir imaj var mı diye mermi çekirdeğidir, saçma tanesidir gibi şeyleri araştırmak için kullandığımız bir şey. Sonrasında bir röntgen gibi elimize bir şey çıkmıyor, ekranda görüp ona göre oradaki prosedürümüzü şekillendiriyoruz.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Çünkü burada kırıkların şekli önemli oluyor, onu gösteren bir şey yok yani onu açık söyleyeyim. Çünkü ben otopsiyi bir Adli Tıpçıya hem de çok köklü, eski bir Adli Tıpçıya izlettim. Öyle bir sıkıntı var otopside, otopsi göstermiyor onu açıklıca.

PROF. DR. ÇAĞLAR ÖZDEMİR – Fotoğraflardan emin olursak daha net konuşabiliriz.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Fotoğraf var mı yok mu bilmiyorum.

Peki, o baskı ne nedenle, o elbiselerdeki o baskı ne nedenle olabilir? Çünkü siz “küçük” diyorsunuz ama 18 santim bir şey var “lastik izi olabileceği belirtilen” diye söylüyor. Doğru ama 18 santim hiç az bir santim değil. Yalnız, bir de buradaki kıyafette tam vücudun neresine geldiği anlaşılamiyor o resimlerde. Yani bacak üstü mü yoksa diz altı mı? Mesela “kolda” diyor. Neresi? Kolun hangi bölümü? 18 santim...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – “Lastik izidir.” demiyor. Onu tekrar düzeltelim Jale Hanım.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – “Lastik izi olabileceği” diyor.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Evet “olabileceği...”

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Ben “olacağı” demiyorum “olabileceği” diyor zaten.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Ama Vekilim, o iz ne olursa olsun yani küt bir cismin çarpması olabilir veya hocalarımın söylediği gibi düşme de olabilir.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Ne olabilir?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Yani düşmüş de olabilir ama altında onun bir iz düşümü olmalı, çok sert bir şeyle altında bir iz düşümü olmalı.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Yani “Çocuğun üzerinde değilken de oluşmuş olabilir o iz.” diyebilir miyiz?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Doğrudur Sayın Başkanım.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – O zaman elbiseleri alıp bir lastik altından mı geçirdiler?

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Hayır, yok yani “lastik” demiyoruz ki ona başka bir iz o, lastik izi olma ihtimalini doğuracak bir iz. Bilmiyoruz yani şu anda.

Ahmet Bey, buyurun.

AHMET ŞİK (İstanbul) – Toplarla taşlama yapılıyor ya benzer bir özellik gösteriyor olabilir mi? Yani modeli öyle olabilir mi buradaki izlerle karşılaştırdığımızda?

PROF. DR. HAKAN KAR – Kriminalde UV ışık altında bakılmış, DSC cihazıyla UV ışık altında bakılmış ve görsel bir desen görülmüş sadece, gözle görülmüş. Şimdi ikinci aşamamız: “Bu nedir?” noktasında bu kadar spekülasyon yapılacağına bu gönderilir, çalışılır, o lastik mi, o kirin, izin, boyanın ne maddesi olduğu ortaya çıkar.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Yani “elbise üzerinde yeni bir inceleme” diyorsunuz.

PROF. DR. HAKAN KAR – Evet.

AHMET ŞİK (İstanbul) – Teşekkürler.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ben kısa süre ayrılmak zorunda kaldım, o yüzden sorum biraz gecikti. Gülin Hocam, ben bu konuda bir yasa teklifi de vermiştim, bu, aile hekimliği uygulaması gibi bir aile psikolojik danışmanı uygulaması olsa her ailenin... Nasıl aile hekimi kaç doğum yaptığımı, bebeğin aşısını, kürtajı, gebeliği her şeyi takip ediyorsa, o aileyi takip ediyorsa bir aile psikolojik danışmanlığı uygulaması yapılırsa ve -ben öyle düşünüp vermiştim- bu, aile içi şiddetin, belki bu çocuk ölümlerinin, belki bu ekonomiden kaynaklı ya da farklı sebeplerle olan intiharların, çocuk ölümlerinin ya da aile içi yaşananların -böyle bir gözlemlenmesi- önüne geçebilir mi?

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Çok güzel düşünmüşsünüz, keşke olsa. Bunların önüne geçer mi bilmiyorum ama pek çok anlamda işe yarar, keşke olsa. Aslında mezun olan psikolojik danışman ve psikolog arkadaşlar, her ikisi de bu söylediğiniz model için uyar.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Bir istihdam da yaratılır aslında.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Sosyal hizmet uzmanları var, onlar da uyar aslında onları hizmet içi eğitimle... Bu söylediğiniz şey için sosyal hizmet uzmanı, psikolojik danışman ve psikolog, her üçü de uygun olur. İstihdam da yaratılır çünkü gerçekten iş bulmakta güçlük de çekebiliyorlar, çok uygun olur bence, böyle bir şeyin yapılmasında fayda var.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Az önce bahsettiğiniz birçok soru işareti... Belki o danışman, annenin durumunu bilse birçok şeyin önüne de belki geçilebilir.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Ya şöyle: Aslında alanda... Mesela “sağlıklı hayat merkezleri” oldu, sağlıklı yaşam merkezleri sağlıklı hayat merkezlerine el verdi, öyle bir şey oldu. Mesela oradaki psikolog ve psikolojik danışman arkadaşlar bu anlamda eğitim alıyorlar bizlerden aslında. Tam dediğiniz gibi değil, dediğiniz gibi olsa daha hoş olur tabii ki ama şöyle bir sıkıntı var: Başka anlamlarda bu çok işe yarar ama ihmal ve istismar konusu aslında hekimlerin de çok ciddi sıkıntısı. Ben bunu dile getirmeyi unuttum belki, gerçi çok buranın konusu da değildi ama hazır soruyla söyleyeyim: Arkadaşlar, hekimler de sosyal hizmet uzmanları da psikologlar da dışarda ihbar yapmakta çok güçlük çekiyorlar çünkü ihbar yapıldığı anda o kişi hedef oluyor ve çok ciddi şiddete maruz kalabiliyor, çok fazla tehdit alabiliyor. Onun için, ilgili arkadaşlar dışarıda ihbar yapmakta güçlük çekebiliyorlar. Onun için de aslında birkaç kez bazı girişimler oldu. Bir tanesi zannediyorum Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının bir projesiydi. Biz kurullar belirleyelim ve arkadaşlar oraya ihbar etsin, biz kurul olarak yine değerlendirelim, direkt adliyeye ihbar olmasın diye ama son nokta, gelişmeler nedir hiç bilmiyorum. Öyle bir şey olabilse ihbar için de...

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Yani buradan da aslında sağlık çalışanlarının da güvenliğini sağlamak ya da o konuda da farkındalık yaratmak gerekiyor.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Evet çünkü güvenliği sağlanmadığında ihbar edemiyor haklı olarak yani ihbar edebilmesi için de güvenliğinin sağlanması gerekiyor.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – İhbarın gizli tutulması belki...

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Evet ihbar gizli tutulacak ve orada bir kurul bu konuyla uğraşacak yani.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Çok uzatmak istemiyorum ama belki şöyle olabilir: İşte, diyelim üst solunum yolu enfeksiyonu ya da grip için geldi aile hekimine, aynı binada da bir danışmanı var aynı ailenin, ona yönlendirebilir ya da “Muhakkak onunla görüş.” diyebilir, aynı odaya verir, takip edebilir belki.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Onun buna katkısı da belli bir oranda olur ama çok alanda zaten çok faydası olur.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Yani, aile içi şiddet, boşanma sonrası ayrılık travmaları gibi öyle bir yasa teklifi verdim.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Kesinlikle çok faydası olur.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Ben, sizden de görüş almak istiyorum.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Yani şöyle: Mesela ben üniversitedeyim ya şimdi, öğretim üyesiyim, hastanede çocuk ruh sağlığındaım. Randevularım hep dolu ama gelenlerin yüzde 90'ına bakarsanız “Gece geç yatıyor, ne yapabiliriz?” gibi. Bunlar önemli sorular evet ama aslında sizin dediğiniz olsa üniversite hastanesi çok daha sıkıntılı şeyler için kullanılırdı. Yani sizin dediğiniz olsa çok daha kolay hallederdi aileler de bunu.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Teşekkür ederim Hocam.

DOÇ. DR. Ş. GÜLİN EVİNÇ – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Peki, evet.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Şunu soracaktım: Bir de burada, o raporun sonunda “sağ kol sağ omuz bölgesinde noktasal dağılımlı kan lekelerinin olduğu” diyor ama onun nasıl ve ne şekilde oluşabileceği... Şimdi, gördüğümüz kadarıyla dışta bir yaralanması yok zaten sağ omuzda, hiçbir şekilde dışta bir yaralanma yok ama sağ omuzda -orada kıyafetlerde de var- dağılımlı bir kan lekesi var. Burnunun kanadığı belli ama orada kanayan sol burnu. Aslında şöyle: Solda daha çok kan var, işte burunda var, bu ekimozlar solda, sol kolda, sol bacadı ama izler yani kıyafet izleri sağ tarafta. Mesela “ileri uzmanlarca” diyor, o değerlendirme yapılmış mı o da raporun sonunda yok.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – İsterseniz ben şöyle arz edeyim: Laboratuvar ve olay yeri inceleme olarak bize gelen bulguyu anlamlandırmıyoruz, bu, Adli Tıp Kurumunun görevi, adli tıp uzmanlarının görevi. Biz, sadece, bu kan lekesi müteveffaya mı ait veya çevresinde başka bir... Karşılaştırma yapıyoruz efendim.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Evet.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Yani dolayısıyla biz “sağdan sıçramış, soldan vurmuş” noktasında laboratuvarlar olarak, olay yeri olarak, Emniyet olarak o noktada hiç yokuz yani.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Yani aslında benim bu olayda gördüğüm kadarıyla Emniyet gerekeni yapmış. Mesela özellikle de son o özel ekip oluştuktan sonra yapılması gereken her şey yapılmış, bir yıl gecikmeyle, bir buçuk yıl gecikmeyle de olsa yapılmış.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Teşekkür ederim efendim.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Yok yok, orası kesin yani şüphelendiğimiz...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – “Bir yıl gecikmeyle” diyor yalnız, teşekkür ederken acele etme.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI OĞUZ TÜZÜN – Sayın Başkanım, sonrası için söylüyorum.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Hakikaten mesela biz “HTS kayıtları” diyoruz. Kriminallerin incelemeleri falan her şey o dönem yapılmış ama tabii ki önceki ihmalleri saymıyoruz fakat sonra ben Adli Tıp Kurumunun değerlendirmelerinde bunları eşleştirirken biraz sıkıntı olduğunu düşünüyorum. Belki o ek iş yükünden...

Bu arada, ben size videoyu attım, bir izleyip ona göre söyleyin yani öyle Adli Tıbbın çok kestirmeden söylediği şeylerin aslında olamayacağı çok açık, net ortaya çıkıyor burada. O da iş yükünden olabilir yani bir ihmal ya da kasıt olduğunu düşünmüyorum ama öyle gibi görünüyor işin açıkçası.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Jale Hanım, bitti mi efendim?

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Bitti yani şimdilik bitti ama o konularda raporlara baksınlar.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU – Peki, teşekkür ederim.

Hocalarımıza çok teşekkür ediyoruz, Emniyet Genel Müdürlüğünden gelen arkadaşlarımıza çok teşekkür ediyoruz; istifade ettik.

Hepinize iyi akŐamlar, iyi çalışmalar diliyoruz arkadaşlar.

Kapanma Saati: 16.44

